

Årsmelding 2006

Kirkerådet
Samisk kirkeråd
Mellomkirkelig råd

Innholdsfortegnelse

RAPPORTERING FRA RÅDENE	3
I) 2006 – RAPPORT FRA KIRKERÅDET	3
II) 2006 – RAPPORT FRA SAMISK KIRKERÅD	6
III) 2006 – RAPPORT FRÅ MELLOMKYRKJELEG RÅD	8
1. RÅDSARBEID	13
2. GUDSTJENESTELIV	13
3. BARN OG UNGE	17
4. DIAKONI	26
5. KIRKEMUSIKK OG KULTUR	33
6. VOKSENUNDERVISNING	35
7. ØKUMENIKK, RELIGIONSIALOG, MISJON OG EVANGELISERING	36
8. KIRKE OG SAMFUNN	46
9. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON	61
10. KIRKELIGE SAMARBEIDSPARTNERE	66
11. ANSATTE – STILLINGER – FRIVILLIGE	67
12. KIRKEORDNINGSSPØRSMÅL – KIRKENS ORGANISASJON OG LEDELSE	69
13. KIRKELIGE REGISTRE	75
14. KIRKELIG STATISTIKK	77
15. KIRKENS ØKONOMI	78
16. INTERN ORGANISERING OG ADMINISTRASJON	79
VEDLEGG:	81

Rapportering fra rådene

Den norske skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. De sentralkirkelige råd har tilnærmet seg utfordringene i visjonen på følgende måte i 2006 :

I) 2006 – Rapport fra Kirkerådet

Under vil det bli gitt en oppsummering i forhold til noen av de felt Kirkerådet arbeider i forhold til. Rapporten er ikke uttømmende, og det vises for øvrig til det utfyllende materialet i skjemaene.

Reform av kirkens gudstjenesteliv

Store og tidkrevende prosesser har preget mye av Kirkerådets arbeid i 2006. Det omfattende arbeidet med reform av kirkens gudstjenesteliv har en kompleks organisering, og mange personer bidrar med sin kompetanse. Foruten at vesentlige stillingsressurser både i Kirkerådets og Liturgisk Senters sekretariat har jobbet med reformen, er det innleid sekretærhjelp til underutvalgene, i tillegg kommer alle medlemmene av underutvalgene. Til sammen er 50 – 60 meget høyt kvalifiserte personer involvert i dette arbeidet. Vi kan med tilfredshet konstatere at arbeidet følger den oppsatte fremdriftsplanen; liturgiske enkeltelementer, som f.eks dåpsliturgier, er til utprøving i flere menigheter, det er fattet vedtak om prinsipper for nye tekstrekker, arbeidet med ny salmebok er i god gjenge og sist men ikke minst; Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) har begynt å se på helhet i gudstjenesten. Det er vedtatt at arbeidet med ny gudstjenesteliturgi skal være åpen og erfaringsbasert prosess. Dette ivaretas for det første ved at det er åpenhet om arbeidet underveis i reformen og at informasjon om reformen skal være tilgjengelig for alle som ønsker dette. Derfor er alt materialet fra Nemnd for Gudstjenesteliv og underutvalgene lagt ut på www.kirken.no/gudstjeneste. For at arbeidet skal være *erfaringsbasert* har utvalgene aktivt knytter til seg forsøksmenigheter for utprøving av det ressursmaterialet som er utviklet. Videre baserer reformarbeidet seg på erfaringer som allerede finnes i menighetene. Dette kan være både positive og negative erfaringer.

Miljø og bioteknologi

Som et ledd i å konkretisere og forankre tema ”Forbruk og rettferd” i Den norske kirke som del av kirkens identitet og strategi er ”skaperverkets dag” fulgt opp med informasjonsskriv og ved å sette dette temaet på dagsorden under Mikkelmesskonferansen ved Liturgisk Senter. En brosjyre og et særtrykk med tittel ”Oppbrudd, handling og håp - om kirkens arbeid med forbruk og rettferd” er formidlet for å markere at dette arbeidsfelt startet 10 år tidligere.

Kirkerådet har vært opptatt av å være synlig i mediebildet innenfor den aktuelle samfunnsdebatt. I forbindelse med KR's behandling av en høringsuttalelse til revisjon av bioteknologiloven fikk KR både medieoppmerksomhet og anerkjennelse fra miljøer med tradisjonelt

forskjellige ståsteder i denne debatten. Også Kirkemøtet 2006 sendte en uttalelse til Regjeringen om saken. Det er også presentert et innlegg om kirkens syn på eggdonasjon i et åpent møte i Bioteknologinemnda i november.

Ung i kirken

Det er over tid jobbet systematisk med Ung i kirken, bl.a ved etablering av Forum for ungdomsteologi, årlige Ungdommens Kirkemøte, Ungdomsting i alle bispedømmer og etablering av samarbeidsorgan for barne- og ungdomsorganisasjoner. Innsatsen har gitt resultater. Ungdommens Kirkemøte gir viktige innspill til Kirkerådets generelle arbeid, og ikke minst i forhold til KM saker og bispedømmerådene. Kirkemøtet har en bred ungdomsrepresentasjon.

Av økonomiske årsaker reduserte Kirkerådet i 2006 innsatsen på feltet, med å kombinere ungdoms- og diakonifeltet innenfor et årsverk. Dette har avstedkommet svært skarpe reaksjoner fra ulike miljøer. Det gledelige ved disse reaksjonene har vært at de viser at ungdomsmiljøene har opplevd en positiv effekt av det arbeidet som er utført fra Kirkerådets side, Kirkerådet har opparbeidet seg høy kreditt i miljøene, og en er redd for stagnasjon og tilbakegang. Kirkerådet har forsøkt å kompensere for reduksjonen i stilling ved noe ekstrahjelp på feltet.

Stat-kirke

Kirkerådet hadde som en av sine målsettinger for 2006 å legge til rette for en god og grundig høringsprosess i kirken om Gjønnestutvalgets innstilling. Kirkerådet utarbeidet bl.a. veiledningsmateriell som hjelp for fellestråd og menighetsråd i deres hørings svar. Oppslutningen fra de kirkelige høringsinstanser om denne høringen må forstås som en indikasjon på at det ble lagt til rette for en god prosess. Siste optelling i Kirkerådets sekretariat er fra 5.12.2006, da var det kommet inn 1185 høringsuttalelser. Antall høringsuttalelser pr. 3.1.2007 er 1286. Disse representerer 1316 menighetsråd og fellestråd av totalt 1561, dette gir en svarprosent på 84,3 %.

Det er også grunn til å nevne at både rådsmedlemmer og ansatte har vært etterspurt som foredragsholdere rundt i landet i forbindelse med møter og konsultasjoner om stat-kirke spørsmålet.

Under hensyntagen til resultatet av den brede kirkelige høringen vedtok Kirkemøtet en høringsuttalelse hvor det gis uttrykk for at det er på tide å ta et nytt skritt i den kirkelige reformprosessen og endre forholdet mellom staten og Den norske kirke, bl.a ved at Den norske kirke organiseres som en lovforankret folkekirke. Kirkemøtet peker på at Den norske kirkes oppslutning i befolkningen og dens historiske og aktuelle betydning for kultur og samfunnsnivå begrunner at den i sin relasjon til staten gis en viss særstilling i forhold til andre tros- og livssynssamfunn. KM går inn for en verdiparagraf i Grunnloven som henviser til den kristne og humanistiske arv. Videre vektlegges det at det kirkelige demokrati må utvikles videre, med tiltak som kan utløse større deltakelse og engasjement. Kirkerådet arbeider videre med utredninger som omhandler kirkelig organisering, kirkeordning, arbeidsgiveransvaret i kirken og samfunnets verdigrunnlag samt konsekvensutredning av aktuelle finansieringsordninger.

Kirke og kultur

Kirkemøtet 2005 la en rekke føringer ut i fra oppfølgingen av Den norske kirkes kulturmelding "Kunsten å være kirke". Kirkerådet operasjonaliserte en rekke av disse føringene gjennom å videreutvikle planene om et nettverk for kunst og kultur. Tidligere utvalgsleder Einar Solbu ble leiet inn som konsulenthjelp og Kirkerådet gikk inn for oppbygging av nettverk og plassering av det første regionale senteret i Oslo. Til dette senteret legges koordineringsfunksjonen for nettverket. På slutten av året ble det opprettet kontakt med Oslo bispedømme og fellesråd, som vil legge til rette for et regionalt senter i Oslo med et nasjonalt nettverkssenter. Planlegging og videre oppbygging av regionalt senter og nettverk vil fortsette i 2007.

Rapport om menighetsrådsvalget 2005

På bakgrunn av innhentede evalueringsrapporter er det utarbeidet en bred rapport om menighetsrådsvalget 2005, Det foreligger rapporter fra 1261 menighetsråd, som viser at valgoppslutningen lå på 4,3% mot 3,6% ved valget i 2001. For de 334 menigheter som benyttet prøveordningen med å avholde valget samtidig med stortingsvalget, lå valgdeltakelsen på 9,5%. Rapporten inneholder en gjennomgang av forberedelsen og gjennomføringen av valget, presentasjon av prøveordningene, veiledningsmaterieell og informasjonstiltak, men har særlig lagt vekt på å gi en bred presentasjon av valgresultatet, særlig knyttet til de ulike prøveordningene. Det vises til Årboka for 2006 hvor rapporten er gjengitt.

Kirkelig medlemsregister

Etter initiativ fra administrasjonsavdelingen i Kultur og kirke departementet ble det i 2006 foretatt en gjennomgang av medlemslistene for Den norske kirke, samholdt med medlemslistene for andre tros- og livssynssamfunn. Denne gjennomgangen viste at i underkant av 80.000 stod oppført i Den norske kirkes medlemsregister, samtidig som de var registrert som medlem i et annet tros- eller livssynssamfunn. Alle disse er blitt tilskrevet, og de som ikke har gitt tilbakemelding om at de fortsatt ønsker å stå i medlemsregisteret for Den norske kirke er blitt strøket. CA 9.500 personer har meldt tilbake at de fortsatt ønsker å stå i vårt medlemsregister. Denne gjennomgangen har vært særdeles tidkrevende. Foruten de mange innsendte svarskjemaene Kirkerådet har måttet behandle, har det vært utrolig mange telefon-, mail- og brevhenveldeiser. Det har vært krevende å håndtere alle disse henvendelsene, men ved hjelp av ekstra innleid hjelp har henvendelsene blitt håndtert på en god måte.

Kirkerådet er opptatt av å ha et mest mulig pålitelig medlemsregister, et ledd i dette har vært utvikling av en forsøksmodul med sikte på elektronisk kirkebokføring. Dessverre kom ikke forsøksvirksomheten i gang i 2006, men det er grunn til å tro at vi vil være i gang tidlig i 2007.

II) 2006 – Rapport fra Samisk kirkeråd

Samisk kirkeråd (SKR) holdt i 2006 sine rådsmøter i henholdsvis Kirkenes, Trondheim og Tromsø. SKR's kontaktnett i disse byene er naturlig nok av forskjellig karakter, men gudstjenestefeiring og anledning for samtale etter gudstjenesten er felles. Gjennom disse kontaktpunktene er det bygget opp et nettverk de 12-13 siste årene som danner grunnlaget for fortsatt gjensidig inspirasjon og samarbeid mellom de ulike nivåer innenfor samisk kirkeliv. SKR vil derfor også i kommende periode ha god grunn til å arrangere sine møter i kontakt med lokalt menighetsliv fra hele Sápmi.

Virksomheten i 2006 har omfattet følgende hovedarbeidsfelt:

- Forberedelse av sak til Kirkemøtet 2006.

Sentralt i kirkemøtevedtaket fra sak KM 07/06 *Samisk kirkeliv – åpen kirke i forsoningens tegn* er at Kirkemøtet "ber SKR i samarbeid med de tre nordligste bispedømmer og Oslo om å utarbeide en plan for utviklingen av samisk kirkeliv, hvor nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk språk, samt samisk kultur i sitt mangfold blir ivaretatt".

Planen skal legges fram for Kirkemøtet i 2008.

Kirkemøtet 2006 ba videre Kirkerådet, i samarbeid med Bibelselskapet å intensivere bibeloversettelsesarbeidet på samisk, "slik at det vil foreligge en fullstendig oversettelse av Bibelen på de tre samiske språkene".

- Gudstjenestearbeidet. Den viktigste begivenhet var slutføringen av det mangeårige arbeidet med nordsamisk salmebok, i og med at Sálbmagirji II var blitt ferdigtrykket i oktober 2005 og deretter skulle lanseres i 2006. Hovedlanseringen ble holdt i februar i Alta, ved en stor gudstjeneste, der Kåfjord-koret bidro med å presentere utvalgte salmer fra den nye salmeboka. Under påfølgende arrangement deltok i tillegg til koret med en ytterligere presentasjon av salmeboka, med folk fra lokalmenighet og lokal sameforening som aktører, sammen med representanter fra SKR's salmebokutvalg.

Ferdigstillingen av liturgiarbeidet lyktes derimot ikke. Årsakene er som de har vært de siste årene; det kirkemusikalske arbeidet har en ikke greid å slutføre. Men ekstra grep ble tatt i 2006 for å imøtegå nettopp utfordringene på det kirkemusikalske feltet, og av den grunn kom en noe nærmere målet mot ferdigstilling, som en tar sikte på å gjennomføre i 2007.

Parallelt med arbeidet med å slutføre det mangeårige salme- og liturgiarbeidet på, har SKR's ad-hoc, gruppe oppnevnt i 2005, "**Ressursgruppe for samisk gudstjenesteliv**" arbeidet med mandatet, som ber om at det legges premisser for hva en samisk gudstjeneste er. Gruppen leverer sitt arbeid til SKR ved utgangen av 2007. Arbeidet omfatter alle tre språk og områder, og en intensiverer arbeidet på lule- og sørsamisk, fordi en har desidert minst gudstjenestemateriell på disse to språkene.

- Trosopplæring

SKR har prioritert et grunnlagsarbeid for å etablere trosopplæringsmateriell på nett. Intensjonen for samisk nettsted er å publisere materiell på sør-, lule- og nordsamisk, i tillegg til norsk.

Verdikonferansen i 2006 var den tredje i rekken totalt, et tiltak som er definert som strategisk verktøy for samisk trosopplæring med de ulike samiske områder representert. Konferansen pekte på at samisk kirkeliv vil satse på økt bruk av samisk språk, samisk ungdomsarbeid og formidling av riktig kunnskap om samer og samiske forhold.

Arbeidet innenfor samisk trosopplæring nasjonalt er et eksempel på god strategisk planlegging, klare målsettinger, samt evne og vilje til gjennomføring. I løpet av fire år bekrefter de resultater som er oppnådd innenfor trosopplæringen Samisk kirkeråds filosofi om hvilke strategier som fører til bærekraftig vekst for samisk kirkeliv.

- Arbeid innenfor samisk kirkeliv, relatert til Kirkerådets reformarbeid.

Oppfølging av arbeidet i Nidaros bispedømmeråd og dets utvalg for samisk kirkeliv (ÅGME) med å etablere "samisk menighet i sørsamisk område" skjedde i Kirkerådet og Samisk kirkeråds sekretariat. To møter om saken ble arrangert sammen med Nidaros og ÅGME.

Målet er at "Samisk menighet i sørsamisk område" etableres som forsøk pr. 01.01.08. Forarbeidet i 2007 skjer i et samarbeid mellom SKR/KR og Nidaros bispedømmeråd/ÅGME. Kirkerådet finansierer forarbeidet med midler over statsbudsjettet post 76. SKR er tilfreds med at anliggendet fra Nidaros bispedømmeråd og dets samiske utvalg om en økt og forutsigbar økonomi til sørsamisk kirkeliv kan realiseres ved hjelp av midler til Dnk's reformarbeid.

- Ungdomsarbeidet.

Virksomheten i SKR's ungdomsutvalg og gjennom de to regionale samlinger som ble holdt viste behovet for møteplasser for samisk ungdom, der åndelige og samisk-relaterte emner av ulike slag blir prioritert. Det er behov for både styrking og konsolidering av arbeidet regionalt. Forskjellene i åndelig/religiøse og folkelige tradisjoner eksempelvis mellom nordsamisk og sørsamisk område gjør at ungdomsarbeidet krever ulik profil og derfor best skjer regionvis. Tiltak for å styrke SKR's ungdomssatsing er å imøtekomme behovet for kunnskap om kristendom, om førkristen tradisjon, om tro og liv i dag.

I tillegg må ledertrening iverksettes, samt prioritering av kontinuerlig voksenkontakt og veiledning av unge ledere.

- Urfolksarbeidet.

Den viktigste prioriteringen i 2006 var å bistå Det Lutherske Verdensforbund (LVF) med å få avvirket den lenge planlagte kirkelig urfolkskonferansen i Karasjok. Dette lyktes takket være prioritering av sekretærressurser i SKR og Mellomkirkelig råd (MKR) Konferansen gav blant annet innblikk i urfolksteologiske spørsmål og hvordan aksept av tradisjonell teologi kan være frigjørende for urfolks tro og livsanskuelse i dag. Det gjenstår mye arbeid, regionalt og globalt i alle kirker, ikke minst av teologisk og praktisk-kirkelig art som sikrer og styrker urfolks deltakelse og engasjement.

Den norske kirkes arbeid for å sikre Kirkenes Verdensråds (KV) urfolksprogram fikk økt oppmerksomhet. Kirkemøtet 2006 slo også fast at ” *Den norske kirke fortsatt bør gå foran og vise vei i Norges rolle som et foregangsland i urfolksspørsmål* ”.

III) 2006 – Rapport frå Mellomkyrkjeleg råd

1. ”Omskap verda!” - Kirkenes Verdensråd (KV) si generalforsamling i Porto Alegre i Brasil

Generalforsamlingane er dei store milepælane i den økumeniske rørsla. Dei viser kvar ein er, og dei gjev retning framåt. Den fyrste i sitt slag i Latin-Amerika vart rik og mangfaldig. Det vart ei samling utan triumfalisme og utan dei store stridstema, med vekt på å utvikle metodar å kome fram til konsensus. Kirkenes Verdensråd trengte det, etter vanskelege år med sterke spenningar, særleg omkring dei ortodokse kyrkjene sin plass i fellesskapet. Den forsiktige tonen treng på sikt å utviklast til både djupare og klarare problemstillingar.

Temaet var ei bøn: ”Gud i din nåde, omskap verda!” Den teologiske basisen for alt økumenisk arbeid er Kristi eiga bøn om å vere eitt. Bøna om ”transformation” fekk fram klagen over den verda vi lever i, truga av fattigdom, miljøproblem, terrorisme og krig mot terror, konflikhtar mellom grupper – og til dels religiøst identifiserte grupper. Bøna fekk også fram trua på at Gud kan endre den einskilde, kyrkjene, samt dei som styrer og rår over utviklinga i denne verda. For det er berre éi verd, og den har vi saman med dei som lever her, med menneske, dyr og natur. Behovet for aktiv og politisk relevant religionsdialog, der kristen integritet vart utvikla, vart tydeleg. Ein ser også motsetningar i og mellom kyrkjene om teologi og etiske spørsmål som må bearbeidast, ikkje minst når det gjeld familieliv og seksualitet.

Den norske kyrkja sin delegasjon var leia av Ingrid Vad Nilsen, som også vart vald inn i sentralkomiteen. Førebuingane var grundige, også på nordisk/baltisk nivå. Ungdomsrepresentasjon frå Dnk var på 50%. Saman med ei rekkje andre personar frå Noreg (mellom anna frå Kirkens Nødhjelp) med ulike andre oppgåver, var det gjeve sterke bidrag til møtet frå vår side. Generalforsamlinga er fulgt opp frå vår side i sentralkomiteens møte i september og i kontakt med leiinga i sekretariatet i Geneve om fleire saker, samt i nær kontakt med den nyvalde leiaren, president Walter Altmann frå vår lutherske systerkyrkje i Brasil. Den norske kyrkja vert rekna med som ein viktig og tung aktør, noko som viser seg mellom anna i at Kjell Magne Bondevik er sidan vald til leiar for den rådgjevande kommisjonen for internasjonale spørsmål, diakoni og religionsdialog (CCIA). Det er også tatt fleire initiativ frå MKR overfor KV for å profilere og sikre KV sitt urfolksarbeid. utfordringane frå Porto Algred er også fulgt opp i omfattande arbeid med utfordringane i ei globalisert og spesielt miljøutfordringane vi møter i så måte.

2. Eit nytt og større ”vi” i Noreg

2006 vart Mellomkyrkjeleg råd på fleire måtar med på å definere og utvikle eit nytt og større ”vi” i det norske samfunnet. Det som har skjedd i så måte, er dels resultat av nye utfordringar i samfunnet og i kyrkjene, dels frukter av langsiktig samarbeid.

2. 1 Nye Norges Kristne Råd (NNKR)

I mars vart NNKR vedteke, på ettersomaren realisert, som ei samanslåing av Norges frikirkeråd og Norges kristne råd. Dette er eit resultat av langsiktig økumenisk arbeid frå mange kyrkjer i Noreg. Frikyrkjene har gått inn i eit større samarbeid, i tillit til at deira religionspolitiske målsetjingar kan realiserast i samarbeid med Den norske kyrkja. Den norske kyrkja har over fleire år vorte meir medviten at det som er rett og godt for minoritetskyrkjene i Noreg, også på lang sikt vil vere bra for heile det kyrkjelege fellesskapet i Noreg. Til ei overrasking for nokon, men til glede for mange, er breidda i norsk kyrkjeliv no samla i eit gjensidig ansvarleg samarbeid. Utfordringane vert å vise at ein er eitt fellesskap av kristne kyrkjer i Noreg som har felles grunnlag, oppgåve og mål, og som saman vil gjere seg gjeldande i samfunnet.

2.2 Karikaturteikningane

Det vart tydeleg under striden om karikaturteikningane av profeten Muhammed at det er utvikla eit slitesterkt fellesskap mellom muslimar og kristne i Noreg gjennom dialogen mellom Islamsk Råd og Mellomkyrkjeleg råd. Før det vart ein offentleg strid, var ein i dialoggruppa samd om felles synspunkt på ytringsfridom, gjensidig respekt og avstand frå vald og trugslar. Konflikten som oppsto internasjonalt kravde mykje av mange norske aktørar for å dempe dei sikkert utilsikta, men ikkje heilt uforutseielege verknadane av trykkinga av karikaturane. Mellomkyrkjeleg råd var i jamleg kontakt med Islamsk råd og Utanriksdepartementet for å hindre konflikt i Noreg og skader på norske statsborgarar i utlandet, og deltok aktivt for å gje eit rett bilete av forholdet mellom muslimar og kristne i Noreg. Dette har Regjeringa uttrykt anerkjenning for ved fleire høve. Mellomkyrkjeleg råd var og er kritiske til valdelege uttrykk for tru, også for islam. Men som kyrkje må vi møte alle som menneske ope og bidra til at det norske samfunn er eit mangfaldig ”vi” for både muslimar, kristne og andre. Det er ei utfordring å både vere tydeleg på egne verdiar og open for andre og deira tradisjonar. Det er ikkje minst nettopp som trussamfunn at Den norske kyrkja kan bidra for å byggje eit mangfaldig, ope og meir fleirreligiøst samfunn i Noreg. Det vart understreka i det breide økumeniske samarbeidet om utfordringane denne saka representerte.

2.3 Skota mot synagoga

Etter skota mot synagoga i Oslo vart det endå meir viktig å stå saman i kampen mot vald, uansett religion, enten det er berre kriminell vald eller det er politisk, rasistisk eller religiøst motivert vald. Mellomkyrkjeleg råd har i 2006 markert tydeleg støtte til norske jødar, og er glade for at også Nye Norges Kristne Råd og muslimske leiarar har slutta seg til ei felles haldning i så måte. Mellomkyrkjeleg råd har vore ein aktiv part for Det mosaiske trussamfunn, og var representert ved noverande og tidlegare generalsekretærar ved innsetjinga av ny rabbi.

2.4 STL

I 2006 vart også Mellomkyrkjeleg råds arbeid for ein brei dialog vidareført. Samarbeidsrådet for trus- og livssynssamfunn (STL) meir profilert som ei plattform for både samtale og samarbeid. I denne samanhengen vart det lagd ei felles fråsegn om forholdet mellom stat og kyrkje, som støtta Kyrkjemøtet si linje, utan å gå inn på mange einskildspørsmål. STL har vorte eit viktig samarbeidsorgan med tanke på felles interesser for å avklare forholdet mellom Dnk sitt register og medlemsregistra for trussamfunna.

2.5 Religionsmøtet

I 2006 fekk ein sett i gang eit toårig prosjekt om religionsmøtet og menigheten (ROM) i samarbeid med NMS, Aeropagos og Kirkens Nødhjelp. I samband med vedtak om retningslinjer på KM 2006, er det teke mange initiativ til å arbeide med haldningar og praktiske spørsmål ved religionsmøtet lokalt.

2.6 Dialog med Den evangelisk-lutherske frikyrkja

Gjennom Det lutherske verdsforbundet har vi i fleire år hatt eit definert fellesskap med den evangelisk-lutherske frikyrkja i Noreg. I 2006 vart den nasjonale dialogen med Frikyrkja avslutta, og rapporten overlevert Mellomkyrkjeleg råds leiar i november. Rapporten hevdar at overfor Frikyrkja kan ein tale om eit større luthersk "vi" i Noreg. Rapporten er kalla "To kirker – én tro", og gjev mellom anna grunnar for gjensidig anerkjenning av pastor/prestetenesta i dei to kyrkjene.

2.7 Innvandring og integrasjon

Etter KM 2005 vart Mellomkyrkjeleg råd beden om å følgje opp vedtak om norsk asyl – og flyktningepolitikk. Det har dels skjedd i møte med konkrete utfordringar for afghanske asylsøkjjarar, mellom anna i samarbeid med Oslo bispedømme og Kirkens bymisjon. Det er også eit tett samarbeid med Norges Kristne råds flyktningenetttverk. Det har vore kontakt med styresmakter og andre nasjonale aktørar, for å få fram behovet for ein tydelegare human flyktningepolitikk, men her er meir å gjere, ikkje minst i samband med den komande utlendingslova. Det har også vore arbeid med føringar til norsk politisk arbeid med integrering av innvandrar, som førebuing til KM 2006.

2.8 Misjon

Oppfølginga av vedtaket på KM 2005 om misjon er følgt opp i SMM, i direkte møter med misjonsorganisasjonane, samt i arbeidet generelt med å få fram tydeleg kyrkja si samla oppgåve.

3. Samarbeid i Europa

3.1 SKKB

Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen (SKKB) feira sitt tiårsjubileum i Tromsø i november. Kontaktane mellom dei nordlegaste bispedøma i dei lutherske og ortodokse kyrkjene i Noreg, Sverige, Finland og Russland er unik, og har vorte ein fyldig og sterk relasjon mellom kyrkjer og folk i denne delen av Europa. Den har vorte til ved regionalt samarbeid og initiativ frå einskilde personar og kyrkjelydar, utan medverknad frå sentralkyrkjeleg hald. Den er ikkje mindre viktig av den grunn. Tvert i mot.

3.2 Nordområda

Mellomkyrkjeleg råd hadde sitt junimøte i Tromsø, kombinert med seminar på universitetets fredsinstitutt. Der vart utfordringane i nordområda, ein viktig og ikkje lenger oversett del av Europa, presentert og diskutert. Spørsmål om energiutvinning, miljøutfordringar, sysselsetjing og urfolks liv og rettar krev større merksemd frå Den norske kyrkja frametter.

3.3 Europeisk stormøte

Førebuingane til den store europeiske økumeniske møtet i Sibiu, Rmania i sept 2007 er godt i gang, og Mellomkyrkjeleg råd har vore representert ved fleire europeiske møter for kyrkjeleiarar i 2006. I noreg legg Mellomkyrkjeleg opp til eit breitt økumenisk arbeid før denne samlinga, og har sett bort tre av 15 plassar vi har fått tilandre kyrkjer i Noreg. Frå Dnk er halvparten av delegatane ungdom.

3.4 Tverrkonfesjonelt samarbeid –Leuenberg og Porvoo

Fellesskapet av protestantiske kyrker i Europa (tidl. Leuenberg-fellesskapet) møttest til generalforsamling i Wien, og valde Stephanie Dietrich til ein av tre presidentar. Vi vert rekna med som ein viktig medspelar i dette arbeidet, som særleg fokuserer på teologiske læresamtalar. Det er også utgjeve ei felles sangbok der i år.

I fellesskapet av dei lutherske og anglikanske kyrkjene i Nord-Europa på grunnlag av Porvoo-avtalen vart det halde kyrkjeleiar møte i Wales. Det markerte 10-årsjubileet for samarbeidet. Den norske kyrkja deltok med ein tung delegasjon, med fungerande preses biskop Laila Riksaasen Dahl i spissen. For fyrste gong ein leiande kvinneleg biskop, noko som vart teke godt i mot i fellesskapet. Før jul vart det halde ein konsultasjon i Sverige for alle kyrkjene i dette fellesskapet om homofilis spørsmålet, der Den norske kyrkja var breidt representert og fekk mykje åtgang og kristiske spørsmål til den breie rapporten frå Lærenemnda.

4. Midt-Austen

Igjen har utfordringane til solidaritet frå kyrkjene i Midt-Austen vore i fokus. Den kristne emigrasjonen frå området krev meir og omfattande merksemd. Mellomkyrkjeleg råd har vore aktivt engasjert i å leggje til rette for dialog mellom religiøse leiarar i Palestina

og Israel, gjennom Trond Bakkevigs arbeid. Mellomkyrkjeleg rådhar også aktivt støtta den lutherske palestinske kyrkja, og teke til orde i offentlege debattar i kyrkje og samfunn om behovet for fred med rettferd i området.

Konklusjon:

Samla sett kan ein seie at utfordringane til å delta og bidra i relasjonsbygging lokalt, nasjonalt og internasjonalt har auka i 2006. Det same har innsatsen frå vår side i så måte. Kor vidt ein lukkast, er avhengig av mange andre partnarar som andre kyrkjesamfunn, misjonsorganisasjonar, Kirkens Nødhjelp, internasjonale kyrkjelege og økumeniske organisasjonar, norsk UD, ambassadar for Noreg og for andre land i Noreg, og andre organisasjonar og personar. Vi kan registrere at Den norske kyrkja vert oppfatta og brukt som ein viktig medaktør i nasjonale og internasjonale samarbeidsrelasjonar. Mellomkyrkjeleg råd har også prøvd gjennom media og direkte kontakt å prøve å spele ei rolle på vegner av Den norske kyrkja i offentleg debatt og i møte med norske styresmakter. Det har vore lagt vekt på å profilere utspel ut frå kyrkja sitt spesielle mandat gjeve i hennar grunnlag og mål: Å forkynne evangeliet om Kristus, å vere eitt i Kristus, å arbeide for fred og rettferd for alle menneske.

1. Rådsarbeid

1.1. Møter i De sentralkirkelige råd

Hovedmål for feltet:
1) Avvikle forberedte og gode rådsmøter for de tre rådene og avvikle Kirkemøtet på en god måte.

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Møter i de sentralkirkelige råd og Kirkemøtet	Har hatt effektive og grundige forberedelser som har sikret at møtene kunne avholdes og vedtak følges opp.	Møtene har blitt avviklet i forhold til målsettingen.

2. Gudstjenesteliv

2.1 Gudstjenesteliv - generelt

Hovedmål for feltet:
1) Videreføre reform av kirkens gudstjenesteliv ferdig år 2010
2) Gjennomføre nødvendig liturgiarbeid i Liturgisk Utvalg (LU)

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1) Gudstj.reform	- Reformprosessen er ført frem etter oppsatt framdrifts- og møteplan.	I forhold til fremdriftsplanen fra sak KR 10/04 er prosessen justert slik at underutvalgene har fått et halvt år lenger til å forberede sine fremlegg til Nemnd for Gudstjenesteliv. Foreløpig har dette ikke konsekvenser for ferdigstilling i 2010.
	- En første sammensying av helheten i liturgiarbeidet er gjennomført i Nemnd for Gudstjenesteliv.	- En første sammensying av helheten i liturgiarbeidet er gjennomført i Nemnd for Gudstjenesteliv.
	- Reformprosessen er drøftet 1. gang av Kirkemøtet.	KM har mottatt rapport om prosessen og har sluttet seg til vedtaket om hovedprinsipp for utarbeidelse av ny Kirkeårets tekster.
	- Første utkast til Inngang, Forbønn, Utgang er gjort klar til prøving i menigheter.	Utkast til Inngang, Forbønn og Utgang er sendt til prøving i menigheter.
	- 3 forslag til dåpsliturgier er gjort klar til prøving i menigheter.	3 forslag til dåpsliturgier er sendt til prøving i menigheter.
	- Beslutning er tatt om hovedretning i arbeidet med nytt	Beslutning er tatt om hovedprinsipp for utarbeidelsen av ny Kirkeårets tekster.

	perikopesystem (Tekstbok).	KR og KM har sluttet seg til dette. Arbeidet er påbegynt. # personer er frikjøpt til å gjøre dette arbeidet i første halvdel av 2007.
	- Hovedprofilen i utformingen av nattverdiliturgien begynner å avtegne seg.	Hovedprofilen i nattverdiliturgien er klar. Kontakt med prøvemenigheter er opprettet.
	- <u>Åpen og erfaringsbasert prosess</u> * Utprøving av enkeltelementer i menigheter er i gang. * Nettstedet (Møtestedet) er videreutviklet og vedlikeholdt. * Deltakelse på stiftsdager m.v. er gjennomført.	- <u>Åpen og erfaringsbasert prosess</u> * Utprøving av enkeltelementer i menigheter er i gang. * Nettstedet (Møtestedet) er videreutviklet og vedlikeholdt. * Deltakelse på stiftsdager m.v. er gjennomført.
	- Referansegruppe av språkbrukere er etablert.	Denne referansegruppen er ikke etablert ennå.
	- <u>Salmearbeidet</u> * Arbeidet med ny salmebok i to bind er ført frem etter oppsatt plan. * Kartlegning av bruken av NoS og S 97 er gjennomført. * Registerverktøy til løpende kartlegning av utviklingen i salmeboken arbeidet utarbeidet. * Hovedtrekkene i videreføringen av NoS og S 97 har avtegnet seg. * Ekumenisk samarbeid om salmer er etablert og er i god gjenge. * Enkelt salmeverksted for ungdomsledere er gjennomført.	- <u>Salmearbeidet</u> * Arbeidet med ny salmebok i to bind er ført frem etter oppsatt plan. * Kartlegning av bruken av NoS og S 97 er forberedt. * Registerverktøy til løpende kartlegning av utviklingen i salmeboken arbeidet utarbeidet. * NoS og S 97 er gjennomgått. * Ekumenisk samarbeid om salmer er etablert og er i god gjenge. * Enkelt salmeverksted for ungdomsledere er ikke gjennomført. Prosjektet vil bli tatt opp igjen i en videre sammenheng i kontakt med ungdomsmiljøer.
	- Har begynt arbeidet med en plan for implementering av reformen	Arbeidet med implementering av reformen er på et forberedende stadium.
	- Arbeidet med utredning av flytting av liturgimyndigheten til nærmere lokalplanet er påbegynt. Utredningsgruppe er etablert og i arbeid.	- Arbeidet med utredning av flytting av liturgimyndigheten til nærmere lokalplanet er påbegynt. Utredningsgruppe er etablert.
		Nødvendige erstatninger mht bemanning er gjennomført.
2) LU	- Arbeid i LU er gjennomført etter oppsatt plan	- Arbeid i LU er gjennomført etter oppsatt plan.
	- Innføring av sort som liturgisk farge er ført frem til KM-behandling	Innføring av sort som liturgisk farge er tatt inn i en større sammenheng innenfor rammen av gudstjenestereformen. LU arbeider med dette, i første omgang for Nemnd for Gudstjenesteliv.
	- Har lagt frem for LU revidering av retninglinjer for bruk av liturgiske klær og spørsmål vedr. bruk av messehaker	- Har lagt frem for LU revidering av retninglinjer for bruk av liturgiske klær og spørsmål vedr. bruk av messehaker
	- Har startet opp arbeidet med å forberede fagdag i kirketekstiler i 2007	- Har startet opp arbeidet med å forberede fagdag i kirketekstiler i 2007
	- Deltatt og holdt foredrag på Nordisk kirketekstilkonferanse i Finland november	- Deltatt og holdt foredrag på Nordisk kirketekstilkonferanse i Finland november

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
---------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

	- Rådgivning	
	- Deltakelse på konferanse mellom Bispemøtet og Riksantikvaren er gjennomført	- Deltakelse på konferanse mellom Bispemøtet og Riksantikvaren er gjennomført. Ny konsultasjon med Riksantikvaren er avtalt.
	- Deltakelse i styringsgruppen for PFs fagråd for liturgisk viderutdanning (FR/LIV)	- Deltakelse i styringsgruppen for PFs fagråd for liturgisk viderutdanning (FR/LIV)
	- Diverse reiser (bl.a. til Porvoo-møte i Skottland i mai)	- Diverse reiser er gjennomført, men ikke til Porvoo-møtet i Skottland.
	- Uttalelser om kirketekstiler i godkjenningssaker	- Uttalelser om kirketekstiler i godkjenningssaker
	- Har forelest om kirketekstiler ved TF, etablert tilsvarende tilbud ved MENIGHETSAKULTETET og KUN	- Har forelest om kirketekstiler ved TF, etablert tilsvarende tilbud ved MENIGHETSAKULTETET og KUN

Oppsummering – Rapportering på feltet som helhet

I all hovedsak følger arbeidet med gudstjenestereformen de oppsatte planer. Dette til tross for at arbeidet har vært rammet av en rekke utskiftninger av personell. I 2006 har en vakanse på nesten et halvt på prosjektkoordinator-stillingen vært særlig følbart. Denne stillingen er nå besatt og utvidet til full stilling, hvilket fungerer utmerket. To store enkelt-elementer i reformen, nemlig salmebok og tekstbok er i meget god gjenge. Særlig viktig er det at det er et godt grep om prosessen helt frem til avslutning. På ett punkt har det vært nødvendig med en utvidelse av tidsrammen: Bestemmelsen om at prosessen skal være *åpen og erfaringsbasert* har etter at prosessen kom i gang, blitt konkretisert bl. a. til at underutvalgene skal engasjere menigheter til å prøve ut det de foreslår, før forslagene går til Nemnd for Gudstjenesteliv. Denne fasen har vist seg å være mer tidkrevende enn antatt. Tidspunktet for avslutningen av prøveperioden er derfor utsatt med et halvt år. Omrokking i den videre prosessen har gjort at dette så langt ikke har fått konsekvenser for ferdiggjøring av materialet i 2010, etter KM-behandling i 2009.

2.1. Samisk gudstjenesteliv

Hovedmål for feltet:

1) Lansering av Sálbmagirji II

2) Ferdigstillelse for trykking av manus til "Håndbok for prester, helsepersonell og lekfolk"

3) Ferdigstillelse av høymesseliturgien på nordsamisk

4) Skriftliggjøring/redigering av studiematerialet fra prosjektet "Samisk teologi og kristendomsforståelse"

5) Videreføring av arbeid med samisk gudstjenesteliv

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	Lansert Sálbmagirji II i menighetene.	Gjennomført.
2)	Ferdigstilt manus for trykking	Grappa har arbeidet med manuset gjennom 3 møter. Det gjenstår ett møte til før manus kan ferdigstilles til trykking.
3)	Ferdigtrykket høymesseliturgi på nordsamisk - Foretatt gjenstående bearbeidelse av manus	Arbeidet med tekster, teologisk og samisk-språklig er ferdig. En del av det musikk-faglige arbeid gjenstår, men planlegges å gjennomgås endelig i løpet av januar 2007.
4)	Ferdigstilt studieheftene: "En deltakende gudstjeneste på samiske premisser" og "Samisk identitet og kristen tro"	Heftet " <i>Rihpeldihkie jih ektiedimmie gyrhkesjimmie- saemien jih daaroen gielesne / En åpen og inkluderende kirke- på samisk og norsk</i> " ble trykket til KM.
5)	Etablert ressursgruppe for samisk kirkeliv.	Gjennomført.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	a) Utarbeidet plan for lansering av Salbmagirji II i menighetene. b) Innhentet resterende rettigheter til tekster/melodier: Utbetalt honorar til samtlige rettighetshavere	Gjennomført. Gjennomført, så langt det har vært mulig.
2)	a) Levert forslag til innholdskisse b) Sørget for koordinering av arbeidet	a) Innholdsskissen er klar, men siste godkjenning i gruppa gjenstår. b) Gjennomført.
3)	Gjennomført 3 møter i ressursgruppen i 2006.	Gjennomført. Gruppen har arbeidet med mandatet og kommet med samiske innspill til gudstjenestereformen.

Oppsummering – Rapportering på feltet som helhet.

2006 var året da det mangeårige arbeidet med salmer og liturgier på nordsamisk gikk mot sin avslutning. Den nordsamiske salmeboken Sálbmagirji II. ble behørig lansert i Alta. Men en lyktes ikke helt da ferdigstillelsen av liturgiene fremdeles gjenstår. Årsaken er utfordringene med å få alt det kirkemusikalske materialet på plass. Dette søker en å ferdigstille i løpet av januar 2007. Men gudstjenestearbeidet er på vei inn i en ny fase. Samtidig og parallelt med dette har rådets *Ressursgruppe for samisk gudstjenesteliv* igangsatt et videre arbeid med samiske gudstjenester. Sentralt i dette arbeidet er å legge premisser for hva en samisk gudstjeneste er og hvordan man kan jobbe med samisk gudstjenestearbeid for å skape gjenkjennelse i det samiske folk i de ulike samiske områdene. Intensivering av sør- og lulesamisk salme- og liturgiarbeid er vektlagt fra ressursgruppens side. Utvikling av en database av liturgier på nord- og sørsamisk, samt ditto materiell av noe mindre omfang på lulesamisk har foregått i SKR's sekretariat i snart tre år. Konkret har dette vært nyttig i tilknytning til utgivelsen av brosjyre i forbindelse med Samenes nasjonaldag 6. februar.

3. Barn og unge

3.1 Trosopplæring – SE OGSÅ VEDLEGG: RAPPORT FRA TROSOPPLÆRINGSPROSJEKTET.

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - "Konfirmant 2007" er sendt til alle født i 1992 - Bidratt til utvikling av nettbasert konfirmantundervisning for konfirmanter som av ulike grunner må være borte fra fellessamlingene. 	<p>Informasjonsheftet har fått en grundig bearbeidelse og er sendt til samtlige født i 1992. Heftet er ment som en informasjon om konfirmasjon og et utgangspunkt for samtale i hjemmene om dette.</p> <p>Nedprioritert og utsatt pga sykdom i sekretariatet.</p>
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Utviklet nytt konsept/innhold av informasjonen knyttet til dåp og konfirmasjon på KR's hjemmeside - Utnyttet Kirkeaktuelt mht formidling av materiell om undervisning 	<p>Manuskript om dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd til de nye hjemmesidene til Kirkerådet ble utarbeidet sommer/høst 2006. Tekstene var gjenstand for grundig bearbeidning der flere fagpersoner i Kirkerådet kom med innspill.</p> <p>Nedprioritert og utsatt.</p> <p>Arbeidet har vært på et meget forberedende plan i 06. Her settes</p>

	- Forberedt arbeid med planverk for kirkens trosopplæring	ressursene inn i 2007.
3)	<p>- Har forberedt studietur til København med "Skole-kirke" som tema for rådgivere med undervisningsansvar</p> <p>- Har laget strategi for arbeidet med kirke-skole og kirke-barnehage samarbeid</p>	<p>I løpet av forberedelsene, ble mye endret. Studieturen skal gjennomføres våren 07 til Finland med jente-og guttegruppe arbeid som tema.</p> <p>Har deltatt på konferansen til Intereuropean Commission on Church and School i Estland fra 5. til 9. juli 2006. Tema for konferansen var Europe, democratic citizenship and education, og det ble knyttet flere verdifulle kontakter til andre fagpersoner som arbeider med kirkelig undervisning i Europa.</p> <p>Det er utarbeidet et bakgrunnsnotat om forholdet kirke-skole og kirke-barnehage samarbeid sett i lys av historien. Dette gir også innspill til videre arbeid og er ment som et ressursdokument for kirkelige tilsatte og andre interesserte.</p> <p>KR deltok også med observatører på den åpne høringen knyttet til KRL-faget i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Domsavgjørelse er forventet våren 07.</p>

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Rådgivere bispedømmekontorene	<p>Det er avholdt Fagsamling/er innen feltet trosopplæring</p> <p>Har deltatt på kurs sammen med kateketer med tema "Konfirmanden"</p>	<p>Det er avholdt 2 samlinger. Dette er viktige møteplasser for utveksling av informasjon og ideer, drøfting av aktuelle problemstillinger osv. Møtene blir preget av tidsknapphet og en har derfor valgt å prioritere en studietur våren 07 for å få noe mer sammenhengende tid sammen.</p> <p>Kurset ble utsatt til 2007.</p>

Samarbeidsorgan	<p>Har fulgt opp kontakten med IKO og deltatt på aktuelle møter</p> <p>Har vært aktiv i planleggingen og gjennomføringen av kontaktmøte mellom IKO og Trosopplæringssekretariatet</p> <p>Har koordinert arbeidet i Kontaktforum for kateketikk</p>	<p>Kontakten med IKO er opprettholdt som vanlig.</p> <p>Kontaktmøte er ikke avholdt i 06, Kontakten er ivaretatt gjennom andre fora.</p> <p>Det har vært avholdt 2 møter i kontaktforumet. Dette er en viktig møteplass for alle organer som er opptatt av kirkelig undervisning.</p>
Trosopplæringsreformen	Har fulgt opp samarbeidet med Trosopplæringssekretariatet	Samarbeidet med sekretariatet har, foruten møtepunkt i sekretariatet, bestått av bidrag til å lese nye prosjektsøknader og å delta ved innføringskursene og andre aktuelle samlinger.
Trosopplæringskonferanse	Har deltatt i forberedelse og gjennomføring av Trosopplæringskonferansen 2006	Trosopplæringskonferansen 06 ble gjennomført med 265 deltagere i Gamle Logen i Oslo. Temaet denne gangen var ”Bredde og dybde i trosopplæringen”.
Nordisk pedagogisk nettverk	Deltatt på nettverksmøtet med nordiske kollegaer innen arbeidsfeltet barn og ungdom.	Møtetidspunktet gjorde det vanskelig for KR å delta denne gangen. IKO var derfor eneste representant fra Norge.
Fagutvalg undervisning	Fagutvalg/ plangruppe (med samisk representasjon) er oppnevnt og har hatt 2 møter	Nedprioritert og utsatt pga sykdom i sekretariatet
Konfirmasjon for alle	Har bidratt i arbeidet for konfirmasjon for alle	KR har deltatt i forarbeidet til det foreliggende utkastet til veiledningshefte med foreløpig tittel ”En konfermantid med like muligheter – rettigheter, ansvar og ressurser”.
Annet	<p>Har avgitt høringsuttalelser i aktuelle saker som angår feltet undervisning</p> <p>Har besøkt 1 bispedømme for å innhente informasjon og få del i erfaringer</p>	<p>Det har ikke vært aktuelle høringer i 2006.</p> <p>Nedprioritert og utsatt pga sykdom i sekretariatet. Deltagelse på UKM ble istedenfor prioritert pga endret bemanning på ungdomsfeltet.</p>

Oppsummering – Rapportering for feltet som helhet

Det har også dette året vært sykdom på feltet. Dette er kompensert med vikar for flere av de større oppgavene innen feltene konfirmasjon og kirke-skole som er strategisk viktige områder for feltet. Oppslutningen om konfirmasjonen står fremdeles sterkt i store deler av landet, men vi ser også at dette har sammenheng med prioritering og innsats. På kirke-skole feltet er vi inne i en tid med gjennomgripende endringer av læreplaner og arbeid med en ny og felles formålsparagraf for barnehage og grunnskole. Sekretariatet har derfor prioritert arbeidet med bakgrunnsnotatet som forberedelse til det videre arbeidet som vil følge av dette og av den ventede dommen fra Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg.

For feltet som helhet, ser vi hvordan Trosopplæringsreformen stadig får bredere nedslag omkring i bispedømmene. Erfaringene fra forsøksmenighetene er tilgjengelige via ressursbanken. Det er en utfordring å holde motet oppe og utfordre de menighetene som ikke har noen form for forsøk i sin menighet.

3.2 Samisk trosopplæring

Hovedmål for feltet:
1) Samisk materiellutvikling
2) Samisk nettsted for trosopplæring
3) Kompetanseheving

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- ferdigstilt 4 materiell for samisk trosopplæring	3 av 4 materiell er i 2006 tilrettelagt digitalt for å publisere på samisk nettsted. Materiellarbeidet har også vært et rekrutterings- og kompetansehevingsprosjekt som har bidratt til å involvere flere personer i arbeidet med samiskmateriell.
2)	- testet samisk nettsted overfor en utvalgt gruppe	Utredning av samisk nettsted delrapport I er ferdigstilt. Prioritet i år var prosessen med å avklare verdier som skal ligge til grunn for samisk trosopplæring på nett, samt innhente, kvalitetssikre og godkjenne inngangsbilder og programprofil. Det har sammenheng med at nettstedet skal kommunisere på tre samiske språk og norsk. Form og omfang har vært større en

		først antatt, og testing er derfor forskjøvet til 2007.
3)	- samisk nettverksarbeid er etablert for og blant samer som arbeider i menighet, prosti, bispedømme eller sentralt nivå	Det er gjennomført tre samlinger med tema samisk trosopplæringsmateriell. Samisk nettverksarbeid har i år prioritert å ha dialog med læstadianske miljøer som kan støtte opp om materiellarbeidet på sikt, fordi det frikirkelige arbeidet er svært viktig i samisk kirkeliv.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Materiell-utvikling	Samarbeidet med menighetene i Skånland, Rana, Tana og Kautokeino, avtale med prosjektmedarbeiderne og deres arbeidsgivere, konkretisere fremdriften av arbeidet.	Det er levert rapport om utprøving av materiell fra Skånland, Tana og Kautokeino menigheter, samt Nidaros bispedømme. Kontraktperioden er avsluttet formelt, med unntak av Rana. Det vil fortsatt arbeides for å samarbeide om konkret materiellarbeid.
Samisk nettsted	Fortsatt arbeidet fra 2005. Valgt ut grupper som nettstedet som prøveprosjekt kan bruke for å teste produktets kvalitet.	Samisk nettsted skal være et aktivitetsbasert nettsted. Arbeidet har vært konsentrert om følgende: søke etter samarbeidspartnere som kan levere aktuelt stoff til samisk nettsted, støttefunksjoner for drift av nettsted, avtaler med leverandører, programmer for film, bilde og lyd som støtter bruk av 3 samiske språk og norsk. Valg av pilotgruppe er utsatt til 2007.
Kompetanse-heving	Arrangert verdikonferanse som ledd i samisk nettverksarbeid. Valgt ut tema sammen med samisk nettverksgruppe og samiske kateketer, diakoner ansatt i menigheter og bdr.	Verdikonferanse 2006 utgjorde et nasjonalt nettverk av personer i kirkelig arbeid. Verdikonferansen er et strategisk verktøy for samisk trosopplæring hvor ulike samiske områder er representert. Verdikonferansen har bidratt til å identifisere mange sentrale utfordringer for samisk trosopplæring.

Oppsummering – Rapportering på feltet som helhet:

Samisk trosopplæringsarbeid har handlet mye om å fremskaffe og tilgjengeliggjøre samiskmateriell som menighetene kan ha nytte av i sitt arbeid med samisk trosopplæring. I 2006 har Samisk kirkeråd prioritert grunnlagsarbeid for å etablere samiskmateriell på nett. En del samiskmateriell er ferdigstilt digitalt. Intensjonen for samisk nettsted er å publisere materiell på sør-, lule- og nordsamisk, i tillegg til norsk. Det er gjennomført krevende prosesser for å finne digitale løsninger som støtter bruk av flere språk. Videre har det vært viktig å arbeide med verdier som skal ligge til grunn for samisk trosopplæring på nett. Det er derfor lagt mye arbeid i å avklare form og omfang av nettstedet. I dette inngikk også etablering av samarbeid om materiell med aktuelle institusjoner og frivillige organisasjoner. I tillegg har Verdikonferansen vært et strategisk verktøy for å identifisere sentrale problemstillinger for samisk trosopplæring. For 2006 ble det spesielt pekt på at samisk kirkeliv skal satse på økt bruk av samisk språk, samisk ungdomsarbeid og å spre riktig kunnskap om samer og samiske forhold. Utfordringen videre er å konkretisere kontakten med samarbeidspartnere, gi rom for samisk ungdomsarbeid på nett, og skape involverende prosesser for materiellarbeidet. Dette er nødvendig slik at brukerne opplever et eierforhold til samisk trosopplæringsarbeid.

3.3 Ung i kirken

Hovedmål for feltet:
1) utvikle praktisk og teologisk kompetanse på ungdomsfaglige spørsmål
2) styrke kirkens arbeid i forhold til unge voksne 18-30 år
3) arbeide for tettere samhandling og integrering mellom organisasjonene og Dnk

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - ha arrangert en samling i Forum for ungdomsteologi - ha arbeidet med spørsmål, rådgivning og foredragsvirksomhet knyttet til ungdomsteologi - ha vært medarrangør på konferanse om ungdomsteologi 13.-16.september - ha arbeidet med spørsmål knyttet til jente- og guttegrupper som arbeidsmetode 	<p>Det har vært arbeidet med hvordan forumet skal drives videre. Det er nå avklart at det koordinerende ansvaret fortsatt skal ligge i KR. Videre har det i forbindelse med en besøksrunde til organisasjonene vært fokusert på mulige måter å videreutvikle dette arbeidet på.</p> <p>Konferansen, med Kirkerådet som medarrangør, hadde ventelister og ble meget vellykket. "Gutter og jenter i kirken" var egen sak på UKM. Innenfor</p>

		trosopplæringen finnes det flere prosjekt omkring temaet. Det foreligger også en oversikt over ulike typer arbeide som drives med jente- og guttegrupper.
2)	- ha arbeidet for å øke ungdomsrepresentasjonen ved bispedømmerådvalget 2006 - ha gjennomført en mindre undersøkelse angående reduksjon av unge rådsmedlemmer ved menighetsrådsvalget 2005	Alle bispedømmeråd har nå minst ett medlem under 30 år! Undersøkelsen omkring menighetsrådsvalget ble ikke gjennomført på grunn av vakanse i og reduksjon av rådgiverstillingen.
3)	- forberedt og gjennomført to møter i Samarbeidsråd for barne- og ungdomsarbeid(SBU)	Det har vært avholdt ett møte i vårsemesteret. På grunn av redusert personalressurs ble høstsemesterets planlagte møte flyttet til våren 2007.
Løpende arbeid på feltet		
	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Ungdommens Kirkemøte	- planlagt, gjennomført og evaluert UKM 2006 i Stavanger 26.-30.juni	-UKM ble arrangert på Solborg folkehøskole, Stavanger, i juni. Det var god oppslutning om møtet med grundig og god saksbehandling. Protokoll foreligger og ble presentert for årets Kirkemøte.
UfUNG	- Forberedt og gjennomført 4 møter i Utvalg for ungdomsspørsmål	Er gjennomført. Ett av disse møtene ble holdt i forbindelse med UKM.
Økumenisk og internasjonal kontakt	- Opprettholde økumeniske og internasjonale kontakter	Ble nedprioritert på grunn av reduksjon av rådgiverstillingen.
www.kirken.no/ung	- Drifte UKM- nettstedet og avklare forholdet til trosopplæringsreformens sider.	-www.kirken.no er blitt lagt om og som et resultat av det er ungdomsprofilen endret.
Oppsummering – Rapportering på feltet som helhet:		
Feltet bærer preg av at det er stort engasjement og vilje til faglig utvikling blant naturlige samarbeidspartnere. Det skjer mye positivt på feltet. Fra KR sin side har arbeidet vært preget av vakanse og reduksjon i stillingen. En besøksrunde i høstsemesteret til de fleste av de organisasjoner som driver ungdomsarbeid innen kirken, har styrket nettverket, bidratt til gjensidig informasjon og forberedt videre arbeid i forhold til fagutvikling og til utvikling av arbeidet for og med gruppen 18-30 år.		

3.4 Samisk ungdomsarbeid

Hovedmål for feltet:
1) Skape engasjement for samisk kirkelig ungdomsarbeid innen ulike aldersgrupper
2) Arbeide for at samisk ungdom skal møte kristendommen på egne premisser
3) Bidra til etablering av samisk konfirmasjonsarbeid
4) Etablere møteplasser for urfolksungdom i kirka/kirkene

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- gjennomført en samling for aldersgruppen 15-18 år	Ikke oppnådd på grunn av manglende økonomiske ressurser
2)	- gjennomført to samlinger for samisk ungdom 18-30 år	Bare en samling gjennomført. Grunn: mangel på ressurser, økonomiske og menneskelige .
3)	- gjennomført en konfirmasjonleir i sørsamisk område	Konfirmasjonsleir i Rana, hvor SKRU skulle være med som ledere ble avlyst fordi flere deltakere trakk seg.
4)	- arrangert et møte mellom samisk ungdom og annen urfolksungdom. for å utveksle erfaringer og sette urfolksungdom på dagsorden i kirken	Mål ikke oppnådd pga. manglende økonomiske ressurser

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
SKRU Samisk kirkråds ungdomsutvalg har jevnlig møter	<ul style="list-style-type: none"> - SKRU skal ha hatt 3- 4 møter - SKRU skal få kompetanse i samisk kirkeliv - SKRU skal bli ekspertise på ungdomssaker innenfor Samisk kirkeliv - SKRU skal delta på ulike seminarer for kompetanseheving 	SKRU har hatt 3- møter, og til dels fått økt kompetanse om samisk ungdomsarbeid

UKM2006	<ul style="list-style-type: none"> - UfUNG, Utvalg for ungdomsspørsmål med en samisk representant forbereder UKM 2006. SKRU skal komme med innspill til samiske perspektiver - - SKRU skal være med og synliggjøre det samiske på UKM2006 	Samiske delegater var aktive og synlige på UKM. De fremmet en samisk sak om ungdomsarbeid over landegrensene. De sørget også for samiske perspektiver i andre saker .
Samiske kristne ungdomssamlinger	<ul style="list-style-type: none"> - det skal være to samlinger for ungdom mellom 18 - 30 år, en på våren og en på høsten. Den ene samlingen skal være en ledertreningssamling. - en samling for samisk ungdom i alderen 15- 18 	Bare en ungdomssamling ble gjennomført 2006. Hele målsettingen ikke nådd på grunn av mangel på menneskelige og økonomiske ressurser. Antall deltakere var lavere enn forventet pga ulike kirkelige/religiøse tradisjoner og kulturer i Sápmi
Rekruttering av samisk ungdom til kirkelig arbeid	<ul style="list-style-type: none"> - bruke media bevisst. - samarbeide med samiske organisasjoner og festivaler. - bruke nettverksarbeid. - jobbe for å få til et seminar på samisk religion og livssyn på en festival eller sted hvor samisk ungdom møtes. 	SKRU var noe i media, men samarbeidet med andre samiske organisasjoner og festivaler lyktes ikke i 2006

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Flere av målene ble ikke oppnådd på grunn av for små økonomiske og menneskelige ressurser til samisk ungdomsarbeid. Ressursene var klargjort da årsplanen ble lagt, men det var muligens for høye forventinger til hva som kunne bli gjort. SKRU var ikke så aktiv som forventet, dels på grunn av at noen møter og aktiviteter kolliderte med eksamener og andre arrangement. Likevel er i løpet av året flere samiske ungdommer blitt med i nettverket, og deltatt på ulike arrangement utenom ungdomsarbeidet. Nettverket er dermed fortsatt godt og i tillegg blitt styrket. Men det oppleves at kristne arrangement ikke er like attraktive som andre arrangementer uten kristen profil. I løpet av året er det blitt etablert kontakt med samisk ungdom i Sverige med tanke på arbeid over landegrensene. Erfaring fra 2006 viser at styrking av regionalt arbeid og samarbeid over landegrensene i henholdsvis sør-, lule- og nordsamisk område er en riktig strategi.

4. Diakoni

4.1 Menighetsdiakoni og 4.2 Institusjonsdiakoni

Hovedmål for feltet:		
1) En fornyelse av plandokumentene for diakonien i norske og samiske menigheter		
2) Oppfølging av KM-sak 08/04 Diakonal tjeneste i Den norske kirke		
3) Større fokus på integrering av innvandrere		
Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for diakoni er sendt på høring og bearbeidet i revisjonsgruppen (x3) - Revidert "Grunnlagstenknig for diakoni i samiske menigheter." Nytt navn: - "Håndbok for samisk diakoni". - Plan for diakoni er vedtatt av KM 2006 - "Håndbok for samisk diakoni" er klar til trykking - Opplegg for lansering og introduksjon av planene er påbegynt 	<ul style="list-style-type: none"> - -Planen ble sendt på høring. Det kom inn mange og gode refleksjoner og synspunkt som revisjonesgruppen ønsket å arbeide inn i dokumentet - -KR vedtok i sitt juni-møte å utsette KM-behandling slik at det skulle bli tid til å arbeide med de innkomne høringssvar - Utkast til "Håndbok for samisk diakoni" ble sendt ut på høring våren 2006. Ferdigstillingen vil skje parallelt med Plan for diakoni i Dnk i 2007. - Trykking utsatt pga at "Plan for diakoni i Dnk" ble utsatt til KM 2007. - -opplegg for introduksjon og lansering utsatt
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Aktuelle deltemaer i Kirkemøtevedtaket er utredet og sendt på høring, jf 11.1 	<ul style="list-style-type: none"> - -ikke utført.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Forberede sak til Kirkemøtet om integreringsspørsmålet - Medutgiver av håndbok om integrering - Aktiv lansering av håndboken til menighetene 	<ul style="list-style-type: none"> - -Dette ble det arbeidet grundig med - -Håndboken er utgitt av Frikirkelig studieforbund - -dette gjøres via en stilling i flyktningenettverket

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Menneskeverd	Ha arbeidet med www.kirken.no sin presentasjon av diakoni generelt og menneskeverderdsspørsmål spesielt. Hatt kontaktmøte med organisasjonen Menneskeverd Vært medarrangør av konferanse 21.04. om "Når starter livet"	-Det har vært arbeidet med tekster til disse presentasjonene, arbeidet er ikke fullført -Kontaktmøte med Menneskeverd ble holdt i vårsemesteret -KR var med og finansierte denne konferansen
Katastrofearbeid	Ha avholdt 2 møter i Kirkens ressursgruppe for katastrofeberedskap Deltatt på skandinavisk kriseseminar i april Avholdt nettverksmøte i april for bispedømmekontorenes katastrofeansvarlige Deltatt i katastrofeøvelse i Oslo høsten 2006 Deltatt i departemental arbeidsgruppe om lokal kriseberedskap og -håndtering	-Møte i Kirkens Ressursgrupe ble holdt i høstsemesteret -Det skandinaviske kriseseminalet ble avholdt på Gardermoen i april, stor oppslutning. -Nettverksmøtet ble avholdt i forbindelse med kriseseminalet -ikke aktuelt å delta i katastrofeøvelse i Oslo grunnet endring i stilling -KR har ikke mottatt noen henvendelse fra Dept. om gjeninntredelse etter at det har vært en pause i denne gruppen
Familiearbeid	Fulgt opp kontakt med Kirkens Familievern og forholdet til bispedømmerådene (møte med bdr. ledere og KF)	-fra høsten 06 har ikke diakonirådgiver hatt ansvar for denne kontakten
Kirke/helse	Hatt strategisamtaler på ledernivå mellom Kirken og Helsedep.	-Det har vært uformelle samtaler med tanke på å finne fram til former for videre samarbeid
Frivillig arbeid	Deltatt på medlemsmøter i FriNor Bidratt til avklaring om Den norske kirkes plass i Frivillighetsregisteret	Første del av året var KR v/rådgiver aktiv i sitt medlemsskap. Etter endring i stillingsstruktur, er dette et område som er nedprioritert.

<p>Mennesker med utviklingshemming</p>	<p>Arrangert ett nettverksmøte med integreringskonsulentene i januar Planlagt og gjennomført konferansen "Rett til et åndelig liv", 03.11.06</p> <p>Utarbeidet brosjyre om tilrettelegging av konfirmasjonstiden Deltatt i forberedelse til nordisk konferanse 2007</p>	<p>Er gjennomført. Den nasjonale fagkonferansen om tros- og livssynsfrihet for mennesker med utviklingshemming eller nedsatt kommunikasjonsevne ble avholdt i Oslo med ca. 240 deltakere. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet, Kommunenes sentralforbund, Fylkesmannen i Østfold, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Stiftelsen SOR – Samarbeidsrådet for arbeid for mennesker med utviklingshemming, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Nye Norges kristne råd og Frikirkelig studieforbund. Konferansen og det øvrige arbeidet med spørsmål som gjelder mennesker med psykisk utviklingshemming er først og fremst et resultat av samarbeid med integreringskonsulenten i Borg bispedømme.</p> <p>Et utkast til brosjyre er til behandling i KA. Er gjennomført.</p>
--	---	--

Rusrelaterte spørsmål	<p>Ivareta representasjonen fra Kirkerådets side i Rus-oppvekst-kirke (ROK) Medvirke til at prosjektet "Den skjulte kompetansen" blir videreført Avholdt møter i Rusmiddelutvalget</p> <p>Avholdt nasjonal rusforebyggende ledertreningskonferanse 26. og 27. sept. i Oslo med tema: <i>Hvordan er det å møte meg? – om roller og kommunikasjon.</i> Har funnet en god modell for nettverksbygging på rusfeltet innen Dnk internt og i forhold til eksterne samarbeidsparter</p>	<p>Det har vært avholdt 4 møter i ROK dette året. "Den skjulte kompetanse" blir videreført gjennom prosjektet "Jenter i kirken".</p> <p>Rusmiddelutvalget er nedlagt. I stedet har rådg. hatt to ressursgrupper knyttet til planlegging av konf. og utvikling av rusforebyggende nettverksbygging i Dnk. 31 betalende deltakere og 43 personer innom konferansen totalt. Konf.s nytteverdi for deltakernes arb.hverdag fikk et skår på 4,3 av 5 mulige. Meget god økonomistyring. I det eksterne nettverket knytter Kirkerådet tettere samarbeid. m/AlkoKutt v/Av&Til-prosj. og ROK v/deres prosj. i 3 bispedømmer. Målet er å få synergieffekt ut av hverandres kompetanse. Internt knytter Kirkerådet seg tett opp til Tunsberg, Stavanger og S-Hålogaland bispedømme i utviklingen av det interne nettverket med sikte på å knytte de andre bispedømmene til nettverket etterhvert.</p>
Norsk diakonisamarbeid	<p>Avholdt strategisamling for bispedømmenes diakonirådgivere i april Hatt 2 møter i fagutvalg for diakoni Deltatt på ett diakoniledermøte</p>	<p>-strategisamling i april avholdt i tillegg til deltakelse på rådgivernes stdietur til Lindisfarne -det har vært et fagutvalgsmøte i høstsemesteret -diakonirådgiver har deltatt på ett møte i Diakoniledermøtet</p>
Internasjonalt arbeid	<p>Deltatt på arbeidsmøte i Eurodiaconia Vært bindeledd mellom Eurodiaconia og diakoniledermøtet Deltatt i Europa-utvalget under Mellomkirkelig råd</p>	<p>-Deltakelse på arbeidsmøte i Eurodiaconia falt ut av praktiske årsaker -Diakoniledermøtet valgte ut Einar Vetvik til å delta på arbeidsmøte i Eurodiaconia. -informasjon med mer videresendes til diakoniledermøtets mailingliste -diakonirådgiver har ikke deltatt i Europa-utvalget under Mellomkirkelig råd.</p>

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Arbeidet med Plan for diakoni har tatt mye tid og krever stort engasjement. KR besluttet å vente med å fremme planen for KM fram til 2008, det har vært arbeidet intensivt med å ta hensyn til stort høringsengasjement. Stillingen som rådgiver stod vakant i en overgangsperiode, ny rådgiver ansatt i 50% stilling, en del områder ble derfor nedprioritert. Av enkeltprosjekter må spesielt konferansen "Retten til å være et helt menneske?" nevnes. Den var et resultat av og representerer et pionerarbeid når det gjelder mennesker med utviklingshemming sine rettigheter til tros- og livssynsfrihet. Samarbeidet med de ulike medarrangørene gir store muligheter til kontakt og samhandling også i fortsettelsen. Dette er det viktig å følge opp.

4.3 Funksjonshemmede i kirken

Hovedmål for feltet:
1) Arbeide for å gjøre kirken til en tilrettelagt arbeidsplass for funksjonshemmede

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	Kirkemøtet har behandlet sak om kirken som tilrettelagt arbeidsplass.	Er utført.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Nasjonal gruppe for funksjonshemmede	Avholdt møter og forberedt saker, blant annet også det årlige fellesmøtet med integreringskonsulentene for å drøfte sammenfallende problemstillinger.	Møtet ble holdt i januar i KABBs sekretariat. KABB orienterte om sitt arbeid. Hovedtema var ellers trosopplæring for alle og den nasjonale fagkonferansen om utviklingshemmedes rett til å praktisere tro- og livssyn.
Trosopplærings reformen	Gitt bidrag til at "Trosopplæring for alle" går fra ord til handling, ved å ha påvirket alle instanser som arbeider med trosopplæring og gitt veiledning til hvordan integrering kan gjøres i praksis.	Har bidratt med innledning og notat på møte om temaet i styringsgruppa for Trosopplæringssekretariatet, på det første prosjektmedarbeidermøtet for de nye prosjektene og på mentormøte.
Gudstjeneste Reformen	Gi innspill til at gudstjenesten og kirkelige handlinger blir for alle.	Har bidratt med innledningspresentasjon og notat om problemstillinger og utfordringer i Nemnd for gudstjenesteliv og i underutvalget for salmer.

Ung i kirken	Hatt kontakt med studenter gjennom forelesninger. Deltatt på Ungdommens kirkemøte.	Er ikke gjennomført. Er gjennomført.
Nordisk og internasjonal kontakt	Fulgt opp internasjonale og økumeniske kontakter blant annet ved å delta på planleggingsmøte i Danmark i nordisk nettverk. Vært med på KV's generalforsamling i Brasil.	Arrangementet ble avlyst. Har deltatt på generalforsamlingen og på forkonferansen for og om funksjonshemmede i forkant av denne. Kontakter som ble opprettet med nettverket Ecumenical Disability Advocates Network (EDAN) er fulgt opp også i ettertid i form av gjensidig informasjonsutveksling.
Mennesker med utviklingshemming	Ivaretatt kontakten med integreringskonsulentene.	Har deltatt på de to møtene som ble arrangert, det ene i Oslo i januar og det andre i Trondheim i august.
Følge opp kontakt med IKO	Vært med på å planlegge Trosopplæringskonferansen 2006.	Er utført. Konferansen ble arrangert i Oslo i november. Var ansvarlig for bolken med temaet "Trosopplæring for alle" som omhandlet perspektivene samisk kirkeliv, barn og unge som opplever vold og overgrep og funksjonshemmede.
Informasjon og holdnings- skapende arbeid innad i KR sin virksomhet	Bidratt med stoff til ny nettportal på www.kirken.no som inkluderer alle sider ved menneskeverdspørsmålet. Fulgt opp saker internt i Kirkerådets sekretariat.	Er utført. Er utført. Av utadvendt informasjonsarbeid kan det nevnes at rådgiver deltok som foredragsholder på prostisamling i Indre Finmark prosti og på stabsmøte i Alta menighet i okt.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Hovedsaken på feltet dette året har vært forberedelsen og behandlingen av sak KM 13/06 "Den norske kyrkja - ein arbeidsplass for menneske med funksjonshemmingar?". Kirkemøtets vedtak gir en plattform for videre arbeid. Ellers har det vært viktig å bidra til at det tverrgående perspektivet integrering av mennesker med fysiske funksjonshemminger i strategiplanen for Dnk 2005-2008 blir innarbeidet i ulike deler av virksomheten i de sentralkirkelige råd.

4.4 Overgrepssproblematikk

Hovedmål for feltet:

1) Avdekke seksuelle overgrep og krenkelser innen kirkelig virksomhet
2) Forebygge seksuelle krenkelser innen kirkelig virksomhet
3) Øke kompetansen om temaet hos kirkelige medarbeidere

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- Innført rapporteringsskjema for bispedømmekontorene	Skjema ble sendt ut. Svar innhentet og vurdert i forhold til tallmateriale fra tidligere år. Nye rapporteringsskjema ble utarb. i samarb. med KIFO med tanke på å forbedre fremtidig mulighet for å sammenligne innsamlede data.
2)	- Identifisert særlige innsatsområder innen det forebyggende arbeidet ved miniseminar 27. april	Minisem. ble arr. i Oslo med ca. 30 deltakere med tema om frivillige medarbeidere og faren for overgrep/grenseoverskridende seksuell atferd. Konf. avdekket et behov for kvalitetssikring av bevissthet omkring roller/plikt/ansvar som frivillig i DNk samt behov for generell kompetanseutvikling på feltet for gruppen.
3)	- Forberedt kurspakker for bispedømmene for 2007	Arb. med ressurshefte samt en flyer ble påbegynt, men man rakk ikke å ferdigstille dette arbeidet.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
	Avholdt 3 møter i Samarbeidsrådet + møter i AU	Møter i SRO avholdt etter planen.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:
De innrapporterte svar fra bispedømmekontorene viser at det er behov for fortsatt sterkt fokus på feltet mht faglig oppdatering, samordning av rutiner og erfaringsutveksling for både ansatte og frivillige medarbeidere i DNk.

5. Kirkemusikk og kultur

5.1 Kirkemusikk

Hovedmål for feltet:
1) Utarbeide plandokumenter for kirkemusikken
2) Starte arbeidet med alternative musikkutdanninger kvalifiserende til kantor

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for kirkemusikk er sendt på høring og bearbeidet i arbeidsgruppen som utarbeidet forslag til plan - Plan for kirkemusikk er vedtatt av KM 2006 - Opplegg for lansering og introduksjon av planen er utarbeidet - Samlet og gjort tilgjengelig en oversikt over gjeldende regler for kantorens liturgiske funksjoner 	Saken ble behandlet på KM, men vedtatt sendt tilbake til administrasjonen for bearbeidelse
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Igangsatt arbeidet med å se på flere typer utdanninger kvalifiserende som kantor. jf KM 7/04 merknad 7/ UKM 05/04. Jf også utdanninger på lavere nivå 11.1.2. 	Har vært avholdt møte med NMH og Høgskolen i Staffeldtsgt om saken.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Utdanning	Videreført kontakten med utd.institusjonene innen kirkemusikk på feltet utdanning og kompetanse på feltet kirkemusikk	Hatt møter med NMH og Høgskolen i Staffeldtsgt.

Oppsummering – Generelle rapportering på feltet som helhet:
--

Feltet er preget av mangel på ansatte ressurser i administrasjonen

5.2 Kultur

Hovedmål for feltet:

1) Utrede mulighet for opprettelse av regionale sentra.

2) Igangsette et faglig, teologisk arbeid for utredning av forholdet mellom kultur, teologi og kirke.

3) Åpne kirkene for større variasjon i kulturuttrykk.

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Hatt kontakt med departement og myndigheter for å avklare mulighetene for at sentrene kan bli en del av Regjeringens kulturløft. - Utredet opprettelse av 5 – 6 regionale sentra og iverksatt arbeidet.	Einar Solbu ble leid inn for å utrede opprettelse av et nettverk av regionale sentra med en koordinerende instans. Han la fram sine konklusjoner ved Kirkerådets septembermøte, og Kirkerådet fulgte hans anbefaling om å opprette koordinerende instans i Oslo og la dette være utgangspunktet for videre oppbygging. Det har blitt arbeidet med finansieringsløsninger og i samarbeid med Oslo bispedømme, Oslo fellesråd, Kirkelig Kulturverksted og Norske kirkeakademier har det vært arbeidet med å opprette et regionalt senter i Oslo. Dette arbeidet vil fortsette i 2007, og det vil arbeides for at dette kan komme inn på Statsbudsjettet i 2008.
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Igangsatt et faglig, teologisk arbeid på feltet i regi av en eller flere av utdanningsinstitusjonene.	Ble ikke igangsatt i 2006, men dette vil høre naturlig inn under oppgaver for et nettverk av regionale kultursentra i samarbeid med aktuelle partnere.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Igangsatt revisjon av Regelverk for bruk av kirker. Jf 12.3. - Igangsatt revisjon av Retningslinjer for liturgisk inventar og utstyr. Jf 12.3 - Arbeidet med en samisk kulturstrategi for samisk	Andre store saker har medført at disse oppgavene ikke har vært mulig å prioritere i 2006. Momenter fra høringsmaterialet i forbindelse med "Kunsten å være kirke" etc. er samlet, men selve utkastet til en revisjon av regelverket er foreslått utsatt og tas opp i samband med revisjon av retningslinjer for liturgisk

	kirkeliv jf. KM 2005.	inventar og utstyr, ihht fremdriftsplanen for gudstjenestereformen og de erfaringer, innspill og utfordringer som vil foreligge i løpet av denne prosessen.
--	-----------------------	---

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Arbeidet med å utrede opprettelse av regionale sentra med koordinerende instans er i god gjenge. Planene er klare for oppstart og forutsatt finansiering vil arbeidet kunne være i gang i løpet av 2007. Videre drift og oppbygging er avhengig av at prosjektet blir lagt inn på Statsbudsjettet 2008.

6. Voksenundervisning

6.1 Voksenundervisning - generelt

Hovedmål for feltet:

1) Delta i arbeidet med utvikling av felles nordiske prosjekt for voksenundervisning

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<p>- Har deltatt i utviklingen av Nordisk kirkelig studieråds prosjekt "Nordisk skjønnlitteratur og eksistensspørsmål" – et nettbasert studiemateriell til bruk i lokalmenigheten</p> <p>- Forberedt en nordisk konferanse (oktober 07) om "Lederutvikling av frivillige i frivillig arbeid – med utgangspunkt i det nordiske prosjektet "Tjejer i</p>	<p>Materiell fra Norge er samlet og sendt til Danmarks gruppe som skal arbeide videre med prosjektet. Dette var tenkt å være Nordisk kirkelig studieråds prosjekt i 2006. NKiS fikk ikke midler fra Nordisk råd til å gjennomføre prosjektet. Norge og Danmark hadde allerede gjennomført en stor del av arbeidets første fase, da dette ble kjent. En valgte derfor å gå videre med arbeidet som da vil ta noe mer tid, på grunn av manglende lønnsmidler. Etter planen skal materialet ferdigstilles fra disse to landene i løpet av 2007.</p> <p>Forberedelsene til konferansen som er lagt til Trondheim 24.-26.oktober 07, har startet. Arbeidstittel for konferansen er</p>

	kyrkan””	”Tilbake i tjeneste”, og NkiS sin norske komité samarbeider med representanter fra ulike miljøer innenfor barne- og ungdomsorganisasjonene og innen utdanningsinstitusjonene.
Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Voksenopplæring	Har fulgt opp det nordiske engasjementet for voksenundervisning med kolleger både i Norge og i de nordiske land gjennom nettverkssamling og prosjektarbeid knyttet til Nordisk kirkelig studieråd.	Kontakten er fulgt opp ved deltagelse fra 3 representanter (KR, NKrS og IKO) fra Norge ved NkiSs representantskapsmøte og styremøte i 06. Norge har nå nestleder (KRs representant) i styret. Når det gjelder det øvrige arbeidet, se ovenfor.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Voksenundervisningen har de siste årene lidd under ressursmangel. Ikke desto mindre er det stadig behov for å utvikle konsept for nettopp denne opplæringen. Arbeidet i Nordisk kirkelig studieråds norske komité og i Kontaktforum for kateketikk tar sikte på å inspirere til slik utvikling. I kjølvannet av de ulike reformene kirken nå står midt oppe i, vil avhengigheten av frivillige stadig være påtrengende. NkiSs konferanse høsten 07 vil sette fokus på nettopp dette; Hvordan gi voksne kirkemedlemmer utfordringer som oppleves som så relevante at de fortsetter i tjenesten?

7. Økumenikk, religionsdialog, misjon og evangelisering

7.1 Økumeniske relasjoner

Hovedmål for feltet:

- 1) Bidra til en aktiv forberedelse, deltagelse og oppfølging av Kirkenes Verdensråds generalforsamling**
- 2) Styrke europeisk kirkesamarbeid**
- 3) Utvikle det økumeniske samarbeidet i Norge**
- 4) Bidra til arbeid med homofilisporsmål som økumenisk utfordring**

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført planleggingsmøter med delegater og andre deltagere - Koordinert den brede deltagelse fra Norge under generalforsamlingen - Fulgt opp viktige anliggender inn i generalforsamlingen, bl.a. i forhold til prioriteringer, planer og valg - Koordinert informasjon og oppfølging i etterkant av generalforsamlingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Forberedelsesmøter gjennomført. - Koordineringen ivaretatt, bl.a. med jevnlig delegasjonsmøter. - Dette utgjorde en vesentlig del av delegasjonens engasjement. - Rapport fremlagt for KM, og temaer fra generalforsamlingen benyttet under KM. Ressurshfte for menighetene med impulser fra generalforsamlingen publisert i samarbeid mellom flere partnere.
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Forberedt og deltatt aktivt i KEKs kirkeledermøte og sentralkomite og bidratt til KEKs misjonsprosjekt - Deltatt aktivt i Porvoos kirkelederkonferanse i Wales - Mottatt stabsdelegasjon fra Church of England - Forberedt og delta i Leuenberg eksekutivkomite og generalforsamling - Bidratt til samarbeid og bedre samforståelse Porvoo-Leuenberg - Deltatt i nordisk/baltiske økumeniske møter, bl.a. i Sigtuna i mai - Avholdt to møter i Europautvalget - Videreført diskusjonen om felles verdier i Europa 	<ul style="list-style-type: none"> - Gen sekr Fyks Tveit deltok på kirkeledermøtene både i Roma og i Brussel. Laugerud deltatt i misjonsprosjektet. - Dnk deltok aktivt med 4 delegater. - Besøket fra CoE var omfattende og ansett som svært nyttig, også fra gjestenes side. - Deltatt aktivt i Leuenbergsammenheng. Dnks representant Stephanie Dietrich valgt inn i presidiet. - Satt samarbeidsrelasjonen på agendaen ved flere anledninger. - Deltatt aktivt på møtet i Sigtuna. - Møter i Europautvalget ikke gjennomført, grunnet manglende personalressurser. - Se ovenstående delpunkt.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Avklart sammenslåingen av NKR og NFR med tanke på basis, mål, organisering og økonomi - Sluttført samtale med Frikirken i Norge 	<ul style="list-style-type: none"> - Gen sekr deltok aktivt i prosessen fra DNKs side, behandlet grundig i MKR ved flere anledninger. - Samtalene med Frikirken sluttført i november.
4)	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt til prosessene i LVF og KV gjennom aktive deltakelse - Drøftet saken i Teologisk nemnd 	<ul style="list-style-type: none"> - Norsk representant (Jan-Olav Henriksen) aktiv i LVFs prosess, biskop Kjølås deltok aktivt i KV's drøftinger under generalforsamlingen. - Teologisk nemnd drøftet saken og utarbeidet et notat.

	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt med informasjon om situasjonen internasjonalt og i andre kirker - Fulgt opp den økumeniske siden ved homofilisaken i forhold til norske media 	- Notat fra gen sekr til KR og KM, samt bidratt med informasjon i media og tidsskrift om den økumeniske situasjon i saken.
--	--	--

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Norges Kristne Råd	<ul style="list-style-type: none"> - Deltatt aktivt i rådets styre og rådsmøte - Følgt opp samarbeidstiltak i rådets regi om fred, integrering og hiv/aids - Fullført fusjonsprosessen - Bidratt til lokaløkumenisk satsing 	Deltakelsen i Norges Kristne Råd fulgt opp innenfor de nevnte områdene. NNKR har gjort mindre enn planlagt med lokaløkumenisk satsing, pga arbeid med fusjonsprosessen, men har bidratt mye til det lokale arbeid gjennom Flyktningenettverket
Kirkenes Verdensråd	<ul style="list-style-type: none"> - Deltatt aktivt i generalforsamlingen - Bidratt med forslag til ny strukturering av KVs arbeid og stab - Bidratt med nye deltagere i KVs valgte organer 	<ul style="list-style-type: none"> - Jfr. Pkt. 1) og sammenfattende kommentarer fra gen sekr ovenfor. - Bidrag gjennom engasjement i Sentralkomiteén og jenlig kontakter med gen sekr og leder i KV. - Gjennomført, Kirsti Guvsam valgt inn i komite for kirkelig undervisning og dannelse, Kjell Magne Bondevik leder i CCIA
Det lutherske verdensforbund	<ul style="list-style-type: none"> Deltatt i rådsmøte Bidratt til planleggingsprosess og fornyelsesprosess Avholdt ett møte i LVFs nasjonalkomité 	<ul style="list-style-type: none"> - Rådsmøte ikke avholdt i 2006. - Fornyelsesprosessen tiltar etter rådsmøtet i mars 2007. - Møte i nasjonalkomiteén ikke avholdt i 2006.
Konferansen av europeiske kirker	Deltatt i sentralkomité- og kirkeledermøte	- Gjennomført.
Nordisk samarbeid	Deltatt i felles møte i Sigtuna i mai (Nya Valamo III) Sendt deltagere til arrangement i nordisk/baltisk samarbeid innen ulike temafelt	Samarbeidet godt med nordiske søsterkirker gjennom felles møtepunkter i mange sammenhenger.
Lokalt informasjonsarbeid i Dnk	<ul style="list-style-type: none"> Etablert samarbeid med bispedømmenes staber, for eksempel misjonskonsulentene Bidratt med informasjon om KVs gen fors og andre økumeniske samlinger Gitt informasjon til menighetene gjennom media om Mellomkirkelig råds saker og kontakter 	<ul style="list-style-type: none"> Ivaretatt av flere i staben, ikke minst KUI-leder og SMM-leder. Møte med stab i Nord-Hålogaland bispedømmeråd.

Porvoo-samarbeidet	Deltatt kirkeledermøte og kontaktgruppemøte Mottatt stabsdelegasjon fra Church of England	Deltatt aktivt ved alle Porvoo-møter i 2006; Konsultasjon om diakonatet; kirkeledermøtet, stabsbesøk fra CoE, konsultasjon om "fresh expressions of church", Contact Group Meeting, konsultasjon om homofili.
Leuenbergfelles-skapet (CPCE)	Deltatt aktivt i eksekutivkomiteen Deltatt på generalforsamlingen	Deltatt aktivt i Leuenberg-sammenheng. Dnks representant valgt inn i presidiet.
Europautvalget	Avholdt to møter	Ikke gjennomført
Metodistisk-luthersk samtalegruppe	Avholdt et kontaktgruppemøte Koordinert svar til Leuenberg om dåpen	Avholdt to møter om avtalen mellom metodister og baptister i Norge.
Katolsk-luthersk samtalegruppe	Avholdt to møter	To møter om forholdet stat/kirke, homofili og løpende saker avholdt.
Info om Dnks satsingsområder	Presentert trosopplæringsreformen overfor økumeniske partnere	Presentert blant annet i møte med Church of England og Porvoo Church Leader's Meeting. Ellers fortløpende ved besøk ute og hjemme.
Kontakt med lutherske søsterkirker	Samarbeidsavtalene med de lutherske kirkene i Brasil (IECLB) og i Sør-Afrika (ELCSA) er fulgt opp gjennom løpende kontakt.	Løpende kontakt ivaretatt. Besøk gjennomført av gen sekr i Sør-Afrika, leder Vad Nilsen, gen sekr Fyke Tveit, biskop Kjølås og andre i Brasil (i forb med gen fors i Porto Alegre). Erling Pettersen gjennomførte besøk i Brasil. Kns repr i det sørlige Afrika deltok på partnerskapsmøte i Sør-Afrika.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Arbeidet med de økumeniske relasjoner har vært omfattende og intenst i 2006, gjennom KV, KEK og bilaterale relasjoner. Vårt engasjement i europeiske organer er sterkt og omfattende, og Dnk spiller i noen grad en brobygger-rolle i flere sammenhenger mellom ulike grupper av kirker, ikke minst i forholdet mellom protestantiske og anglikanske kirker. Kirkenes Verdensråd er en primær forpliktelse som har krevd og vil kreve mye oppfølging og innsats, medlemskirkenes innsats skal være viktig. Det gjøres et godt og grundig arbeid av de mange som representerer Dnk i se ulike økumeniske organisasjoner. LVF har hatt et påfallende passivt år i forhold til oss som medlemskirke, bortsett fra gode kontakter med Nordstokke og Oppegaard i sekretariatet i Geneve.

7.2 Religionsdialog

Hovedmål for feltet:
1) Bidra aktivt i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, særlig med sikte på mottakelse av Gjønnnesutvalgets innstilling
2) Utvikle grunnlagstenkning om religionsmøte for behandling på Kirkemøtet 2006
3) Etablere prosjektet Religionsmøte i menighetene i samarbeid med eksterne partnere

Gjennomføring hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemskapet i STL er godt ivaretatt og Dnk har bidratt aktivt i utvikling av organisasjonen. - Dnk har bidratt aktivt til planlegging og gjennomføring av seminarer og konferanse i STLs regi for å belyse ulike sider av Gjønnnesutvalgets innstilling. - Dnk har bidratt til å etablere uformelle fora for drøfting religiøse og filosofiske spørsmål i tilknytning til STL 	<ul style="list-style-type: none"> - STL er et meget viktig kontaktforum, men spilte liten rolle direkte i striden rundt Muhammedkarikaturene, selv om myndighetene vil bruke STL mer aktivt etter den saken. - STL har på AU-nivå startet en omfattende selvforståelsesprosess knyttet til organisasjon og struktur som fortsetter i 2007. - I oktober planla og gjennomførte STL en større nasjonal konferanse om religionsdialog, der gen sekr Fykse Tveit deltok med foredrag. Prosjektleder Raustøl hadde lagt til rette for bred deltakelse fra Dnks side fra ulike deler av landet. - Gen sekr Fykse Tveit var med på seminar om og utarbeidelsen av en felles uttalelse fra STL om rapporten fra Gjønnnes-utvalget
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennom arbeid i Teologisk Nemnd er det utviklet et dokument som belyser religionsteologiske problemstillinger med utgangspunkt i konkrete erfaringer med religionsmøte. - Dokumentet er lagt fram for Kirkemøtet 2006 - Det er lagt en plan for å gjøre arbeidet fra TN og KM kjent for menighetene i Dnk 	<ul style="list-style-type: none"> - Den konkrete "Veiledning i religionsmøte" ble ferdigstilt i god tid til Kirkemøtet og fikk en god mottakelse der. Dokumentet ble vedtatt på KM og distribuert til alle menighetene. Dokumentet inngår i ROM-prosjektets strategi ovenfor menighetene. - Del 2 av TNs arbeid – "Troende møter troende" – er fremdeles under arbeid, men man tar sikte på å få det trykket i løpet av våren 2007.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennom samarbeid med eksterne partnere er prosjektet sikret nødvendig finansiering og det er etablert en styringsgruppe der partnere deltar. 	<ul style="list-style-type: none"> - "Religionsmøte og menigheten" ble offisielt startet 11. september 2006. - Prosjektleder begynte i hel stilling 4. september 2006.

	<p>- Det er utarbeidet vedtekter og et arbeidsprogram for prosjektet, samt gjennomført en grundig rekrutteringsprosess som sikrer prosjektet en kompetent medarbeider.</p> <p>Prosjektet er startet opp, og de første månedene er det lagt særlig vekt på å bygge nettverk med bispedømmer og organisasjoner, og det er etablert et brukervennlig nettsted</p>	<p>- Referansegruppe er dannet med bred representasjon, både fra bidragsyttere, fagmiljø og brukermiljø utover landet.</p> <p>- Nettstedet for religionsmøte er etablert under portalen for www.kirken.no og kan bli et nyttig verktøy for dem som ønsker å finne nye tips og innfallsvinkler til religionsmøtetenkning i menigheten.</p>
--	--	--

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Oppfølging av deltakelsen i STL, inkludert STL/AU	Medlemskapet er forsvarlig ivaretatt	Medlemskapet er ivaretatt, både i rådet og i AU. Både den formelle og uformelle kontakten til sekretariatet er styrket og god.
Bilaterale dialoger	Det er gjennomført tre til fire møter i Kontaktgruppa med Islamsk råd i Norge, samt ett til to møter i Kontaktgruppa med Det mosaiske trossamfund. Møtene er forberedt og det er lagt ressurser i nødvendig oppfølging.	Det er gjennomført 4 møter med IRN. Særlig i forbindelse med karikaturstriden rundt Muhammed-tegningene var kontakten med Islamsk råd viktig. Det har ikke blitt arrangert kontaktgruppemøter med DMT fordi DMT ikke har hatt kapasitet til dette. I forbindelse med skyteepisoden mot synagogen var det imidlertid bilateral kontakt og møtevirksomhet mellom MKR og DMT, i tillegg til STL-kontakt.
Nettverk for religionsdialog i Porvoo-fellesskapet	Det er tatt initiativ for eventuell videre oppfølging av konferansen i Oslo, desember 2003.	Ikke gjennomført

Internasjonale nettverk	Det er holdt løpende kontakt med KV, KEK og LVF om deres arbeid med religionsmøte og hentet og bidratt med inspirasjon og ressurser.	Det er holdt løpende kontakt med KV, KEK og LVF om saken. Det er gjort en omfattende innsats for å legge til rette for dialog mellom religiøse ledere i Israel og Palestina gjennom at Trond Bakkevig har vært kjøpt fri til dette i store deler av året. Dette skjer i nært samarbeid med norsk UD
Religionsdialog på lokalplan	Det er arbeidet aktivt for å gi flere nøkkelpersoner fra vår kirkes menigheter mulighet til å delta i konferanser og seminarer for å vinne nye erfaringer og finne inspirasjon. Sekretariatet har tilbudt råd og ressurser til menigheter som ber om det.	Gjennom ROM-prosjektet har menigheter og ansatte blitt tilført inspirasjon og kunnskap slik at de selv har kunnet ta initiativ til lokale religionsdialoger.
Religionsmøte i andre land	Religionsmøteperspektivet er vektlagt i samarbeidsrelasjoner knyttet til Filippinene, Sri Lanka, Indonesia og Sudan.	I den grad samarbeidsrelasjonene med de ulike landene har vært aktive, er religionsmøteperspektivet ivaretatt.
Oslokoalisjonen	Medlemskapet i Oslokoalisjonen er ivaretatt, og koalisjonens arbeid er brukt aktivt i Dnks arbeid med ulike saker.	Medlemskapet er ivaretatt. Det er særlig jobbet med prosjekt om misjon og menneskerettigheter.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

2006 har for alvor gitt Den norske kirke mulighet til å arbeide konstruktivt med religionsdialog på både internasjonalt, nasjonalt og lokalt nivå. ROM-prosjektet bistår lokale dialoger og *Veiledningen for religionsmøte* fungerer allerede som en ressurs i mange menigheter. På nasjonalt og internasjonalt har tillitsforholdet som er bygd opp gjennom kontaktgruppa mellom MKR og IRN blitt lagt merke til og vist seg å være særdeles nyttig, spesielt i kjølvannet av karikaturstriden. MKR har bistått UD med dialognettverk og kompetanse og UD har konsultert MKR i sin kontakt med muslimske ledere og trossamfunn. Samarbeidet om støtte til dialog mellom religiøse ledere i Israel/Palestina har vært inne i en krevende, men viktig fase.

7.3 Misjon

Hovedmål for feltet:

1) Følge opp Kirkemøtet 2005 "En misjonerende kirke"

2) I samarbeid med misjonsorganisasjonene og andre identifisere utfordringer, utvikle ideer, fremskaffe ressurser og iverksette tiltak for å styrke menighetene som misjonerende menigheter
3) Stimulere og legge til rette for stillhetsarbeid, og til møte med religiøs åpenhet og ny spiritualitet, i menighetene
4) Være en kanal for informasjon, drøfting av misjonsforståelse, strategiutveksling og samordnet innsats mellom ulike aktører innenfor misjon, Internasjonalt kirkesamarbeid og internasjonal diakoni
5) Delta aktivt i arbeidet med misjon innenfor de økumeniske organisasjonene

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Tatt opp utfordringene fra Kirkemøtet til misjonsorganisasjonene og De sentralkirkelige Råd - Tatt opp misjon som et tema i økumeniske relasjoner og møter - Fulgt opp konkrete utfordringer/invitasjon til samtale fra UKM - Stimulert til drøfting av kirkemøtetemaet, og til oppfølging av Kirkemøtevedtaket, på lokalt menighetsplan, i prostier, bispedømmer, fagforeninger etc. Belyst temaet gjennom blader og artikkelstoff 	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp. Særlig gjennom misjonsteologiske og – startegiske samtaler i SMM og i oppfølgingen av evalueringen av misjonskonsulentstillingene. - Fulgt opp. Deltagelse i KEKs misjonsprosjekt, Porvoo-konsultasjon om Fresh expressions of church, møte om misjonsdokument fra CEPE, Kat-Lu-Sa, møter som relaterer til LVF/misjonsdokumentet. - Fulgt opp. Gjennom seminar på SMMs fellessamling og forventningsbrevet til misjonskonsulentene. Det skjer mye regionalt. - Fulgt opp. Utforming og utsendelse til menighetene av en kreativ Kirkemøtefolder, temanummer av Inter Collegas, stoff i Misjonsbladene, m.m.. Stimulert misjonskonsulentene og deltatt på enkelte møter.
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Sendt til de nye MR hefte med materiale/oppsummering fra prosjekt Menighet i bevegelse (MiB). Oppfølging gjennom misjonskonsulentene. Avklart videre oppfølging av prosjektet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført. Heftet: "Hva i himmel og på jord må til for å sette en menighet i bevegelse" utgitt. Videre oppfølging gjennom misjonskonsulentene, foredrag på Oase-konferanse (utkommet i bokform) og gjennom deltagelse i nettverk for Menighetsutvikling. - Ikke gjennomført. Utlyst Hong Kong prosjekt fikk ikke norske søkere.

	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført 1-2 prosjekter innenfor Pastoral erfaringsutveksling nord-sør - Etablert et stipend for å stimulere integrasjon av misjon i trosopplæringen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføres senere i en annen form. Sør-Afrika prosjekt er planlagt, utlyst og gjennomføres i 2007. - Gjennomført. Et stipend på kr. 50.000 er etablert og utlyses første gang i 2007.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt aktivt til prosjekt <i>Menigheter i møte med den åndelige lengsel</i>, evaluert prosjektet og avklart oppfølging - Bidratt aktivt til utviklingen av retreatarbeidet - Bidratt strategisk og faglig til arbeidet med kirkens spiritualitet og til kirkens møte med samtidsspiritualitet 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført. Prosjektet har avfødt ressurspermen ”Smak og se – stillhetsarbeid i menigheten”. Oppfølging gjennom Diakoniseret. - Fulgt opp. Bl.a. gjennom storsamling for retreatbevegelsen i Kirkerådet. - Fulgt opp. Gjennom møter og notater, nettverkskontakter, foredrag og artikler, bl.a. i festskrift for Notto Thelle og i tidsskrift for religionslærerforeningen.
4)	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp evaluering av misjonskonsulentstillingene - Fremmet sammenhengen mellom misjon og økumenikk overfor misjonskonsulentene og bispedømmene - Drøftet misjonsforståelse og partenes internasjonale arbeid som fast post på SMM-møtene - Prøvd ut gjennomføring av SMMs fellessamling med misjonskonsulentene i/sammen med et av bispedømmene - Bidratt til spredning av LVFs misjonsdokument i norsk oversettelse 	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp. Hovedsak i SMMs arbeid i 2006. Tatt opp med misjonskonsulentene i fellessamling og gjennom forventningsbrev. SMM-Praktisk Arbeidsgruppe er opprettet. - Fulgt opp. Gjennom fellessamlingen, i møte med stiftsdirektørene og på annen måte. - Gjennomført. - Gjennomført. I Nidaros i 2006. Blir videreført i Tunsberg i 2007. - Ikke gjennomført. Areopagos har påtatt seg å fullføre oversettelsesoppgaven, men dette er ikke avsluttet.
5)	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt aktivt til KEK prosjektet <i>Misjon i Europa</i> gjennom deltagelse i referansegruppe, 	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp. Bl.a. ved medvirkning på ”Learning Laboratory” i Budapest.

	<ul style="list-style-type: none"> - drøftet oppfølging av prosjektet - Brakt impulser fra Kirkemøtets behandling av misjon til KVs generalforsamling 	<ul style="list-style-type: none"> - Referansegruppa samles i jan. 2007. Oppfølging avklares her.
--	---	--

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Materiellutvikling/WEB	<ul style="list-style-type: none"> - utviklet/koordinert gudstjenestemateriell til Misjon i åpenbaringstiden - ivaretatt tekstgjennomgørelser i Luthersk kirketidene i åpenbaringstiden - drøftet rutiner med kirke-info, gjennomgått og oppdatert kirken.no/misjon 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført. Hovedsatsning: Temanummer av LK om "En åpen kirke – i møte med innvandrere", samt powerpoint presentasjon av misjon for unge. Ressurshefte utarbeidet av SMM-Stavanger. - Gjennomført. - Fulgt opp. Stoffet er gjennomgått, nytt materiale er samlet og det er lagt en profil for presentasjonen. Selve fornyelsen av sidene starter i januar 2007.
Egne arrangementer	<ul style="list-style-type: none"> - arrangert ordinære SMM-møter 02, 09, 12 - arrangert fellessamling med de regionale SMM/utvalg 06 - arrangert 2 møter i Samrådsgruppa for nyreligiøsitet - arrangert årlig samling for Kirkerådet og retreatbevegelsen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført. - Gjennomført. - Gjennomført. Et var et utvidet seminar i samarbeid m/I Mesterens lys. - Gjennomført.
Nettverksmøter/ konferanser	<ul style="list-style-type: none"> - bidratt på konferanse om kirke og misjon i den ELK i Finland - deltatt på retreatbevegelsens årlige inspirasjonssamling - deltatt på Oasekonferanse om misjonerende menigheter - deltatt på samling om åndelig veiledning på IFS - deltatt på avsluttende kurs om stillhetsarbeid i menighetene på Lovisenberg - deltatt på LVF-relatert møte for nordiske misjonsledere - deltatt på årlig kurs om nyreligiøsitet på Institutt for Sjelesorg - deltatt på rådsmøte i Peterstiftelsen 	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt gjennom foredrag. - Ikke deltatt. - Deltatt med foredrag. - Deltatt. - Deltatt med programinnslag. - Deltatt. - Deltatt. - Deltatt.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

F.o.m. 01.01.2006 ble stillingen som daglig leder av SMM oppjustert fra 70 til 85%. 30% engasjementet i Kirkerådets prosjekt "Åndelig fornyelse" opphørte da prosjektet ble avviklet. Daglig leder bruker nå 15% av sin stilling til løpende oppgaver i sekretariatet, fortrinnsvis til arbeid med økumenikk, kirkens spiritualitet og samtidsspiritualiteten, det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet. Daglig leder opplever de ulike feltene og arbeidsoppgavene i stor grad som sammenhengende og overlappende. Oppdragsgiverne er imidlertid mange, de øker i antall og signaliserer til dels ulike interesser og forventninger. Det er en utfordring. Utviklingen går i flere retninger. Integrasjonen av misjon, økumenikk og internasjonal diakoni fortsetter å utvikle seg i positiv retning. Spenningsakser mellom medlemmene i SMM går bl.a. på ulik vektlegging av forholdet mellom refleksjon og praksis og mellom global og lokal misjon. Ulike organisasjonsstrukturer og -kulturer i misjonsorganisasjonene skaper utfordringer på regionalt nivå. Fokus for SMM i 2006 har vært et intensivt arbeid for å følge opp evalueringen av misjonskonsulentstillingene. SMM-Praktisk Arbeidsgruppe er etablert og er uttrykk for en overgang fra mye arbeid med kirkeforståelsen i årene fram mot KM 2005 til at man nå flytter vekten mer i retning av de praktiske aspekter. I sentrum av dette står arbeidet med misjonsavtaler i menighetene. SMM har brukt mye tid til arbeid med nye avtaleskjemaer, avtalerutiner og spørsmålet om misjonskonsulentenes rolle i dette. I 2006 startet man en ny praksis med å sende ut et forventningsbrev til misjonskonsulentene/de regionale SMM-utvalg. Forventningsbrevet innebærer at SMM tar et mer aktivt ansvar for tilretteleggelsen av det regionale samarbeidet for å sette de regionale SMM-utvalgene bedre i stand til å fungere som styre og referansegruppe for misjonskonsulentenes arbeid. Forventningsbrevet 2006 peker på tre prioriterte arbeidsområder: Misjonsavtalene, misjon og ungdom og misjon i trosopplæringen. Oppfølgingen av prosjekt Menighet i Bevegelse er tatt ut av SMM og skjer nå hovedsakelig regionalt og gjennom Kirkerådets, NMSs og Areopagos' deltagelse i nettverk for menighetsutvikling. Kirkerådet fortsetter å spille en aktiv rolle i strategisk og faglig nettverksarbeid med kirkens spiritualitet og kirkens møte med alternativ spiritualitet.

8. Kirke og samfunn

8.1 Forbruk og rettferd

Hovedmål for feltet:

1) Konkretisere og forankre tema "Forbruk og rettferd" i Den norske kirke som del av kirkens identitet og strategi

2) Videreutvikle nettverk for miljø og rettferd og nettsidene www.kirken.no

3) Deltar i aktuell samfunnsdebatt, spesielt bio- og genteknologi, og synliggjøre Dnk som etisk premissleverandør og prof. Røst

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - (elektronisk) infobrev til menighetene ang. "Skaperverkets dag" i 2006 - deltatt i forberedelsen av Mikkelsmess-konferansen 2006 til tema "Forbruk og rettferd" - deltatt i prosessen rundt miljøsertifisering av kirkens hus og en pilotmenighet i Oslo bdr - hatt kontakt med hotellet ang. "grønn" tilrettelegging av Kirkemøtet 2006 - 2008 	<p>Elektronisk infobrev om "Skaperverkets dag" ble utsendt i god tid før Treenighetssøndagen.</p> <p>Har hatt et løpende samarbeid med Liturgisk senter om innhold og program, samt invitasjon av deltakerne i miljønettverket og finansiering. En nasjonal kontaktsamling for arbeid med Forbruk og rettferd ble lagt i forkant av konferansen.</p> <p>Har vært sentral i arbeidet med sertifiseringen av Kirkerådet og motivert andre organisasjoner i Kirkens Hus til samarbeid rundt dette. Sertifisering av pilotmenighet er ikke gjennomført.</p> <p>Har avholdt et kontaktmøte med Hotellet på Øyer om en "grønn" tilrettelegging av Kirkemøtet</p> <p>Til Kirkemøtet ble det også laget en brosjyre og et særtrykk med tittel "Oppbrudd, handling og håp - om kirkens arbeid med forbruk og rettferd" for å markere at dette arbeidsfelt startet 10år tidligere.</p> <p>Kirkemøtet markerte også starten på aksjonsuken rundt "www.handlefri.no". Dnk var en sentral deltaker i aksjonen rundt noen korte "reklamefilmer" med fokus på vårt overforbruk, som ble vist i de fleste kinoer og på TV i november.</p>
2)	<ul style="list-style-type: none"> - fulgt opp nasjonal arbeidsgruppe for Forbruk og rettferd - vært kontakt for de regionale ressursgruppene i bispedømmene 	<p>Det har vært avholdt 4 møter i den nasjonale arbeidsgruppen i løpet av 2006. Dette har ført til et godt samarbeid med KN, Korsvei og Nye Norges kristne råd, samt KUI og MKR om feltet. Det er også gjennomført en kontaktsamling i september i Trondheim med representanter fra de fleste bispedømmene.</p> <p>Dessuten har vi vært bindeledd overfor MD for prosjektmidler som brukes i arbeidet både nasjonalt og regionalt (kr. 500.000). Nettstedet www.kirken.no/miljo er utviklet videre. Arbeid rundt felles web-konsept (arbeidstittel "medansvar") i forbindelse</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - videreutviklet nettsidene "www.kirken.no/miljo" og felles web-konsept "Medansvar" - etablert kontaktgruppe friluftsliv og knyttet denne gruppen til vårt nettverk "kirken/miljo" - deltatt i forberedelsen og gjennomføringen av ECEN-assembly i Sverige i september 2006 	<p>med nye nettsider for Dnk vil bli videreført.</p> <p>Har deltatt i gjennomføringen av ECEN-assembly i Sverige med 4 deltakere fra Norge i september 2006.</p>
3)	<ul style="list-style-type: none"> - laget og startet opp et toårig KR-prosjekt til etiske sider ved og aktuell samfunnsdebatt rundt bio- og genteknologi 	<p>Det har vært avholdt møter både med Bioteknologinemndas sekretariat og de forskningsetiske komiteer om dette. Det er dessuten utarbeidet en første prosjektskisse for arbeidet, men det er ennå ikke startet en konkret prosess rundt en lekfolkskonferanse. Derimot ble det lagt mye arbeid i utarbeidelsen av en høringsuttalelse fra KR til revisjon av bioteknologiloven, som KR behandlet i sitt juni-møte. Uttalelsen fikk stor medie-oppmerksomhet og anerkjennelse fra miljøer med tradisjonelt forskjellige ståsteder i denne debatten. Kirkemøtet vedtok en resolusjon om temaet som ytterligere understreker uttalelsen.</p> <p>Det ble dessuten presentert et innlegg om kirkens syn på egg-donasjon i et åpent møte i Bioteknologinemnda i november 2006.</p>

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Samarbeid i relevante nettverk	Fulgt opp kontakt og samarbeid mellom Dnk og stiftelsen Max Havelaar	Har vært medlem i valgkomiteen til Fairtrade/Max Havelaar gen.forsamling og har hatt jevnlig kontakt i forskjellige samarbeidsprosjekter. Har deltatt på todagers seminar om Fairtradebyer og kommuner.
Samarbeid i relevante nettverk	Fulgt opp samarbeid med Grønn Hverdag	Rådgiver er rådsleder i Grønn Hverdag og dermed tett involvert i organisasjonens arbeid. Har deltatt i arbeidsgruppe rundt ansettelse av ny daglig leder og i en annen arbeidsgruppe rundt vedtektene, har ledet tre rådsmøter og deltatt i noen styremøter.

Samarbeid i relevante nettverk	Deltatt i temagruppe ”Bærekraftig produksjon og forbruk” i ForUM	Har deltatt i temagruppen, som har vært i arbeid hele året. Gruppen har bl.a. utarbeidet rapport om transport av fisk og arrangert seminar om temaet. Arbeidet er fulgt opp av NRK Forbrukerinspektørene som laget en 15 minutters reportasje om rapportens tema. Denne arbeidsgruppen er dessuten kontaktgruppe og pådriver for den norske UNEP-komiteen, og var i denne forbindelsen involvert i aktiviteter rundt miljøuka i Oslo i juni 2006 der det bl.a. ble arrangert en friluftsgudstjeneste på Hovedøya.
--------------------------------	--	---

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Det er generelt stor aktivitet og engasjement på feltet. Dnks bidrag blir satt pris på og er etterspurt i de sammenhengene der det arbeides med miljø og rettferd. Gjennom dette arbeidet deltar Dnk som etterspurt bidragsyter i meget aktuelle samfunnsprosjekt. Sentralt i dette arbeidet er prosjektstøtten på kr. 500.000 fra Miljøverndepartementet som Kirkerådet har mottatt i 2005 og i 2006. Dette prosjektet ble administrert fra Kirkerådet, som kanaliserte midlene til mange forskjellige aktiviteter i bispedømmene og menighetene. Arbeidet i den nasjonale arbeidsgruppen for miljø, forbruk og rettferd med representanter fra bl.a. NKR, KN, Changemaker og Stiftelsen Korsvei har også ført til økt samarbeid og koordinering av aktiviteter. Etter mange års arbeid i motbakke, oppleves det for tiden at et ”klimaskifte” er på gang. Langt flere mennesker og organisasjoner er opptatt av miljøspørsmål, og ikke minst media etterspør verdier og holdninger som ”Forbruk og rettferd” har proklamert i mange år. Også internt i kirken er det merkbart at det er større etterspørsel etter veiledning og handlingsalternativer.

Det har vært arbeidet bevisst for at dette området er reflektert og synlig i både Dnks strategidokument, trosopplæringsreformen, gudstjenestereformen, i arbeid med ny diakoniplan og nå også i den nye kommunikasjonsplattformen. Det er etablert gode samarbeidsrelasjoner med miljøverndepartementet, og det er også jevnlig kontakt med andre departementer og en rekke andre samfunnsinstitusjoner.

8.2 Fred, forsoning og menneskerettigheter

Hovedmål for feltet:

1) Bidra til økt engasjement for integrering av innvandrere og flyktninger

2) Videreføre engasjementet for Midtøsten

3) Videreføre arbeidet for økonomiske og sosiale menneskerettigheter, og med særlig fokus på den norske stats nasjonale og internasjonale forpliktelser
4) Videreføring av arbeidet med religionsfrihet
5) Videreføre Mellomkirkelig råds engasjement for fred og rettferdighet i samarbeid med sørafrikanske partnere
6) Styrke fokus på urfolks rettigheter
7) Belyse spørsmål om konsekvensene av kampen mot terror
8) Styrke Den norske kirkes engasjement i utfordringen i nord
9) Forsoningsarbeid i Dnk

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp vedtak fra Kirkemøtet 2005 - Utarbeidet sak til kirkemøtet 2006 om integrering av flyktninger og innvandrere - Gjort bruk av nettverket i Kirkelig nettverk for integrering av innvandrere og flyktninger 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltatt i samfunnsdebatten om asyl og flyktningpolitikk - Sak ble forberedt til kirkemøte (KM 11/06 Integrering og innvandring: Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn)
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Revidert strategien for arbeidet i Midtøsten - Fullført arbeidet med et notat om teologi og bibelbruk i Midtøsten - Videreført arbeidet religionsdialog i Israel og Palestina - Arbeidet inn mot stiftelsen "Oljeberget" med tanke på støtte til den palestinske befolkningen - fulgt opp boligprosjekt på Oljeberget - Fulgt opp kontakter i den lutherske kirken i Palestina og Det hellige land (ELCJHL) og bidratt til oppmerksomhet om menneskerettighetsbrudd og terror 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategien revideres i 2007 - Notatet er ikke skrevet grunnet manglende kapasitet - Arbeidet med religionsdialogen i Midt-Østen har vært omfattende, krevende og inspirerende. - Arbeidd med å sikre eiendommen på Oljeberget i samarbeid med LVF, ELCJHL og norsk UD. Kanalisert midler fra UD til sykehusets drift i en krisesituasjon. - Gen sekr har deltatt på COCOP møte for partnere til den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land. - Deltatt i offentlig debatt om krigen i Libanon og andre aktuelle saker. Gjennom NTSF deltatt i utgivelse av betenkning om teologiske spørsmål knyttet til konflikten.
3)	<ul style="list-style-type: none"> - forberedt sak til KM om forbruk og rettferd 	<ul style="list-style-type: none"> -Ingen sak om forbruk og rettferd til KM
4)	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført/videreført/avsluttet prosjektet misjon og menneskerettigheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Det ble avholdt en større konferanse i månedsskiftet august/september om prosjektet. Prosjektet videreføres i 2007

	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført et seminar om misjon og menneskerettigheter - Gjennomført "fact finding mission" til Aserbajdsjan og Sri Lanka - Bidratt til og gjennomført seminar om religionsfrihet i Sentral-Asia i samarbeid med Forum 18 og Menneskerettighetsutvalget 	<ul style="list-style-type: none"> - Delegasjonsreiser til Aserbajdsjan og Sri Lanka har blitt foretatt. - Seminar med Forum 18 om religionsfrihet er ikke gjennomført
5)	- Gjennomført et seminar om Inter-faith Relations and religion in Civil Society i samarbeid med den sørafrikanske ambassaden og den lutherske kirken i Sør-Afrika (ELCSA)	- Seminar arrangert 15. mai sammen med den sørafrikanske og den indiske ambassaden. Stor og bred deltagelse, også fra SA.
6)	- Arrangert seminar i samarbeid med LVF og Samisk kirkeråd om urfolks rettigheter	- Seminar arrangert i Karasjok i september
7)	- Fulgt opp spørsmålene om terror og menneskerettigheter i samarbeid med økumeniske organisasjoner	- KISP avholdt et møte om tematikken med Odd Einar Dørum som innleder i mars
8)	<ul style="list-style-type: none"> - Avholdt MKR møte i Tromsø med seminar om utfordringer i nord, miljø, samarbeid mot Russland, urfolk. - Deltatt på SKKBs tiårsjubileum - Deltatt i diskusjonen om forvaltningen av ressurser i nordområdene 	<ul style="list-style-type: none"> - Møtet ble avholdt i månedsskiftet mai/juni, med et omfattende seminar om utfordringene i nordområdene. - Gen sekr har deltatt på SKKBs jubileum
9)	Bidratt til oppfølging av forsoningsprosjektet i Nord-Salten.	<p>Deltatt på møte i styringsgruppen for forsoningsprosjektet i Nord-Salten 26.april.</p> <p>Deltatt på seminar om prosjektet under stiftsdager i Sør-Hålogaland, 26.april.</p> <p>Prosjektleder invitert til å holde foredrag i TN 12. oktober.</p> <p>Nedsatt en arbeidsgruppe under Teologisk Nemnd for å arbeide videre med forsoningstemaet.</p>
Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering

Deltatt i Kirkelig fredsplattform	Deltatt i styringsgruppen	Gjennomført
Videreført hiv/aidsarbeidet	Bygget videre på relasjoner med Hiv-Norge Fortsatt dialogarbeidet med andre kirkeledere Deltatt i prosessen frem til den internasjonale aidskonferansen i Toronto august 2006	Gjennomført. Se under KUI (8.3.3)
Kontakt med menneskerettighetsmiljøet i Norge	Sittet i styret for NGO-forum for menneskerettigheter.	Hatt kontakt med forumet, men deltatt på få møter.
Drive arbeidet i MRU	Forberedt saker til MRU Fulgt opp vedtak i MRU	Gjennomført
Representasjon i Menneskerettighetsfondet	Sittet i arbeidsutvalget og styret for MR-fondet	Gjennomført
Deltatt i kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere	Deltatt i styringsgruppen	Gjennomført
Arbeidet for fred i Midtøsten	Fulgt arbeidet i Norges Kristne råd på dette feltet Deltatt i Ledsagerprogrammet som eierorganisasjon Jobbet for å få flere ansatte i Den norske kirke til å bli ledsagere i KVs EAPPI-program	Gjennomført. Har imidlertid ikke hatt noe kontakt – eller jobbet videre med ledsagerprogrammet.
Hatt dialog med taterne	Deltatt i arbeidsgruppe for forsoning mellom Den norske kirke og Taternes landsforening Bistått i deres arbeid mht. eventuelle erstatninger Bistått i deres arbeid med minnelund på Ris kirkegård Sett nærmere på menneskerettighetssituasjonen for taterne	Gjennomført (GKR?)

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Arbeidet for fred, rettferdighet og menneskerettigheter har vært omfattende, ikke minst i tilknytning til ulike partnere. Det er behov for ytterligere profilering av kirkens engasjement ikke minst i forhold til sammenhengen mellom klimaendringer og rettferdig fordeling.

8.3 Lokal kirke i et globalt fellesskap (KUI)

Hovedmål for feltet:

1) Bidra til at liturgisk materiale fra søsterkirker i Sør er gjort tilgjengelig og markedsført overfor norske menigheter

2) Bidra til internasjonalt solidaritetsarbeid i norske menigheter gjennom bl.a. vennskaps- og kultursamarbeid

3) Bidra til økt engasjement for oppfølging av KM-saken "Hiv&aids som en utfordring til Dnk" og KM-saken "Forbruk og rettferd"

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1) <i>Globalt gudstjenesteliv:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - utarbeidet brukervennlig gudstjenestemateriell til Nord/sør-søndagen, Freds- og menneskerettighetssøndagen, Skaperverkets dag, Verdens aidsdag - oppdatert nord/sør liturgidatabasen på norsk og engelsk (www.kui.no) fortløpende - arrangert verksteder/seminarer lokalt og regionalt med inspirasjon fra den verdensvide kirke (Syng håp! o.a.) hele året - avholdt workshop på Mutirão (KVs generalforsamling) om globale kontekstuelle salmer - deltatt i utarbeidelse av liturgisk materiell 	<ul style="list-style-type: none"> -Gudstjenestemateriell utarbeidet til kirkens nord/sør-søndag (TV-aksjon-søndagen/Leger uten grenser), til MR-søndagen (m. Aksjon håp) og til Verdens aidsdag "En kropp". Sendt i menighetssending og lagt ut på www.kui.no og www.kirken.no - Liturgidatabasen kun delvis oppdatert pga tekniske vanskeligheter ved overgang til nytt systemverktøy (InBusines). - Deltatt i og arrangert Syng håp-verksteder/gudstjenester 18 steder (herav 4 dager på Island og 3 dager i forb. med NRK-opptak) - Planlagt og avholdt workshop på Mutirão (KVs generalforsamling) om globale kontekstuelle salmer - Deltatt aktivt i utarbeidelse og utgivelse av "Gud, i din

	(med mer) til menigheter etter KV's generalforsamling	nåde, omskap verden" – ressurshefte etter KV, Porto Alegre. Sendt til menighetene des. - Planlagt og gjennomført gudstjenesteliv med internasjonal inspirasjon på KM 2006 (morgen- og kveldsbønner, åpnings- og avslutningsgudstj.)
2) <i>Vennskaps- og kultursamarbeid:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - arrangert vennskaps-fagseminar i samarbeid med 1-3 bispedømmer, desember 2006/januar 2007 - arrangert sang/musikk verksteder med deltakere fra Sør (Ruhija) i utvalgte bispedømmer, september 2006 - arrangert seminar om "internasjonale spørsmål i kirkelig utdanning" (april) - deltatt i intro og kursing av "Solidariske skritt" (ped. byggeklosser med inspirasjon fra Brasil) 	<ul style="list-style-type: none"> - Vennskapskonferanse planlagt (2006) og avholdt i Ålesund 12.-13.1.07. - Ruhija-opplegget avlyst. I stedet arrangert kunstutstilling med sør-afrikansk kunstner Azaria Mbata, uke 45,46,47 på Kirkens hus og på KM, Øyer. - Fagdag avholdt 20.4. - Deltatt i intro av "Solidariske skritt" i to bispedømmer og i RORG (rammeavtaleorganisasjonene)
3) <i>Hiv&aids / Forbruk og rettferd</i>	<ul style="list-style-type: none"> - bidratt til kursing av ungdom og ledere i hiv&aids studieheftet "Positiv" på norsk og engelsk - videreført oppfølgingen av Dnk's engasjement lokalt og globalt (ex. på KV's generalforsamling, Brasil Porto Alegre, Brasil, febr. 2006) - vært mentor for en norsk ungdoms hiv&aids web prosjekt - markedsført konkrete tiltak som Max Havelaar, Initiativ for Etisk Handel o.a. tiltak relatert til temaet Økonomisk rettferdighet - deltatt i forberedelsen til evt. KM-sak 2006 om "Fattigdom og rikdom/Forbruk og rettferd" 	<ul style="list-style-type: none"> - "Positiv" oversatt til engelsk (sponset av UNAIDS og trykket hos CEBI, Den lutherske kirke, Brasil) distribuert på stand og workshops (Mutirão), Porto Alegre, på aidskonferansen Toronto (aug) og til EAA-nettverket (Ecumenical Advocacy Alliance). - Støttet lokale tiltak i bruk av "Positiv" (norsk). - Deltatt i Norden-Focissa-arbeidet og bidratt til norsk utgave av "One Body"/"En kropp" + lansering i Norge opp mot Verdens aidsdag 1.des. - Deltatt på stand og i hiv&aids workshops på Mutirão, Porto Alegre. - Fulgt arbeidet i EAA og sendt 2 deltakere (KUI og MKR) til Toronto. - Mentor-prosjektet med en norsk ungdom (hiv&aids web) utsatt til 2007 pga sykdom. - Fungert som Dnk's kontakt til HivNorge og Aksept/Kirkens

		<p>Bymisjon.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gått fra nestlederverv i Max Havelaar til medlem av valgkomiteen. - Deltatt aktivt i nasjonal arbeidsgruppe for miljø, forbruk og rettferd (inkl. fagseminar Tr.heim og kontakt til bispedømmenes ressursgrupper) - Deltatt i forberedelse og avvikling av Mikkelsmess-konferanse, Tr.heim, med tema Gudstjeneste: fred, rettferdighet og vern om skaperverket - KM-sak om Forbruk og rettferd/globalisering utsatt til 2007.
--	--	---

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
-Oppdatere og markedsføre KUIs nettsider og liturgidatabase	- Oppdatert nettside og liturgidatabase	- Nettsider oppdatert og med ny leservennlig design. Lansert juni 2006. Liturgidatabasen mangelfullt oppdatert pga tekniske vanskeligheter.
-Bidra til kirkelig refleksjon om nord/sør-forhold i forhold til prester, diakoner o.a. kirkelige medarbeidere, samt utdanningsinstitusjonene	- Bidratt på Dialogseminar april 2006	- Fagdag med Kirkelige utdanningsinstitusjoner avholdt 20.4. Positiv mottakelse, ønske om ny fagdag april 2007. - Deltatt på møter med diakonirådgiverne i bispedømmene med "internasjonal diakoni" (spes. hiv&aids) som tema.
- Utarbeide nu strategiplan 2007-2010 for Den norske kirkes nord/sør-informasjon	- Strategiplan oversendt NORAD innen 1.3.2006	Ny rammeavtale inngått med Norad 2007-2010 på bakgrunn av innsendt informasjonsstrategi og -plan. Virksomhetsplan og budsjett for 2007 sendt til Norad nov. 2006

<ul style="list-style-type: none"> - Vurdere og tildele prosjektstøtte om nord/sør-forhold til norske menigheter - Delta i nasjonal arbeidsgruppe for ”Miljø, forbruk og rettferd” 	<ul style="list-style-type: none"> - stått for vurdering og tildeling på KUIs prosjektkomité-møter 4 x i året - arrangert fagseminar nov. 2006 - evt. revidert ”Grønn kirkebok” 	<ul style="list-style-type: none"> - Prosjektstøtte tildelt etter søknad til 19 menigheter/organisasjoner. Positiv økning i antall søknader i forhold til tidligere år. - Aktivt deltatt i Miljø, forbruk og rettferd (nasjonal arbeidsgruppe), fagseminar Trondheim og Mikkelsmess-konferanse 2006 - Startet arbeid med Ny grønn kirkebok. Antatt utgivelse sommer 2007 (IKO-forlag).
--	--	---

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

<ul style="list-style-type: none"> - KUI fortsetter sin virksomhet de neste 4 år, basert på ny rammeavtale med Norad. (Kontinuerlig fortsettelse fra 1977). Bevilgning ikke økt i vesentlig grad, men som en integrert del av MKR (som prosjekt under Kirkerådet), ytes nå noen lønnsmidler til KUIs prosjektleder. - Arbeidet med mer faglig integrering i MKRs virksomhet har vært positivt, både faglig og personalmessig. - KUI fastholder sin profil som en folkeopplysningsvirksomhet, som vil styrke Den norske kirkes arbeid for en mer rettferdig verden – gjennom kunnskap, endrede holdninger og konkrete handlinger.

8.4 Kjønn og likestillingsarbeid

<p><i>Hovedmål for feltet: Arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap av kvinner og menn</i></p>
<p>1) Fremme en jevn fordeling av kvinner og menn på alle plan i kirka</p>
<p>2) Synliggjøre og styrke arbeidet med teologi, gudstjeneste- og trosliv ut fra et kvinneperspektiv</p>
<p>3) Vektlegge kvinners kompetanse i kirkas arbeid for fred, rettferdighet og vern om skaperverket</p>

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Ha utredet kirkas forhold til likestillingsloven. - Ha fulgt opp arbeidet med spørsmålet om gutte- og jentegrupper som metode i ungdomsarbeidet med utgangspunkt i foregående års seminar om ”Tjejer i 	<p>Arbeidet er påbegynt, men ikke fullført. Utvalg for kjønn og likestilling har kontinuerlig fokus på temaet og har vært pådriver for at det tas opp i andre sammenhenger, blant annet i rammen av</p>

	<p>kyrkan” og ved å ha deltatt på et nordisk seminar om temaet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha arbeidet med spørsmål som gjelder informasjon og videreformidling av forskning som gjelder kjønns- og likestillingsperspektiver på kirkelig virksomhet. 	<p>Trosopplæringsreformen og i tilknytning til Ungdommens kirkemøte. Ungdomsrådgiveren deltok på det nordiske seminaret som ble arrangert av Ekumenisk Institut för Norden 25.-26. april utenfor Stockholm. Invitasjonen ble blant annet sendt alle bispedømmerådene.</p> <p>Utvalg for kjønn og likestilling (UKL) har vært opptatt av å få en oversikt over relevant forskning på feltet. Denne foreligger nå i en første, ufullstendig utgave. 7. desember ble det arrangert et internt miniseminar med deltakelse fra blant annet Kirkerådets sekretariat, KFUM speideren og nye NKR. Representant fra KIFO foreleste over temaet ”Hva sier religionssosiologisk forskning om kjønn, religiøs tro, erfaringer og deltakelse?” Strategiplanen for kjønn og likestilling i Dnk 2005-2008 er trykket opp som postkort og ble delt ut til alle på årets KM.</p>
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Ha fulgt opp arbeidet med inkluderende språk i gudstjenesten blant annet ved bedre nettpresentasjon. - Ha fulgt opp arbeidet med samisk kvinnegudstjeneste ved blant annet gudstjeneste og et miniseminar i Kirkenes i mars. - Ha arbeidet med ny 8. marsliturgi med tanke på neste år og ev. ha vært medarrangør av 8.marsgudstjeneste. 	<p>Dette er fulgt opp i forbindelse med ny nettpresentasjon. Det er også levert innspill til arbeidet med gudstjenestereformen som gjelder inkluderende språk.</p> <p>Kirkenes menighet arrangerte miniseminar om arbeidet med samisk kvinnegudstjeneste i Kirkenes 25. mars i forbindelse med mariabudskapsdag. Seminaret ble avsluttet med gudstjeneste.</p> <p>Kirkerådet var medarrangør av 8.marsgudstjenesten i Oslo domkirke. Arbeidet med ny 8. marsliturgi er ikke igangsatt.</p>
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Ha vært vertskap for møte i mars i Nordisk økumenisk kvinnekomite og for møte i det nordiske nettverket tilknyttet WICAS i LVF. 	<p>Møtet ble avholdt i Kirkens hus 10.-12. mars. Det omfattet blant annet en faglig del om Norsk Kvinnelig Teologforenings betydning for arbeidet med kjønn og</p>

	<p>-Ha vært medarrangør av nordisk økumenisk kvinnekongress i Sigtuna i juni.</p>	<p>likestilling i Den norske kirke og om undersøkelsen "Den automatisk likestillingen". Sekretariatet har også mottatt representanter for kyrkostyrelsen i Svenska kyrkan, som ønsket å bli informert om Kirkerådets arbeid med kjønn og likestilling.</p> <p>Konferansen, med temaet "Det gode livet", fant sted 15.-17. juni. Fra Dnks side deltok blant andre lederen av Kirkens nord-sør informasjon med work-shop om hiv-aids og med et av hovedforedragene. Utvalg for kjønn og likestilling var dessuten representert ved konferansen om religionsdialog i et genderperspektiv som ble arrangert på stiftsgården Marielund 28.-29. nov. Også denne konferansen ble arrangert av Nordisk økumenisk kvinnekomite under Ekumenisk institut för Norden.</p>
--	---	--

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Høringsuttalelser	<p>Ha gitt innspill i eventuelle saker som gjelder kjønns- og likestillingsfeltet.</p> <p>Ha drøftet utfordringer som gjelder eventuell ny ekteskapslovgivning.</p>	<p>Det er ikke levert noen høringsuttalelse.</p> <p>Forslag til ny ekteskapslovgivning foreligger ennå ikke og temaet har derfor ikke blitt viet spesiell oppmerksomhet.</p>
Strategiarbeid	Ha ivarettatt arbeidet i Utvalg for kjønn og likestilling	Det er avholdt fire møter i utvalget.

<p>Ha kontakt med organer som arbeider med kjønns- og likestillingsspørsmål</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deltatt på møter i Presteforeningens fagutvalg for kvinne- og likestillingsspørsmål (FAKLE). - Hatt kontakt med Norsk Kvinnelig Teologforening og Norsk økumenisk kontaktforum for kvinner (NØKK). - Ivaretatt medlemskapet i FOKUS – Forum for kvinner og utvikling - Deltatt i samarbeidet i Nordisk økumenisk kvinnekomite (NEKK). - Deltatt i samarbeidet med Det Lutherske Verdensforbunds nordisk kvinnenettverk (WICAS) 	<p>Er fulgt opp. Det kan dessuten nevnes at Kirkerådet er representert i boka ”Mellom embetsmyndighet og demokrati. Prestetjenesten i Skandinavia siden 1905” ved artikkelen ”Hundre år med spørsmålet om kvinnelige prester i Skandinavia”.</p> <p>Er fulgt opp.</p> <p>FOKUS var tema på et møte i UKL i mai der daglig leder Bjørg Skotnes deltok med orientering.</p> <p>Er fulgt opp blant annet med deltakelse i møte i Reykjavik 6.-8. okt.</p>
---	--	--

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

I praksis har arbeidet med kjønn og likestilling blitt betydelig nedprioritert de siste årene. UKL er derfor opptatt av at feltet trenger større personalressurser. Samtidig er utvalget innstilt på å bidra til at perspektivet kjønn og likestilling, i tråd med Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008, blir integrert i den løpende virksomheten på alle feltene i de sentralkirkelige råd. Det nordiske samarbeidet beriker arbeidet med likestilling i et kvinneperspektiv. Det må for øvrig påpekes som spesielt beklagelig at utredningen om likestillingsloven ennå ikke er ferdig.

Rapport på likestilling i sekretariatet

Likestilling

Kirkerådet har i sin tilpasningsavtale lagt følgende politikk til grunn for likestilling:

”Likestillingsloven og hovedavtalens § 21. Det tas sikte på å oppnå jevnere kjønnsfordeling i stillingsgrupper hvor kvinner er underrepresentert. Med stillingsgrupper menes de grupper som er definert i Kirkerådets personalpolitiske retningslinjer.

Arbeidsgiver har det overordnede ansvar for at likestilling ivaretas i Kirkerådet. Arbeidsgiver skal utarbeide kvoteringslister hvert halvår. Det skal fremgå av kvoteringslisten hvilke grupper som eventuelt omfattes av kvoteringsreglene.

Det er et mål å få flere kvinner inn i ledende stillinger i Kirkerådet. Direktøren og avdelingslederne har et særlig ansvar for å ivareta likestillingshensyn ved tilsetninger og sørge for at oppgaver blir fordelt slik at kvinner og menn får like store muligheter til utvikling. Tjenestemannsrepresentantene i innstillingsrådene skal ha et særlig ansvar for å tilse at likestillingshensyn ivaretas.

Arbeidet som er tillagt en stilling skal kunne utføres innefor ordinær arbeidstid. Overtid skal ikke være et vilkår for tilsetting eller avansement. Møter i Kirkerådet bør normalt holdes innefor kjernetiden.

Så langt det er mulig skal det legges til rette for fleksible ordninger når det gjelder permisjoner ut fra hensynet til omsorgsansvar. Slike ordninger skal ikke diskvalifisere for avansement.

Partene har et ansvar for å føre tilsyn med at intensjonene i denne bestemmelsen blir overholdt.”

Det er i 2006 foretatt tilsetting av mannlig direktør samt en mann i lederstilling. Direktør erstatter tidligere mannlig direktør, mens menn i lederstilling erstatter mann i vikariat samt en kvinne.

Ved nyttår 2006/07 er fordelingen mellom kvinner og menn som følger:

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling – alle ansatte (i pst.)	57 %	43 %	36 %	64 %	61 %	39 %
Kjønnsfordeling – heltidsansatte (i pst.)	46 %	54 %	36 %	64 %	49 %	51 %
Kjønnsfordeling – deltidsansatte (i pst.)	93 %	7 %	-	-	93 %	7 %
Gjennomsnitts- lønn (i 1000 kr)	353	413	425	476	343	389

I øvrige stillinger er seniorfagstillinger besatt med 62,5 % menn og 37,5 % kvinner. Andre fagstillinger har 61 % kvinner og 39% menn. I administrative stillinger er det bare kvinner.

Rekruttering

Årstall	2006		2005	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Lederstillinger	0	2		1
Seniorfagstillinger	1	2		
Fagstillinger	3	4	5	1
Administrative stillinger	1	0		

Det har vært rekruttert 2 ledere i 2006, begge menn. Gjelder direktør og en seksjonsleder.

Sykefraværet

Det totale sykefraværet har vært på 4,58 % i 2006 mot 7,84 % i 2005. Det var et totalt sykefravær for kvinner på 5,81 % i 2006 og for menn på 2,11 %. For kvinnene var korttidsfraværet på 1,92 % mens langtidsfraværet var på 3,51 %. For menn var korttidsfraværet 0,83% mens langtidsfraværet var på 0,85 %. Fraværet har gått betydelig ned i forhold til 2005

Permisjon ved barns sykdom

Det totale fraværet for 2006 var på 0,40 % mot 0,38 % i 2005. For kvinnene utgjorde dette fraværet 0,38 % og for mennene 0,43 %.

9. Informasjon og kommunikasjon

9.1 Informasjon og kommunikasjon - generelt

Hovedmål for feltet:

1) Har satt kommunikasjonsstrategi på dagsorden som forberedelse til Kirkemøte-behandling

2) Har bidratt til profesjonalisering av publiseringsvirksomheten i de sentralkirkelige råd

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<p>1.1 Har i samarbeid med bispedømmene bidratt til å utarbeide et forslag til kommunikasjonsstrategi for Den norske kirke til behandling på Kirkemøtet, blant annet ved å ta del i saksbehandlingen i bispedømmene og de sentralkirkelige organer.</p> <p>1.2. Har medvirket til en ekstern evaluering av Informasjonsavdelingen/Kirkens informasjonstjeneste ut fra en vurdering av Den norske kirkes behov for kommunikasjons tjenester og oppgavefordeling på de ulike nivåer</p>	<p>1.1.Har forberedt Kirkemøte-sak Kommunikasjonsplattform for Den norske kirke, med råd fra bl.a. eksterne kommunikasjonsrådgivere.</p> <p>Plattformen er trykt og distribuert til regionale og lokale kirkelige organer.</p> <p>1.2. Punktet er ikke gjennomført, men tatt med i årsplanen for 2007 i arbeidet med utvikling av strategier som oppfølging av plattformen.</p>
2)	<p>- 2.1 Har fulgt opp med pressetjeneste og kontaktpunkt overfor medieredaksjoner, med utgangspunkt i Kirkemøtets dagsgorden, generalforsamling i KV i Brasil , og møter i LVF.</p> <p>2..2 Har informert kirkens organer og medlemmer med utgangspunkt i Kirkemøtets dagorden</p> <p>2.3 Har bidratt til at prosjektene innen trosopplæring og gudstjenesteliv har fått gjennomslag i kirke og offentlighet</p>	<p>-Har hatt ansvar for pressetjeneste og pressekonferanser under Kirkemøtet, Ungdommens kirkemøte, Bispemøtet og rådsmøter i de sentralkirkelige råd, og dekket KV's generalforsamling og rådsmøte i LVF.</p> <p>-Har gjennom informasjonstjenestens informasjonsnettverk informert ansatte og rådsmedlemmer, og gjennom pressetjeneste informert offentligheten. Har produsert 130 pressemeldinger og fulgt opp overfor redaksjoner.</p> <p>-Har profilert prosjektene innen trosopplæring og gudstjenesteliv gjennom pressetjeneste og på kirkens nettportal www.kirken.no</p>
Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering

3)Rådgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Har gitt råd og ledere sentralt og i bispedømmene tilbud om kommunikasjonkurs/medietrening og bistått bispedømmene med informasjonstjenester - Har gitt veiledning til informasjonsmedarbeidere/webansvarlige på bispedømmekontorene - Har bidratt til økt informasjonstenkning i saksbehandlingen i sekretariatet 	<ul style="list-style-type: none"> -Har hatt medietreningskurs for nyvalgte rådsledere og daglige ledere i de sentralkirkelige råd. -Har bistått Hamar og Sør-Hålogaland bispedømmer og nye biskoper med informasjonstjenester i forbindelse med bispevalget. -Har gitt veiledning til webredaktører ved bispedømmekontorene. -Har gjennom møter og samtaler bidratt med informasjonfaglige synspunkter overfor fagrådgivere
4)Opplysning stjeneste	<ul style="list-style-type: none"> - Ha bidratt til bedre publikumsservice på kirken.no og ved henvendelser fra publikum til sekretariatet. 	<ul style="list-style-type: none"> -Har i betydelig grad brukt ressurser på løpende å besvare og følge opp henvendelser fra kirke og offentlighet om aktuelle saker, på mail og telefon.
5)Utvikle og drifte kirkens nettportal kirken.no	<ul style="list-style-type: none"> - Har planlagt og gjennomført en teknisk og designmessig omlegging av nettportalen kirken.no - Har styrket samarbeidet med bispedømmeadministrasjonene om bruk av kirken.no - Har bidratt til oppbygging, utvikling og oppdatering av integrerte nettområder for prosjektene trosopplæring, kirkereformer, rekruttering og gudstjenestelivreform - Ha synliggjort og organisert diakonale perspektiver gjennom nye nettsider - Har publisert søndagsbetraktninger på søndagsportalen på kirken.no, ifølge samarbeidsavtale med Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet - Ha formidlet informasjon til kirkemedlemmene om bispedømmerådvalget gjennom kunngjøringsannonser og valgsider på kirken.no 	<ul style="list-style-type: none"> -Har lansert en ny versjon av nettportalen kirken.no, med ny design, nytt publiseringsverktøy og parallelle menysystemer for bokmål og nynorsk. Nettportalen er blitt mer publikums- og medlemsfokuset og stofftilfanget er økt betydelig, og besøktstallet er økt til over 3.000 pr. dag. -Har bistått bispedømmene med råd og veiledning og praktiske tjenester i forbindelse med publisering og utvikling av sine nettstedene på portalen kirken.no, og menighetene har fått tilbud om bruk av en ny gratis designpakke. -Har gjennom egen nettjournalist bidratt til oppbygging, utvikling og oppdatering av integrerte nettområder for prosjektene trosopplæring, kirkereformer og gudstjenestelivreform, samt KUI. -Har publisert søndagsbetraktninger på søndagsportalen på kirken.no i samsvar med avtale med Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet og Bibelselskapet. -Har formidlet informasjon til kirkemedlemmene om bispedømmerådvalget gjennom kunngjøringsannonse i 10 riks- og regionaviser og valgsider på kirken.no

6)Utgivelse av Årbok for Den norske kirke	<ul style="list-style-type: none"> - Har planlagt, redigert og utgitt årbokutgave nr. 55 etter en gjennomgang av produktet i forrige utgave. - Ha omorganisert bispedømmedelen ved endringer i organisering og inndeling 	<p>-Årboka er utgitt etter planen. Opplaget og salget har holdt seg stabilt og avtalen med Bibelselskapets bokhandel om distribusjon og salg har fungert tilfredsstillende.</p> <p>-I håndbokdelen er måten kontaktinformasjonen til lokalkirken presenteres på endret, med en struktur som følger prostiene og med fellesråd og sokn ordnet under hvert prosti. Oversikten over navn på kirkelig ansatte lokalt ble redusert i forhold til tidligere, men etter kritiske kommentarer vil en mer omfattende navneoversikt komme tilbake i 2007-utgaven.</p>
7)Utgi bladet Kirkeaktuelt	<ul style="list-style-type: none"> - Har utgitt og distribuert fire nummer av bladet Kirkeaktuelt, og lagt stoffet ut på kirken.no 	<p>-Kirkeaktuelt er utgitt etter planen og distribuert i et opplag på 19.000 til alle menighetsrådsmedlemmer og abonnenter. Bladet kan lastes ned fra kirken.no</p> <p>Redaktøren har satset på lokalreportasjer, med god respons. Bladet har oppfylt språkkravet om minst 25 % nynorsk.</p>
8)Utgivelse av materiell	<ul style="list-style-type: none"> - Har koordinert produksjon av kvartalsvise menighetssendinger, publisert materialet på kirken.no, og distribuert ved e-brev. På grunn av Internett-tilgang for de fleste distribueres menighetssendinger bare unntaksvis pr. post, og det er ikke avsatt administrative ressurser til dette. - Har produsert og utgitt publikasjonene etter vedtatt utgivelsesplan, ved bruk av ekstern bearbeidelse, grafisk arbeid og layout, publisert det på kirken.no og markedsført det i nyetablert nettbutikk , 	<p>-Det er produsert og distribuert tre kvartalsvise menighetssendinger, en sending med informasjon om saker fra Kirkemøtet og en sending med veiledning til stat/kirkehøringen. En av de kvartalsvise sendingene er bare sendt som e-brev, de øvrige i posten.</p> <p>-De fleste planlagte utgivelser er utgitt, blant annet Lærenemndas utredning i homofilisaken både i sin helhet og i et hefte med konklusjoner. Et økende antall bestillinger på materiell skjer gjennom nettbutikken på kirken.no.</p>
9)Veikirker	<ul style="list-style-type: none"> - Har lagt om veikirkeprosjektet slik at oppdatering av opplysninger skjer direkte fra veikirkene i en database, som gjøres tilgjengelig for offentligheten på kirken.no og etter avtale hos andre instanser - Ha produsert og distribuert et kort med generell informasjon til erstatning for brosjyren ”Veikirker og andre åpne kirker 2005” 	<p>-Det ble lagt til rette for lokal oppdatering av opplysninger om veikirker og andre åpne kirker i en database som ble synliggjort på nettportalen kirken.no/veikirker</p> <p>- Det ble produsert et kort om at informasjon om veikirkene er tilgjengelig på kirken.no/veikirker Kortet ble distribuert til menigheter, veikirker og turistkontorer.</p>

10)Målbruk /oversettelse	<ul style="list-style-type: none"> - Har rapportert til Norsk Språkråd om nynorskbruk i sekretariatet og bidratt til å øke nynorskprosenten i informasjonsmateriell og på kirken.no - Har bidratt til oversettelse av pressestoff og dokumenter til engelsk og de samiske språk til bruk i offentligheten 	<ul style="list-style-type: none"> -Har rapportert om målbruken i 2005 i trykksaker, rundskriv, skjema, annonser, pressemeldinger og på nettportalen kirken.no -En del pressestoff og dokumenter er publisert på de engelskspråklige nettsidene på kirken.no
---------------------------------	---	--

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:
<p>Den norske kirke preges av at den på alle nivåer har for liten bemanning til å løse de mange informasjons- og kommunikasjonsoppgavene og utfordringene som ligger foran. Sentralkirkelig er det i 2006 brukt en del ressurser på prosessarbeid med en kommunikasjonstenkning for kirken, men mesteparten av de altfor knappe ressursene er gått med til informasjonstjenester inn Internett, trykksakproduksjon og pressetjeneste. En mer helhetlig kommunikasjonstenkning med bakgrunn i Kommunikationsplattform for Den norske kirke bør kunne føre til bedre prioritering av oppgaver og økte ressurser innen kommunikasjon og informasjon. Og det blir nødvendig for å kunne møte de store utfordringene i kirken i en reformtid, blant annet med å skape økt tilhørighet til kirken blant medlemmene.</p>

9.2 Informasjon og kommunikasjon om samiske forhold

Hovedmål for feltet:
1) Språk i SKR – plan for oversettelsesarbeid
2) Innføring av saksbehandling på samisk.

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeidet plan for oversetting til samisk språk i SKR og definert kriterier for utvelgelse av dokumenter / materiale / stoff fra de sentralkirkelige råd og eksterne forespørsler (kirkelige) som skal oversettes til nord/lule/sørsamisk. - Utarbeidet rutiner for oversikt over stoff som til 	- Ikke gjennomført, men satt på årsplan for 2007, se under oppsummering.

	<p>enhver tid må oversettes, og over hvem som har ansvar for å holde rutinene. Laget liste over ord /termer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liste over ord / termer fra samisk kirkeliv brukt i SKRs dokumenter er sendt Samisk språkstyre for godkjenning. - Etter godkjenning er lista lagt ut på fellesområdet under SKR. 	<p>- Ikke gjennomført, men satt på årsplan for 2007, se under oppsummering.</p> <p>- Ikke gjennomført.</p> <p>- Ikke gjennomført.</p>
2)	- Skal ha vært innført på noen områder.	- Ikke gjennomført.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Ingen av punktene om språk er blitt gjennomført i denne perioden slik de står oppført her. Men økt bruk av samisk språk er satt opp på SKRs årsplan som et av de prioriterte oppgavene fra og med 2007.

Det er oversatt / skrevet på samisk på følgende områder i 2006:

- Samisk stoff på kirken.no: Innledninger samt noen dokumenter
- Viktige dokumenter som er oversatt: Stat-kirke høring, LVSs urfolkskonsultasjon
- Utarbeidet 2 brosjyrer på norsk og samisk for Samisk nasjonaldag 2006 og 2007
- Samisk kirkerådsmøter: Innkallinger og møteprotokoller + pressemeldinger i forbindelse med møtene
- Innkallinger og møtebøker for Ressursutvalg for samisk gudstjenesteliv
- Innkallinger og møtebøker Referansegruppe for Håndbok – liturgier
- Sálbmagirji II – rapport fra salmebokarbeidet

10. Kirkelige samarbeidspartnere

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
---------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

Sjømannskirken/ Den norske kirke i utlandet	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeidet er formalisert gjennom 2 årlige møter - 2 møter er avholdt - Sekretariatet har deltatt på et arbeidermøte 	Møtene er gjennomført, og samarbeidet fungerer godt.
---	---	--

11. Ansatte – stillinger – frivillige

11.1 Stillinger og tjenester i kirken

Hovedmål for feltet:
1) Oppfølging av sak KM 08/04 Diakonal tjeneste i Dnk
2) Utrede hvilke behov det er for stillinger med forskjellig kompetanse/-nivå innen kirken
3) Synliggjøre kirkens behov for stillinger

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt arbeidet med å utrede diakonatet i kirken i forhold til de vedtak som ble gjort i sak KM 08/04 - Avholdt konsultasjoner med aktuelle samarbeidsparter om delutredninger - Aktuelle deltemaer i Kirkemøtevedtaket er utredet og gjort klar til høring. Jf 4.1.2 	Arbeidet med å utrede konsekvensene av vedtak i sak 08/04 om diakontjenesten som en del av den ordinerte tjeneste på bakgrunn av en slik utredning er tjenlig, ble tatt opp igjen i oktober. Det er arbeidet med mandat og sammensetning av en ressursgruppe. Direktøren vil etablere gruppen på nyåret 2007.
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Utredet om det er behov for godkjente stillingstyper innen diakoni og undervisning på lavere nivå enn master og innen kirkemusikk på lavere nivå enn bachelor, jf. KM 06/02.4 - Behandlet i KR om det skal stilles spesielle kvalifikasjonskrav og tilsettingsrutiner for stillinger innen trosopplæringsprosjektet - Startet utredning om økonomiske konsekvenser og finansieringsmodeller for utvidede kirkemusikerstillinger 	<ul style="list-style-type: none"> -Grunnet endringer i staben og noe vakanse er det ikke gjort noe med dette - Arbeidet er ikke slutført - Er ikke utført
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Samordnet de behov som kommer inn om behov for nye stillinger. Jf 15 - Sett stillingsbehovene i lys av de pågående prosjekter/reformarbeidet 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle nye stillinger til kirken er kommet gjennom trosopplæring. Behovet for andre typer stillinger er fremmet gjennom behandlingen av statsbudsjettet - Tatt opp i møter med politikere

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Godkjenningssaker	- Avholdt evalueringsmøte med aktuelle parter angående godkjenningrutinene for søknader på feltet jf Tjenesteordningens § 4, andre ledd.	Har vært avholdt møte med KA og arbeidstakerorg. om rutiner. Det jobbes med nye rutiner og hvordan realkompetanse skal kunne kompensere for utdanning
	- Synliggjort behovene for kirkelig bemanning overfor politikere sentralt og lokalt.	Har vært tatt opp i møtet med politikere

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:
Det er vanskelig med rekruttering på kirkemusikkfeltet, særlig rekruttering av utdanning og tilsetting av kantorer. På grunn av endring i bosettingsmønster, alderssammensetn. osv er det behov for nye stillinger ut over de ressurser som tildeles til trosopplæring

11.2 Utdanning og rekruttering

Hovedmål for feltet:
1) Legge til rette for at kirken har tjenlige utdanninger på forskjellig nivå
2) Vedlikeholde nettstedet www.kirken.no/jobb

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- I samtale med utdanningsinstitusjonene sett på hvilke utfordringer gudstjenestereformen gir innen grunnutdanningen - Arbeidet videre med de utfordringer trosopplæringsreformen gir for utdanning for barn og unge.	Nemnd for Gudstjenesteliv har funnet det mest hensiktsmessig å vente til innholdet i gudstjenestereformen blir mer konkretisert. Har vært et møte med de teologiske fakulteter

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Godkjenningssaker	- Behandlet innkomne søknader om godkjenning som diakon, kantor og kateket	Det har vært behandlet 33 søknader (7 kantor, 7 kateket og 19 diakon) Det er innvilget 11 søknader. Mange av søkerne mangler lite for å bli godkjent. Anbefaler da hva søkerne kan gjøre for å bli godkjent.

Evaluerings-nemnd	- Saksbehandlet og avholdt to møtet i nemnda	Nemnda behandlet 7 søknader. Alle ble innvilget.
Autorisasjon	- Behandlet innkomne søknader om autorisasjon innen vedtatte frister	Det er behandlet og innvilget 2 søknader, en som prest og en som kateket. Begge søkerne var fra Tyskland
UTU	- Avklart Kirkerådets fremtidige deltakelse i UTU-prosjektet	Kirkerådet har avsluttet sitt engasjement i UTU-prosjektet
Forum for rekruttering og utd.	- Avholdt årlig konferanse i forum for rekruttering og utdanning	Ble ikke avholdt i 2006 pga ressursmangel. Det var mye personalskifter i seksjonen
Rekruttering	- Holdt jevnlig kontakt med KA om oppgaver innen rekruttering	Det har vært avholdt ett møte.
Nettstedet for rekruttering	- Avklart hvem som har ansvar for rekruttering i Kirkerådet og funnet hvilket nivå arbeidet skal ha	Det har ikke vært ressurser til å ivareta feltet.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Feltet har vært preget av lite ressurser. Stillingen på feltet har pgr av vakanser blitt brukt en del på andre felt. En har fått saksbehandlet søknader om godkjenninger, men det har vært lite kapasitet til å følge opp rekrutteringsfeltet. Det tar ganske mye ressurser å behandle søknader om godkjenninger (godkjenninger, evalueringsnemnda og autorisasjon)

12. Kirkeordningsspørsmål – Kirkens organisasjon og ledelse

12.1 Kirkeordning generelt

Hovedmål for feltet:

- 1) Legge til rette for en god og grundig høringsprosess i kirken om Gjønnnes-utvalgets innstilling, og gode fremtidige løsninger mht. relasjoner til staten, modeller, finansieringsordninger, kirkegårdsforvaltning m.v.**
- 2) Gi juridisk bistand overfor kirkelige organer innen kirkeordningsspørsmål og kirkerett m.v.**
- 3) Legge til rette for gode valgordninger som skaper oppslutning**

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)Gjønnes-utvalget	<ul style="list-style-type: none"> - har deltatt i utarbeidelsen av høringsbrev om innstillingen, - arrangert og deltatt i konsultasjoner om fremtidig modeller i forholdet kirke – stat - utarbeidet utkast til høringsuttalelse til stat/kirke-innstillingen - har arbeidet videre med kirkelig organisering, kirkeordning, arbeidsgiveransvaret i kirken, samfunnets verdigrunnlag m.v. (Jf. 12.2) - konsekvensutredet aktuelle finansieringsordninger (jf. 12.2) 	<p>KR ble ikke invitert til å komme med innspill til KKD's høringsbrev. Sekretariatet fulgte opp presentasjonen av Stat – kirke-utredningen 31.01.06. Det ble etablert en gruppe med ressurspersoner, lagt en plan for oppfølging, bestemt at prosessen i KR skulle være åpen og gjennomsiktig og utarbeidet veiledende materiell for menigheter og fellesråd. Denne ble sendt ut i juni/juli. KR har hatt saken oppe på alle sine møter. Det er samarbeidet tett med KA hele året. Sekretariatet og KR har arbeidet med KMs høringssvar og svært mange høringssvar fra kirkelige organer er gjennomgått, systematisert og lagt fram for KM. Det videre arbeid ble tatt inn i Samlet plan for kirkelig reformarbeid i 2007/2008 som KR vedtok i september. Etter KM er det spesielt arbeidet med hvordan kirkelov/kirkeordning og kirkelig demokrati/valgordninger skal følges opp i 2007. KR støtter det utredningsarbeidet KA, kirkelige arbeidsgivere stat og kirkelige arbeidstakerorg. har iverksatt ang. samordnet arbeidsgiveransvar med levering i mai 2007. Kirkerådet har vært tilstede ved mange konferanser i regi av div. instanser og holdt til sammen ca 40 foredrag/innledninger om stat/kirke</p>
2)Kirkeordnings-/kirkerettsspørsmål	<ul style="list-style-type: none"> - Bidratt til generell utvikling av det kirkerettslige fagområdet - Bidratt med kirkerettslig og juridisk rådgivning overfor eksterne organer og internt i KR 	<p>Omfattende servicevirksomhet overfor kirkelige råd og ansatte som tar mye tid, særlig rettet mot forholdet men.råd-fellesråd, kirkeloven, gravferdsloven, forvaltningsloven, kirkebokføring, forholdet til andre kirkesamfunn, valgordninger, valg av Kirkeråd m.m.</p>
3) Valgordninger	<ul style="list-style-type: none"> - har utarbeidet rapport om menighetsrådsvalget 2005 fokusert om viktige utfordringer - har utarbeidet forslag til ev. endringer i regler for valg av MR/FR - har evaluert valg av bispedømmeråd våren 2006. (jf. 12.2). Rapport, ev. endringer i regelverk - utredet om medlemmer kan få stemmerett i et annet sogn enn der de er bosatt, jf. Soknebåndsløsning (KM 8/05). Høring 	<p>Rapport om menighetsrådsvalget er utarbeidet og presentert i Årboka 2006. KR 12/06. Valgoppslutningen lå på 4,3% Det er ikke foreslått endringer i valgreglene. Det er avholdt møte med BDR om valget og evalueringsrapporter er innhentet. Rapporten om bispedømmerådsvalget er i hovedsak utarbeidet og vil bli lagt fram for KR i tilknytning til arbeidet med valgordninger i tilknytning til stat-kirke arbeidet. Saken vil bli fulgt opp i tilknytning til stat-kirke arbeidet.</p>
Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Høringsuttalelser	<ul style="list-style-type: none"> - Avgi uttalelser til ulike organer 	<p>Stat – kirke-høringen gjennomført og sendt til KKD. Høring til forslag om Tjenesteordning for biskoper, etablering av Frivillighetsregister, Kommunale presteboliger</p>

Regelverk	- utarbeidet forslag til endringer i sammensetning av Lærenemnda. Høring - utarbeidet forslag til mandat for protokollkomiteen	KR har vedtatt å utsette saken til 2007 Retningslinjene for protokollkomiteen er revidert og lagt frem for KM (KM 5/06)
KR som forvaltningsorgan	- KR's rolle og oppgaver i forhold til departementet og KA - Utredet nærmere spørsmålet om forholdet mellom KR, MKR og SKR mht. sammensetning og mandat. Høring (konsekvenser for valg til DSR KM 2006)	Saken har i noen grad vært tatt opp i møter Saken har delvis vært tatt opp gjennom forslag til endringer i statuttene for MKR og SKR som ble vedtatt av KM (KM 10/06) og KR 28/06
Deltagelse i eksterne organer	- Nordisk kirkerettsforum – konferanse i EU - Norsk selskap for kirkerett - konsultasjoner, kurs, konferanser	Sekretariatet medarrangør av konferansen som ble avholdt i EU/Brussel i febr. om "A European Creed", og arrangert nordisk sekretærmøte for nettverket i Oslo. Sekretariatet deltatt i noen konsultasjoner, konferanser og kurs

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Det meste av arbeidet innen feltet var i 2006 konsentrert om å følge opp Gjønnes, både ved å være service-organ for menigheter, fellesråd og bispedømmeråd, og ved å forberede og gjennomføre KMs eget høringssvar. I og med arbeidet med denne saken framsto KR's interaksjon med kirkelige organ på lokalt og regional nivå langt tydeligere enn andre år. Dette har krevd betydelige personellressurser, men passet godt inn i den aktive rolle KR har hatt i det kirkelig reformarbeidet fra 2003. Arbeidet med Gjønnes har også bidratt til å videreutvikle teamorganiseringen i sekretariatet, knyttet til større enkeltsaker.

12.2 Kirkelig reformarbeid

Hovedmål for feltet:

- 1) Utvikle tjenlige forvaltningsnivåer med god ansvars- og oppgavefordeling og samordning mellom nivåene, og hensiktsmessige sokneenheter
- 2) Videreutvikling av maksimal samordning av arbeidsgiveransvaret
- 3) Skape valgordninger som øker interessen for å stille til valg og som får medlemmene til å stemme

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006 - Har fulgt opp Hovedplanen for kirkelig reformarbeid	Rapportering og evaluering Hovedplanen er fulgt opp, spesielt på feltene stat – kirke, forsøk, samordnet arbeidsgiveransvar og organisering. Ny Samlet plan for reformarbeidet i regi av Kirkerådet 2007-2008 er vedtatt og blir fulgt opp.
1)Organisering/ inndeling	- har arbeidet videre med en justert prostinivå-modell, bl.a. med flere fellesråd, samt forsøk.	Forsøket med nytt Midtre Namdal fellesråd ble etablert 01.01.06. KKD har godkjent at Nes og Flå fr slår seg sammen i et forsøk og

	<ul style="list-style-type: none"> - gjennomført erfaringskonferanser om sammenslåtte menighetsråd, felles menighetsråd , samarbeid mellom menighetsråd og mellom fellesråd og sammenhengen mellom sokn – menigheter – menighetsutvalg med sikte på robuste og kostnadseffektive forvaltningsenheter - utgitt erfaringsrapporter - fulgt opp og videreført forsøksmodeller omkring endringsprosesser (FOU-arbeid) - gjennomført høring om retningslinjer for sokneinndeling - sett på konsekvenser ved ulike måter å organisere samisk kirkeliv - innhentet erfaringer med valgmenigheter. Deltatt i forsøk med Sandnes Bymenighet 	<p>Kjøllefjord/Gamvik har vedtatt å utrede alle sider ved et slikt forsøk. Ytre Sogn utreder muligheten for å slå sammen fem fr. Det lyktes ikke med et slikt forsøk i Jæren prosti. Rapportene fra Midte Namdalen og Kjøllefjord/Gamvik brukes som maler.</p> <p>Det er gjennomført fem regionale erfarings-/inspirasjonskonferanser som fungerte som nettverksetablering for menigheter som har slått samen menighetsråd i forsøk. KR støtter KAs organisering av oppsummering av interkommunale samarbeidstiltak som ble påbegynt i 2006. Det gjelder både bispedømmevise konferanser og utarbeidelsen av en større skriftlig rapport. Rapporter fra alle påbegynte/slutførte forsøk som fikk økonomisk støtte (Både post 76 og OVF-midler) i 2005 er gjort tilgjengelig i KR's sekretariat. Noen rapporter er lagt ut på www.kirken.no/reformer. Det er sammen med Samisk kirkeråd og Nidaros bdr. tatt initiativ til å forsøke å etablere en kategorial menighet for sør-samene. KR sitter i styringsgruppen for evaluering av valgmenigheten ByMenigheten Sandnes. Det er bevilget midler til internasjonale menigheter/NMS for å utrede/legge til rette for en organisatorisk tilknytning til Den norske kirke ut over tilsynsfunksjonen. Mellomkirkelig Råd følger opp dette.</p> <p>Det er ikke utarbeidet nærmere retningslinjer for sokneinndeling i forlengelsen av KM 805</p>
2) Arbeidsgiverspørsmål i kirken	<ul style="list-style-type: none"> - videreført forsøket i Byåsen og Asker og om mulig andre steder på justert prostinivå - forsøk med samordnet arbeidsgiveransvar på bispedømmenivå og ev. soknenivå, konsekvenser av ulike modeller og biskopens rolle - utredet og klargjort spørsmålet om biskopens tilsyns-/arbeidsgiver- og virksomhetsansvar og ledelse 	<p>KR sitter i styringsgruppen for evaluering av forsøket med samordnet arbeidsgiveransvar i Byåsen. Delrapport nr. 1 er utgitt og gjort tilgjengelig på nettet, delrapport nr. 2 vil foreligge på nyåret.</p> <p>Det er samlet sammen og systematisert utredninger, artikler, vedtak og lignende om det kirkelige tilsyn. Dette materialet vil bli tilgjengelig på nyåret 2007. I forbindelse med KR's høringssvar på KKD's forslag til revisjon av Tjenesteordning for biskoper, utarbeidet sekretariatet er forslag til omstrukturering av tjenesteordningen som ville tydeliggjort det kirkelige tilsyn i forhold til arbeidsgiveransvaret knyttet til biskopens tjeneste.</p>
3) Valgordninger	<ul style="list-style-type: none"> - utredet retningslinjer og opplegg for direkte valg til fellesråd og bispedømmeråd, ev. til justert prostinivå, ev. kombinasjon av direkte og indirekte valgordninger. Begrenset høring - revisjon av regler om utnevning og nominasjon av biskop 	<p>Det er i tråd med Samlet plan for reformarbeid i regi av Kirkerådet 2007-2008 tatt initiativ til konferanser/konsultasjoner i 2007 vedrørende kirkelig demokrati og valgordninger.</p> <p>KIFO har levert evalueringsrapporter etter bispenominasjonsprosessene i Borg (mai) og i Sør-Hålogaland (desember). Det er satt i gang arbeid med en oppsummeringsrapport som inngår i en sak til KR februar 2007.</p>

Løpende	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
----------------	------------------------------------	-----------------------------------

arbeid på feltet	
Kommunikasjon	<p>- Månedlig oppdatering av nettstedet www.kirken.no/reformer</p> <p>- Veiledning overfor menigheter og andre som driver forsøk</p> <p>- regelmessig informasjon om/presentasjon av rapporter fra forsøk (erfaringsdeling)</p>

www.kirken.no/reformer er oppdatert med nyhetsbrev hver måned og nye saker hver måned. Nettstedet inngår nå i ny www.kirke.no sammen med de to andre store reformene KR driver p.t.

Ved konferanser, foredrag og besøk har det vært en utstrakt veiledningstjeneste i 2006. Forsøk har fått hjelp i startfase og i oppfølgingsfase. Rapporter har vært presentert på nettstedet, spredt via e-post til interesserte og brukt aktivt som maler i menigheter og fellesråd. KR har fått regelmessig oppdatering og har arbeidet med ny Samlet plan for 2007-2008 både i juni og september. Det har vært løpende kontakt med KA hele året. KR har hatt møte- og talerett i Pfs utvalg som arbeider med samordnet arbeidsgivertjeneste. Det har vært gjensidig informasjonsutveksling KR og enkelte bispedømmeråd mht. forsøksvirksomhet.

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Hovedplan for kirkelig reformarbeid, vedtakene i sak KR 64/05 og sak KM 08/05 har vært styrende for arbeidet i denne delen av årsplanen. Selv med et spesielt stort arbeidspress knyttet til Kirkemøtets høringsuttalelse i stat - kirke-saken, har det lyktes å opprettholde ønsket progresjon i reformarbeidet. Kirkerådet bestemte i sak KR 50/06 hvordan arbeidet skal videreføres i 2007 og 2008. Via midler fra post 76 og OVF – midler, er det satt i gang en rekke forsøk som gjennomføres i nær kontakt med KA. Det ser ut som KR i løpet av 2005 har tatt initiativ til og delvis fått veiledende rapporter fra den type forsøk knyttet til fremtidig kirkestruktur som er ønskelig. Samtidig har arbeidet i 2006 vist at det er vanskelig å få initiert mer komplekse forsøk med samordnet arbeidsgiveransvar. KR har tatt ansvaret for å følge opp forsøk med sammenslåtte menighetsråd ved å samle disse til oppmuntringsdager på fem forskjellige steder. Det bør arrangeres tilsvarende samlinger i 2008. Omleggingen av www.kirken.no har gjort at reformarbeidets nettsted må finne en ny og bedre form i 2007, men dette inneholder store mengder ressursmateriale. KR hadde ansvaret for at det ble gjennomført evalueringer av prøveordning for bispenominasjon i Borg og Sør-Hålogaland. Oppsummeringen av evalueringene legges fram for KR i 2007. Valgordninger ble for øvrig ikke prioritert som hovedfelt for reformarbeidet i 2006, men får stor oppmerksomhet i 2007.

12.3 Kirkebygg og kirkelig inventar

Hovedmål for feltet:

- 1) Legge til rette for at Den norske kirke har tjenlige og velholdte kirkebygg
- 2) En forsvarlig og kostnadseffektiv forvaltning av kirkebyggene

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- bidratt til god økonomi for vedlikehold og oppdatering og fleksible løsninger av kirkebygg, inkl. fredede kirker og for bygging av nye kirker - fulgt opp konsekvensene av rentekompensasjonsordningen og andre statlige tiltak	- Det har vært en rekke møter med politisk ledelse og overfor dept. og storting med sikte på å sikre bedre vedlikehold og oppdatering av kirkebyggene, jf. også rentekompensasjonsordningen - Bidratt med innspill overfor KKD i forbindelse med nytt rundskriv og ved prioritering av søknader i samarbeid med KA.
2)	- retningslinjer for og forsøk med interkommunale kirkelige eiendoms-/driftsselskap - utarbeidet veiledningshefte om avhendelse av kirker (- utarbeidet forslag til retningslinjer for orgelbyggsaker)	På dette feltet er det gjort lite, er delvis ivaretatt av KA Et veiledningsmateriale vil foreligge våren 2007, der erfaringsmateriale fra Tyskland m.m. er trukket inn. Saken er forsøkt sett i sammenheng med berørte sider i stat-kirke-prosessen og utvikles i kontakt med BDR og KA. Saken blir i hovedsak ivaretatt av KA, som har engasjert en person til å forestå dette arbeidet.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Bruk av kirken	- revidert regler for bruk av kirker (temporære utstillinger m.v.) (jf. 5.2) - revidert regler for inventar og utstyr i kirken (jf. 5.2)	Det er foreløpig ikke utarbeidet utkast til revisjon av regelverket, som må sees i lys av Gudstjenestereformen, Oppfølgingen av Kunsten å være kirke og stat-kirke-arbeidet.
Deltakelse i arb.grupper	- Referansegruppen i Kirkebyggdatabasen i KA	KR deltar i referansegruppen

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:
Kirkebyggene og mangel på vedlikehold av disse, har hatt stor mediaoppmerksomhet både blant kirkelige og politiske organer. Rentekompensasjonsordningen har bidratt til at en rekke kommuner i sterkere grad har funnet å gjøre noe med etterslepet, ikke bare når det gjelder eldre og fredede kirker, men også nyere kirker. Rentekompensasjonsordningen er imidlertid ikke foreslått videreført. Og kommunene synes i noen grad å ha en avventende holdning i påvente av en nærmere avklaring mellom kommunens og statens fremtidige ansvar for kirkebyggene. Dette er en uheldig situasjon for de mange menigheter som er berørt.

12.4 Kirkegårder og gravferdslov

Hovedmål for feltet:
1) Bidra til en tjenlig kirkegårdspolitikk

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- Har arbeidet videre med å klargjøre Dnks prinsipielle forhold til forvaltningen av kirkegårdene og andre aktuelle temaer på feltet (askespredning, vigsling av kirkegård, nye gravferdsformer, 8-dagers regelen m.v.) - Deltatt i ulike arbeidsgrupper (NFK, Gravferdsrådet)	- Det har vært enkelte kurs og drøftelser om saken, men hovedfokus har vært spørsmålet om gravferdsforvaltningen i fortsettelsen fortsatt bør ligge til fellesrådet eller om det skal overføres til kommunen. - Deltatt i 2 møter i Gravferdsrådet, Fagdager for Norsk forening for kirkegårdskultur (NFK) i Bærum

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

KR har ingen formell myndighet når det gjelder gravferdsforvaltningen, men ulike sider ved denne forvaltningen berører viktige sider ved kirkens virksomhet, kirkens nærhet og kirkemedlemmenes opplevelser og sorgedferd knyttet til gravferdsordningen. Sentrale sider er tatt opp i forbindelse med høringen og oppfølgingen av Gjønnnes-utvalgets utredning.

13. Kirkelige registre

13.1 Kirkebokføring og kirkelige registre

Hovedmål for feltet:
1) Videreutvikle medlemsregisteret til å bli et nytt elektronisk kirkebokregister for Den norske kirke
2) Videreutvikle rutiner for vedlikehold av medlemsregisteret og oppfølging og veiledning av kirkebokførerne, herunder skattefrie gaver
3) Samordne ulike kirkelige databaser – utvikle en "felles databank" for Den norske kirke

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	- Eventuelle systemfeil i dagens programvare utredet og korrigert - Dagens "plattform" analysert og nye løsninger utredet i forhold til ny teknologi	Det er gjennomført en omfattende vask av medlemsregisteret opp mot registrene til andre tros- og livssynssamfunn. I underkant av 80.000 stod oppført i Den norske kirkes medlemsregister, samtidig som de var registrert som medlem i et annet tros- eller livssynssamfunn. Av disse har CA 9.500 personer meldt tilbake at de fortsatt ønsker å stå i vårt medlemsregister de resterende 70.000 er slettet.

	- Anbudsdokumenter for anbudsrunde for drift fra 2007 utviklet - Innføringsprogram (teknisk, opplæring og lignende) utarbeidet	Anbudsdokumenter er under utvikling ved årets slutt. Ikke utført, utsettes til nytt registersystem er utviklet
2)	- Sendt inn korrekt informasjon for gaver 2005 til skattemyndighetene - Utarbeidet en veiledning i forbindelse med nytt rundskriv om inn- og utmelding - Utarbeidet en veiledning om overgang til nytt medlemsregister	Utført Utført Nytt medlemsregister vil tidligst bli operativt fra høsten 2007. En veiledning har derfor vært for tidlig å utarbeide i 2006.
3)	- Etablert et fungerende fellesforum for databruk i Den norske kirke - Konsekvensutredet samordning av dataløsninger og mulige synergier	Ikke utført I planlegging av nytt medlemsregister, vurderes samordning av ulike registre.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Drift av medlemsregistret	- Alle innkomne rapporter og retting er registrert ved kvartalsvis dumping av registeret - Det er produsert 4 utgaver av lokalt medlemsregister - Kvartalsrapporter fra alle menigheter for 2005 er registrert - Egne sider for medlemskap er på plass på www.kirken.no - Blanketter for elektronisk inn- og utmelding er på plass på www.kirken.no - Prøveordning for direkte oppdatering av medlemsregisteret via nettet er gjennomført - Register over medlemmer i sokne- og fellesråd etablert	Utført Utført Alle innsendte rapporter er registrert. Det er fortsatt et problem at flere menigheter er sene til å sende inn rapporter. Sommeren 06 ble det sendt et eget brev til landets biskoper med oppfordring til å styrke rutinene i menighetene slik at flest mulig årsrapporter blir sendt inn. Informasjon på kirkens nettsider er gjennomført Ikke utført Utført
Drift av kataloger	- Innkomne grensereguleringer og endringer i soknedatabasen registrert - Ulike forhold knyttet til PAK utredet - Eventuelle "fellesløsninger" for databaser og kataloger utredet	Utført Gjennomført, planer foreligger for oppdatering av hele registeret. Gjennomført i forbindelse med forberedelser til anbudskonkurranse om kirkens medlemsregister
Kirkebokføring	- Seksjonen er oppdatert når det gjelder regelverk, rundskriv og lignende - Det er laget nødvendig veiledningsmateriell, også tilgjengelig på www.kirken.no	Dette er et pågående arbeid. Nye medarbeidere i seksjon for bemanning og forvaltning har også trengt noe tid til å oppdatere seg på dette. Utført

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Det henvises til avsnitt om medlemsregisteret i innledningen.

14. Kirkelig statistikk

14.1 Statistikk for Den norske kirke

Hovedmål for feltet:

1) Å få mer samordnet, brukervennlig og nyttig statistikk for Den norske kirke

2) Utvikle en samordnet og tjenlig disposisjon for rapportering og tilstandsrapporter

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Samlet erfaringer med ny elektronisk innsamling av årsstatistikkskjemaene i SSB (KOSTRA) - Inngått ny avtale med NSD om videreføringen av NSDs Kirke database - Bidratt til samordning mellom tjenstedata, økonomidata og personelldata med sikte på oversikt og effektiv bruk av dette materialet - Utarbeidet rapporter og analyser av 2005-tallene - Samarbeidet med KIFO og NSD om videreutvikling av "Kirkelig monitor" - Avklart KRrs rolle i forhold til KIFO når det gjelder analyser av statistikk materialet - Vurdert behovet for spesialinnsamlinger av data fra menighetene på avgrensede områder og samordning av ulike utvalgsundersøkelser 	<p>SSB gjennomførte den første innsamlingen av Dnks årsstatistikk i 2006 innen KOSTRA. Det er gjennomført evalueringssamlinger med sikte på forbedringer og presentasjon og utnyttelse av materialet.</p> <p>Revisjon av avtalene med NSD og KIFO er inngått med sikte på en tydelig ansvarsfordeling og en bedre presentasjon og utnyttelse av datamaterialet bl.a. i NSDs Kirke database, og koblingen mellom ulike databaser (økonomitall, medlemstall, stillinger osv). Dette vil bli videreført i 2007.</p> <p>En kortfattet rapport om hovedtendenser i tallmaterialet 2005 er utarbeidet (KM 03/06)</p> <p>Dette er lagt på is til hovedprofilen på den kirkelige statistikk er trygt etablert.</p>
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Drøftet nærmere oppsett, disposisjon og bruk av kirkelige rapporter i kirken der statistikk inngår - sammenheng mellom rapport for Dnk og bispedømmerådenes/biskopenes rapporter og departementets etatsrapportering 	<p>Dette vil i hovedsak bli videreført i 2007</p> <p>Dette vil i hovedsak bli videreført i 2007</p>

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Kirkelig statistikk som viser oppslutningen om folkekirken på viktige hovedområder er viktig for kirkelige forvaltningsorganer og for offentligheten. Rutiner, systemer og rapporteringsformer som sørger for effektiv innhenting av data, kobling av data, forsvarlig analyse og presentasjon av materialet og som viser utviklingen over tid har vist seg vanskelig å etablere. Med de avtaler som nå er gjort med NSD og KIFO, etter at SSB har fått ansvaret for den offisielle kirkestatistikken, bør grunnlaget være lagt for at kirken kan få bedre tilfang av informasjon om utviklingen i kirken.

15. Kirkens økonomi

15.1 Økonomi for Den norske kirke

Hovedmål for feltet:**1) Sikre kirken gode økonomiske rammevilkår****2) Utarbeide forslag til budsjett for 2007 og 2008**

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Fulgt opp behandlingen av St.meld.nr. 41 om kirkens økonomi mot Stortinget og oppfølging av Gjønnnes-utvalget. Jf. kap. 12.1 - bedret grunnlagsmateriale om statens og kommunens økonomiske forpliktelser og realitetene - målrettet utvikling av OVF - fulgt opp bemanningsplanen mht. behov for stillinger (jf.11.1 og 15)	Hovedplanens punkt om kirkelig økonomi er fulgt opp og integrert i ny Samlet plan for reformarbeidet i regi av Kirkerådet 2007-2008, knyttet opp til Gjønnnes. Det har vært arbeidet målrettet mot partienes Stortingsgrupper, partisekretariat og andre politiske fora ved notater og besøk både knyttet til oppfølging av Gjønnnes, bruken av OVF og kirkens generelle økonomi.
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeidet forslag til statsbudsjett for 2007 som vedtas av Kirkerådet - Koordinert og lagt frem forslag til satsinger for statsbudsjettet 2008 og OVF	Forslag til budsjett ble lagt frem for KR i møte i mars og videresendt Kultur- og kirke departementet umiddelbart Det er innhentet forslag fra alle bispedømmerådene og KA. Prioriteringer er drøftet med stiftsdirektørene i møte i november. Saken forberedes for fremlegging til Kirkerådets februar møte.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
---------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

Tilskudds- og lånesøknader til Opplysningsvesenets fond	Alle søknader har blitt behandlet på en best mulig måte innen fristene. Forslag til tildeling og rapporteringsdokumenter har kommet til rådene i riktig tid.	Søknadene om tilskudd har blitt behandlet og innstilling og rapportering har blitt lagt fram for rådene innen fristene. Det ble i 2006 innvilget fire lån med en ramme på kr 12 450 000,-. Dette gikk til bygging av kirke (Frøyland/Orland) og til menighetshus/senter (Tomter, Tresfjord og Trøgstad)
---	--	---

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:	
a.	2006 er brukt til å forberede det videre arbeid med kirkens økonomi knyttet til prosjekt Kirkelig reformarbeid, se årsplanen 12.2. NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke, nøyde seg med, på helt overordnet nivå, å foreslå (flertallet) en ny finansiering for Den norske kirke. Sammen med styringsgruppens tidligere arbeid med kirkens økonomi, danner dette utgangspunkt for det arbeidet sekretariatet har planlagt og iverksetter i 2007, se Årsplan 2007.
b.	Arbeidet med forslag til statsbudsjettet, bruk av OVF – midler og fordeling av disse har skjedd i tråd med tidligere saksbehandling. KR forslag til statsbudsjett inneholdt en klar prioritering av nye stillinger som ble ansett nødvendige for å ivareta de oppgaver KR er pålagt av departement og Kirkemøte.

16. Intern organisering og administrasjon

16.1 Intern organisering og administrasjon - generelt

Hovedmål for feltet:
1) Flytte de sentralkirkelige råds administrasjon til 5. og 6. etg. i Kirkens hus
2) Ha innført miljøledelse
3) Videreutvikle IT-systemene slik at de gir nødvendig støtte i saksbehandlingen og brukerne har tilstrekkelig kompetanse til å bruke dem
4) Utvikle bedre styringssystemer for økonomi under årsrapportering
5) Utvikle og implementere et internkontrollsystem i henhold til økonomireglementet
6) Utvikle livsfasepolitikk/seniorpolitikk for Kirkerådets sekretariat

Gjennomføring av hovedmål	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
1) Flytting	-Prosjektgruppen skal ha planlagt og gjennomført flytting til 5. og 6. etg. i Kirkens hus	Flyttingen ble gjennomført innenfor de planer og frister som ble fastlagt. Kirkerådet er meget godt fornøyd med sine nye lokaler som gir gode arbeidsforhold for de oppgaver Kirkerådet er satt til å utføre.
2) Miljøledelse	- Ha ferdig utredet og implementert system for miljøledelse	
3) IT-utvikling	- It-strategi for Kirkerådet skal være gjennomgått og ajourført	- Det har vært et drøftingsmøte med Kultur- og kirke departementet som er

	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført tiltak i henhold til Rambøl-rapporten - Innført e-faktura og gitt nødvendig opplæring i systemet - Innført ABM og gitt nødvendig opplæring i bruk av systemet - Innført SAP som nytt lønns- og personalsystem 	<p>den som vil ta et videre initiativ for videre utvikling i henhold til Rambøl-rapporten. Før Kultur- og kirke departementet har lagt den videre strategien for oppfølgingen er det ikke mulig å gjennomgå It-strategien denne avhenger i stor grad av den videre behandling av denne rapporten.</p> <p>-E-faktura er innført og det er gitt nødvendig opplæring. Innføringen har vært meget vellykket og har skapt klart økt effektivitet i fakturabehandlingen. All fakturabehandling skjer nå elektronisk.</p> <p>ABM er innført for budsjettplanleggingen for 2007 og opplæring er gitt til budsjett- og attestasjonsansvarlige. Systemet synes å fungere godt.</p> <p>SAP er innført og tatt i bruk fra og med juni lønn. Systemet har vært noe mer krevende enn først forutsatt og kreve foreløpig mer ressurser enn det tidligere lønssystem gjorde. Dette må følges opp i 2007. Det er også innført nytt tidsregistreringssystem som har gjort det mulig å innføre elektronisk behandling av reisetid- og overtidsgodtgjørelser. Videre er det fra 1. november innført elektroniske reiseregninger for alle tilsatte. Disse blir også attestert og godkjent elektronisk.</p>
4) Økonomi	- Videreutviklet nye rapporter ved innføring av ABM	Utsettes til 2007 og vil bli videreutviklet i Agresso da dette er et bedre redskap for rapportering enn ABM.
5) Økonomi	- Utviklet og implementert et internkontrollsystem	Er utsatt p.g.a. mangel på ressurser
6) Personal	<ul style="list-style-type: none"> - Kartlagt behov/ønsker for seniorer - Utvikle en livsfasepolitikk 	Livsfasepolitikken er utsatt til 2007 p.g.a. av betydelig belastning på personalenheten ved innføring av nytt lønns- og personalsystem og nytt tidsregistreringssystem.

Løpende arbeid på feltet	Målsetting innen 31.12.2006	Rapportering og evaluering
Administrasjon	<p>Avdelingen har utført alle løpende oppgaver på lønns- og personalområdet, økonomi og regnskap, arkiv og bibliotek, IKT-området, sentralbordet og øvrige fellesoppgaver.</p> <p>Avdelingen har ivaretatt organisasjonens behov for økonomiske og administrative servicefunksjoner slik at organisasjonen kan fungere optimalt.</p>	<p>Avdelingen har ivaretatt organisasjonens behov for økonomiske og administrative servicefunksjoner slik at organisasjonen kan fungere så optimalt som mulig.</p>

Oppsummering – Generell rapportering på feltet som helhet:

Det har vært et betydelig arbeidspress i 2006 med bruk av betydelig mer overtid enn normalt p.g.a. innføring av flere nye elektronisk systemer som på sikt vil redusere ressursbehovet for administrative oppgaver i alle avdelinger. Det mangler fortsatt ressurser for å få gjort utredningsoppgaver på økonomi hvor en også mangler kompetanse på høyere nivå. Det vil bli tilsatt en ny medarbeider med høyere økonomisk kompetanse i 2007 for å dekke dette behovet.

VEDLEGG:

Rapport fra Trosopplæringsreformen, 2006 – Tredje prosjektår.

1. Kort bakgrunn

Reform av trosopplæringen ble vedtatt av Stortinget 27.mai 2003 etter omfattende politisk og kirkelig forarbeid. Gjennom dette forsøks- og utviklingsarbeidet skal det utvikles en systematisk og sammenhengende trosopplæring for alle døpte mellom 0 og 18 år med en antydnet dimensjoneringsnorm på 315 timer. Reformen skal være innført i alle landets menigheter innen 5 – 10 år.

Reformen innledes med en 5-årig forsøks- og utviklingsfase som er prosjektorganisert. Det ble bevilget 5 millioner kroner til forprosjekter over statsbudsjettet 2003. Den 5 årige forsøks- og utviklingsfasen startet 1.januar 2004.

Reformen ble tildelt 30 millioner over Statsbudsjettet for 2004. For 2005 ble det tilført nye 25 millioner krone og i 2006 ytterligere 23 slik at økonomisk ramme for reformen i 2006 var 78,1 millioner kroner. For 2007 er rammen for reformen 101.5 millioner hvorav 98,5 millioner forvaltes av Kirkerådet.

Det er fortsatt et bredt politisk flertall bak trosopplæringsreformen. I Stortingets behandling av økonomien i Den norske kirke, ”Inst.S.nr.108” (2005-2006) mars 2006, vises det til at trosopplæringsreformen er en av de største og viktigste reformene i nyere tid. Storkomiteen mener derfor det er viktig å holde progresjonen i opptrappingen av bevilgningene til reformen over de årlige budsjettene fremover, jf. Innst. S. nr. 200 (2002-2003).

2. Styringsgruppa og sekretariat for reform av trosopplæringen

Reformens innledende 5 årsfase ledes av en styringsgruppe med sekretariat knyttet til Kirkerådet.

Styringsgruppa har følgende sammensetning:

Biskop Helga Haugland Byfuglien, Fredrikstad – leder.

Førsteamanuensis Oddbjørn Evenshaug, Drammen - nestleder

Sokneprest Rolf Steffensen, Hamarøy

Kateket/prosjektleder Marianne Bergsjø Gammelsæter, Bergen

Lærer Anne Marja Gaup Eira, Masi

Kirkeverge Jon Veflingstad, Elverum

Professor Trond Skard Dokka, Oslo

Student Johanne Grønning Mikalsen, Ytteren

Kapellan Sunniva Gylver, Oslo

Kampanjekonsulent Harald Gundersen, Oslo

Styringsgruppa har i 2006 hatt 6 møter. Arbeidet med utvelgelse av nye prosjekter, kvalitetssikring av løpende prosjekter og et begynnende forarbeid for overgangen fra en forsøks og utviklingsfase til implementering og drift, har vært av Styringsgruppas viktigste utfordringer dette året. Styringsgruppa har hatt to møter med ”Arbeidsfellesskapet (jfr. p 8)” for å drøfte de fremlagte rapportene fra evalueringsforskerne.

Sekretariatet har i 2006 bestått av: Anne Marie Eilertsen, Kjetil Bondevik, Kristine Aksøy Alveng, Dag-Håkon Eriksen, Kristin Frydenlund og Paul Erik Wirgenes (prosjektleder). Inger- Torunn Sjøtrø vikarierte i halv stilling for Anne Marie Eilertsen som hadde 50 % studiepermisjon i 2006. Eilertsen har gått over i annen stilling pr 1.januar 2007 og Inger Torunn Sjøtrø er ansatt i et engasjement ut prosjektperioden.

3. Forsøks- og utviklingsarbeid i den lokale menighet

Reformens sentrale fokus er det utviklingsarbeid som pågår i utvalgte menigheter. I 2004 ble det valgt ut 99 menigheter som prosjektmenigheter, i 2005 ytterligere 65 menigheter, og i 2006 er nye 89 menigheter lagt til slik at det nå er 253 prosjektmenigheter fordelt på 118 prosjekter.

a. Utlysning og søknadsprosess

Biskop Helga Haugland Byfuglien er leder av Styringsgruppa.

Årets prosess omkring utlysning og utvelgelse av nye prosjekter fulgte samme mønster som i 2004 og 2005. Årets utlysning var en åpen utlysning med fem områder som var særlig etterspurt:

- prosjekter med en systematisk satsing på kommunikasjon med hjemmet/den døpte/faddere prosjekter som vektlegger rekruttering og oppfølging av frivillige medarbeidere som utøvende aktører i trosopplæringen
- prosjekter som vektlegger et internasjonalt fokus og/eller forbruk, miljø og rettferd
- prosjekter innenfor aldersgruppen 5-10 år
- prosjekter som vektlegger folkekulturelle elementer og metoder, eksempelvis kirkeår – symbolikk og årsrytme

Med disse tre omfattende søkerrundene har nå 80 % av alle norske menigheter søkt om å bli prosjektmenigheter. Det store flertall av menigheter i Den norske har derved arbeidet med sentrale spørsmål om hvordan menigheten kan bidra til en fornyet trosopplæring for alle døpte. Søkerprosessene representerer den mest omfattende skrifteliggjorte strategiprosess i Den norske kirke noensinne.

Utvelgelsesprosessen er omfattende med to ”lesere” som uavhengig av hverandre leser søknadene, de har et møte med bispekontoret som også har lest alle søknader fra bispedømmet. På denne bakgrunn utarbeider leserne en innstilling som gis til det nasjonale sekretariatet som forbereder saken for Styringsgruppa. Utvelgelsesmetodikken og gjennomføringen er grundig evaluert av Arbeidsfellesskapet både i 2005 og i 2006.

Søknadsprosessen dokumenterer et stort engasjement og et vell av gode prosjekter. Reformen avdekker også en stor utålmodighet i kirken etter videreutvikling og fornyelse av en systematisk trosopplæring i forhold til alle døpte.

b. Utviklingsprosjekter i reformens tre første år.

Hver femte menighet i Den norske kirke er nå forsøksmenighet. Det er etablert en systematikk for rapportering og erfaringsflyt. Det avholdes jevnlig fagkonferanser for ansatte gjennom reformen. Om dette omfattende arbeidet i prosjektmenighetene skriver to av evaluererne i en Underveisrapport 2, juni 2006:

Allerede nå er det mulig å se at prosjektene utløser ny og spennende aktivitet, menighetene lager planer, formulerer tiltak, eksperimenterer, skolerer, veiledes og driver egnevaluering og rapportering i et omfang som er nytt. Dette gjør at menighetene er i ferd med å utvikle et språk innenfor det pedagogiske område som de ikke har eid tidligere, og som igjen gir mulighet til erfaringsflyt mellom de lokale prosjektene. (Leganger-Krogstad/Mogstad)

Det er bestilt et delprosjekt fra Arbeidsfellesskapet for å forske på hva som har skjedd med trosopplæringsarbeidet i menigheter som har søkt prosjektmidler og ikke fått og i menigheter som ikke har søkt noen av årene.

Det er 17 av prosjektmenighetene som har samiske perspektiver som en integrert del av sitt prosjekt. Opplæringskonsulent i Samisk kirkeråd, Ravdna Henriksen, har et særlig ansvar for arbeidet med fornyelsen av samisk trosopplæring. Det er i 2006 i samarbeid med Kirkelig Utdanningscenter i Nord (KUN) avholdt en verdikonferanse for alle prosjektmenigheter som har et samisk perspektiv. Det er også gjort et omfattende forarbeid med å utvikle en nettside for samisk trosopplæring.

I utvelgelsen er det også tatt hensyn til behovet for forsøks- og utviklingsarbeid i forhold til barn og unge med særskilte behov.

Døvemenigheten i Trondheim er blant prosjektmenighetene og det er høsten 06 arrangert fagkonferanse med prosjektmenigheter som særlig fokuserer på tilrettelagt trosopplæring.

Mange av de utvalgte prosjektene har et nært samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene.

Alle prosjektbeskrivelsene er lagt ut på www.kirken.no under ”Størst av alt”.

I ”Underveisrapport 2” fra Arbeidsfellesskapet dokumenteres også oppslutningen på tiltakene i prosjektmenighetene. En gjennomgang av de første 588 tiltakene viser en oppslutning på 44,7 % av alle døpte i de tidsavgrensede tiltakene. Da er tiltak knyttet til ledertrening, som naturlig nok har en lavere oppslutning, regnet med. Rapportene viser at menighetene er på god vei til å finne ut hvilke grep som hjelper dem til å øke oppslutningen om trosopplæring i lokalmenigheten. Gjennomgangen viser også en jevn fordeling på kjønn - med deltagelse av 54 % jenter og 46 % gutter i tiltakene. En tilsvarende jevn fordeling finner vi blant ansatte i reformen på alle nivåer. Det ser også ut til å være en positiv sammenheng mellom innholdsmessig kvalitet i tiltaket og god oppslutning.

c. Oppfølging av prosjektmenigheter

Som et erfaringsbasert forsøks og utviklingsarbeid er kvaliteten i det enkelte prosjekt sentralt. For å lykkes med en slik fornyelse av kirkens trosopplæring har Styringsgruppa vektlagt nødvendigheten av tverrfaglighet og samarbeid i den lokale menighet. Det ble høsten 2006 gjennomført kurs for stab og frivillige i alle de nye prosjektmenighetene. Kursenes målsetting er å sikre en bred fellesforståelse av reformens verdier og utfordringer samt å medvirke til god involvering i det lokale utviklingsarbeid og å betjene oppstartsfasen med faglig støtte. I 2006 har ca 1200 deltatt på disse kursene. Kurset var sammensatt av ulike moduler som ble tilpasset det enkelte kurs.

I 2006 ble det gjennomført to to-dagers fagkonferanser med medarbeidere som er ansatt i lokalmenighetene gjennom reformen. Begge konferansene hadde godt over 220 deltagere. Disse konferansene gir faglig fordypning og prosjektene får dele erfaringer og nettverksgrupper aktiviseres. Flere av bispedømmene arrangerer også erfaringskonferanser med prosjektmenigheter i bispedømmet. Det er også etablert en blogg hvor prosjektene kan drøfte og diskutere hverandres erfaringer og utfordringer.

d. Mentortjenesten

Som et ledd i kvalitetssikring av det lokale forsøks- og utviklingsarbeid er det opprettet en mentortjeneste. Mentorenes rolle er å holde ved like de faglige problemstillingene i forsøks- og utviklingsarbeidet i det enkelte prosjekt. Tjenesten er etablert som et samarbeid mellom Styringsgruppa for Reform av trosopplæringen og IKO. Sekretariatet for denne tjenesten er lagt til IKO. Det har i 2006 vært gjennomført kurs og fagdager for mentorene. Det er nå 70 mentorer gjennom reformen. Mentorene bidrar til en viktig fagliggjøring av menighetenes erfaringer og gir reformen mye kontakt til et bredt fagmiljø. Om denne tjenesten skriver Arbeidsfellesskapet:

”Det har i det store og hele lyktes å etablere et mentorkorps med bred kompetanse, faglig selvbevissthet og sterk motivasjon for arbeidet. Mentorene framstår som velinformerte medarbeidere som kjenner reformens grunntanker, og har et sterkt engasjement for realiseringen av de målsettingene som ligger til grunn for arbeidet.” (Underveisrapport 2, juni 2006 s 65)”

4. Erfaringsinnsamling

Utviklingsarbeidet i prosjektmenighetene har et dobbelt sikte. De skal drive et utøvende forsøks- og utviklingsarbeid i forhold til barn og unge i sin menighet. Samtidig skal de gjøre gi erfaring og kunnskap til utvikling av en fornyet trosopplæring i alle norske menigheter. Kvalitet i utviklingsarbeidet kombinert med gode systemer for systematisering og erfaringsdeling blir derved en hovedutfordring for videreføringen av reformen.

Prosjektene leverer årlig årsrapport med tiltaksrapporter. Det ligger nå ca 1000 tiltaksrapporter i ressursbanken samt en rekke mer fyldige beskrivelser av enkelt tiltak som ressursmaterieell for andre menigheter.. Ressursbanken finnes på www.kirken.no/storstavalt

Det er mer enn 859 000 døpte barn og unge mellom 0 og 18 år

5. Nasjonale og regionale utviklingsprosjekter

Reformen har behov for en omfattende og variert metodeutvikling. Styringsgruppa utlyste våren 2006 midler til regionale og nasjonale utviklingsprosjekter med et økonomisk tak på kr.125000 pr søknad. Det er både god tradisjon og høy faglighet på metodeutvikling i barne- og ungdomsorganisasjonene og i ulike institusjoner. 49 slike prosjekter er så langt satt i gang gjennom reformen. Spennet i prosjekter er stort noe følgende eksempler viser:

- ”Kunsten å være kirke – også for små mennesker”. Dronning Maud s Minne høyskole for førskolelærerutdanning.
- ”Konfirmantopplegg for ungdom med psykisk funksjonshemming”, IKO i samarbeid med menigheter i Stavanger bispedømme.
- ”Spirer til tro”, Idehospitalet ved Eivind Skeie i samarbeid med Verbum forlag.
- ”Stadig bedre – kvalitetsverktøy for kirkelig undervisning”, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon

- ”Her er ikke gutt og jente – alle er Guds barn.”, Norsk kvinnelig teologforening.
- ”En dansende kirke”, KFUK/KFUM Kurssenter

6. Nasjonalt kompetansenettverk

Et nasjonalt kompetansenettverk for trosopplæring har i reformens forsøks- og utviklingsfase som mål å skape dialog mellom det lokale forsøksarbeidet og ulike faggrupper og fagmiljø, både blant ansatte i kirken og ved institusjoner som arbeider innenfor f. eks pedagogikk, teologi og samfunnsforskning for at kirkens praksis og fagfeltet kirkelig opplæring kan utvikles gjennom reformen. Gjennom nettverksarbeidet i forsøks- og utviklingsfasen er det en målsetting å etablere samarbeid og interesse for fagfeltet som vil være en fortsatt drivkraft for fagutvikling på dette feltet på permanent basis.

Det har i 2006 vært gjennomført to kompetansenettverksgrupper med KIFO som operatør. Gruppene var bredt sammensatt av lokale prosjektledere, mentorer og forskere. Målsetting med gruppene har vært å skape en faglig dialog med erfaringer som gjøres gjennom reformen og bidra til systematisering og teoridannelse. Den ene gruppen arbeidet med ”forståelse av læring i trosopplæringsreformen” og den andre gruppen arbeidet med ”familiens rolle og ritualer i trosopplæringsreformen”. Rapporten fra disse gruppene er utgitt som KIFO-rapporter høsten 2006: ”Metode, mål og mening, i Den norske kirkes trosopplæringsreform.” Turid Skorpe Lannem og Hans Stifoss-Hanssen (red.) Perspektiv nr. 17. ISBN 82-519-2182-1. November 2006

Det nasjonale kompetansenettverket møtes årlig til en todagers fagkonferanse. Årets konferanse ble avholdt i mars i samarbeid med KIFO og samlet 60 deltagere fra et bredt forskningsmiljø. De to kompetansenettverksgruppene var sentrale bidragsyttere til konferansens faglige innhold.

Det er satt i gang flere prosjekter knyttet til høyskole og forskningsmiljøene gjennom regionale og nasjonale utviklingsprosjekter og nye kompetansenettverksgrupper blir igangsatt.

7. Evalueringsforskning

Stortingsvedtaket stiller krav til en forskningsbasert dokumentasjon av forsøks- og utviklingsarbeidet. I mai 2004 ble det sendt ut en omfattende kartleggingsundersøkelse av status på trosopplæring i menighetene. Materialet bygger på rapporter fra 80 % av norske menigheter. Rapporten ble offentliggjort høsten 2005.

Etter åpen anbudsrunde fikk ”Arbeidsfellesskapet” evalueringsoppdraget av reformen. Etter Kirkemøtet i 2005 har Arbeidsfellesskapet levert én delrapport og den årlige undervisningsrapporten:

Delrapport 3: ”Oppstart og utforming av prosjektene.” Rapporten bygger på omfattende intervjuer med første årets prosjektmenigheter. Rapporten bekrefter at prosjektene gjennomgått er forankret i den lokale stab. Det er en omfattende bruk og dels nyrekruttering av frivillige medarbeidere i prosjektene. Delrapporten fokuserer også på forståelsen av læring og tegner ulike forståelser av trosopplæring og endringer i forhold til dette. Likeens fokuseres samarbeid med ulike organisasjoner i nærmiljøet og med kirkelige barne- og ungdomsorganisasjoner.

Underveisrapport 2 oppsummerer status for reformen midtveis i den femårige prosjektfasen. Rapporten inneholder beskrivelse av opplegget for evalueringen, evaluering av søknadene og søknadsprosessen for de prosjektene som startet opp i 2005, hovedresultatene fra en spørreskjemaundersøkelse blant prosjektene som startet opp i 2004, analyse av årsrapportene fra 2004 og 2005, materiale fra casestudiene i utvalgte forsøksmenigheter, evaluering av mentorordningen, kompetansenettverket og de regionale og nasjonale utviklingsprosjektene, religionspedagogiske refleksjoner så langt i forsøksperioden og sentrale problemstillinger for læring og oppfølging.

Alle rapporter er offentliggjort på www.ektor.no.

8. Avslutningsfasen av den prosjektorganiserte fasen og overgang til implementering og drift av en fornyet trosopplæring.

2006 er midtåret i den 5-årige prosjektorganiserte fasen som innleder trosopplæringsreformen. Mengden erfaringer og tiltaksrapporter begynner å bli stor. Det har vært en oppmuntrende oppstart på reformarbeidet. I tiden fremover vil erfaringene fra prosjektmenighetene bli gjenstand for systematisering og evaluering. Kirken lærer!

Med bakgrunn i det som skjer i lokalmenighetene vendes nå blikket fremover. Det er to og et halvt år til prosjektfasen er avsluttet og reformen skal implementeres i hele kirken. Arbeidet med forberedelse av implementeringsprosessen er nå i oppstartsfasen.

Styringsgruppas forarbeid til dette bygger på tre premisser:

1. Det skal komme friske midler til en fornyet trosopplæring i alle menigheter.
2. Det skal være en umiddelbar overgang mellom prosjekt og implementering
3. Reformen bør følge en rask opptrapping.

Styringsgruppa har videre vedtatt fire kjennetegn som skal ligge til grunn for arbeidet med denne krevende overgangen:

a. **Det er de dømte som sammen med deres foreldre og faddere og lokalmenigheten som er reformens sentrum.** Dette kjennetegnet for reformen må prege også de politiske og strukturelle prosessene i overgangen mellom prosjektfase og implementering. Sammen med foreldre og faddere har lokalmenigheten og hele kirken del i et hellig ansvar for mer enn 850 000 dømte mellom 0 og 18 år.

b. **Styringsgruppa vil forvalte erfaringene fra forsøks- og utviklingsfasen slik at de utgjør et godt grunnlag for innføring av reformen i hele kirken.** Reformen er et erfaringsbasert forsøks og utviklingsarbeid. Dette reiser høye krav til kvalitet og bearbeiding av de erfaringene som gjøres lokalt.

c. **Styringsgruppa vil søke åpne og inkluderende prosesser.** Trosopplæringsreformen ble til på bakgrunn av et samlet kirkelig engasjement. Også i fortsettelsen vil reformen være avhengig av bred støtte og samarbeid innenfor kirkelig sektor, i forhold til media

og politiske myndigheter. Det påligger Styringsgruppa et særlig ansvar for å legge til rette for et åpent og engasjert samarbeid. Det vil denne høsten legges til rette for økt samarbeid med utdanningsinstitusjonene, KA, fagforeningene, bispedømmene og mange andre for å finne gode løsninger for oppsummering og videreføring av reformen.

d. Styringsgruppa vil medvirke til gode og koordinerte prosesser i forhold til andre sentrale endringsprosesser i Den norske kirke. Særlig gjelder dette arbeidet med kirkelige strukturer, reformen av gudstjenestelivet, videreføring av ”kunsten å være kirke” osv. Målsettingen er å medvirke til gode prosesser i lokalmenighetene.

Paul Erik Wirgenes
prosjektleder